

Sprejema pri predsedniku Titu

Pred obiski Stevana Doronjskega in Vladimira Bakarića

HERCEGNOVI, 16. jan. (Tanjug) — Predsednik republike Josip Broz Tito je sprejel podpredsednika predsedstva Socialistične federativne republike Jugoslavije Stevana Doronjskega...

Predsednik Tito je sprejel tudi člana predsedstva centralnega komiteja Zveze komunistov Jugoslavije in člana predsedstva SFRJ Vladimira Bakarića...

Bakarić na obisku pri voditeljih ZRN

Intenziven delovni program med tridnevnim obiskom - Včeraj srečanje z Brandtom, Schmidtom in Genscherjem

OD NASE BONSKE DOPISNICE

BONN, 16. jan. — Prvi dan obiska Vladimira Bakarića, ki je obiskal ZR Nemčije na povabilo predsednika socialdemokratske stranke Willyja Brandta...

Ko je Vladimir Bakarić v pogovorih predstavil jugoslovanska stališča o ekonomskih razmerjih, jih je vpel v celotno razmerje med razviti in nerazviti državami...

tako je bilo slišati, tudi nemški sogovorniki, zlasti kancler Schmidt, ki je ponovil svojo pesimistično oceno, da leto 1978 ne bo boljše kot je bilo 1977 in da je pričakovati številne mednarodne zaplete...

Rim: odstop vlade

Konec petintridesete republikanske vlade Italije — Razplet krize »zavit v temo« — »Igra z odprtimi kartami«

OD NASEGA RIMSKEGA DOPISNIKA

RIM, 16. jan. — Petintrideseta republikanska vlada Italije je danes odstopila. Kot je običaj, je predsednik republike zaprosil Giulia Andreottija, naj formalno še naprej opravlja dolžnosti predsednika vlade...

Pogajanja za sestavo nove vlade ne bodo niti kratka niti enostavna. Politični komentariji so si edini, da je razplet krize »zavit v temo«...

Danes nadaljevanje KVSE

Delegacije 35 držav o sklepnem dokumentu - Kar 106 predlogov

BEOGRAD, 16. jan. (Tanjug) — Zaključni del beograjske sestanka konferencie o evropski varnosti in sodelovanju se bo začel jutri...

Na posebnem mestu so v dvostranskih pogovorih zavzela zgoča vprašanja iz ekonomskih razmerij in načini odpravljanja dosežanih nesorazmerij...

Uboji opozicijskih voditeljev

Etiopske oblasti sprožile srdito kampanjo proti opoziciji

NAIROBI, 16. jan. (UPI) — V najnovejših sprovednih med etiopskimi oblastmi in opozicijskimi skupinami...

delavcev na začasnem delu v ZR Nemčiji. Labor vprašanj, od mednarodne dejavnosti državljanov obeh dežel...

Konec, 'tipe drame' Egipčani v Izraelu

Sadat le poslal delegacijo na pogajanja v Jeruzalemu — ZDA aktivno posredujejo — Nov dnevni red v 5 točkah

KAIRO, JERUZALEM, 16. jan. (Tanjug, Reuter, AFP) — Minila je najbolj dramatična kriza v egipčovski izraelskem dialogu...

Kot poroča Tanjugov dopisnik iz Kaira, je Egipt zadnja dva dni doživljal vrhunske dramo in trdijo, da je Sadat vso noč od sobote na ne...

Izraelska vlada je sklenila ustanoviti v letu 1978 25 novih naselij na zasedenih arabskih ozemljih...

egipčovska delegacija dobila zeleno luč za odhod v Jeruzalem. Seja je bila odlično zelo napeta in po Kairu celo krožilo govorice, da je Sadat ponudil ostavko...

Waldheim pripotoval v Atene

Generalni sekretar ZN možnosti za nadaljevanje pogajanj o Cipru

ATENE, 16. jan. (Tanjug) — Po pogovorih v Ankari in Nikoziji je generalni sekretar ZN Kurt Waldheim danes pripotoval v Atene...

V pogovoru s novinarji je dr. Waldheim nato poudaril, da je med obiskom v Ankari in Nikoziji dobil vtis, da obstajajo možnosti za obnovitev pogajanj o Cipru...

NEFORMALNI POGOVORI — Včerajšnje kosilo so egipčovski zunanji minister Kameh, izraelski zunanji minister Dajan, egipčovski državni minister za zunanje zadeve dr. Gali in pravni svetovalec izraelskega zunanjega ministarstva Rosenne izkoristili za prvo izmenjavo mnenj...

MILANO, 16. jan.

(AP) — V Milanu so davili trije neznanec ubili 35-letno Lio Zennari in 28-letnega Cosima Taralla, ko sta sedela v parkirnem avtomobilu...

POBELJENI MARIBOR — Medtem ko je v mestu zapadlo približno 15 centimetrov snega, je Pohorje dobilo precej večjo »pošiljko« — v veselje smučarjev in zadovoljstvo organizatorjev »Zlate listice«

Nujen in hiter vir

Zaradi nakopičen težav proračuna iz preteklih let je uvedba enoodstotnega davka na OD edina možna rešitev

LJUBLJANA, 16. jan. — Nakopičeni problemi, ki že nekaj let nazaj rojevajo materialne obveznosti republike do zveznega proračuna...

Kot je poudarila republiška sekretarka za finance Milica Ozbič na pogovoru z novinarji, so se na sekretariatu za finance že vse lansko leto ubadali z iskanjem kake druge rešitve...

Potreba po iskanju novih davčnih virov že dalj časa neusmiljeno trka na vrata. Docela očitno se je pokazala lansko leto, je pojasnila Milica Ozbič...

nemu proračunu. Zaradi tega je bilo mogoče okrepitev pritisk pri pobiranju davkov iz ostalih davčnih virov. Vrsta razlogov je polagoma privedla do tega, da je bil indeks rasti temeljnega prometnega davka v Sloveniji že dalj časa nižji od jugoslovanskega povprečja...

Pinochet izganja nasprotnike

Predvsem krščanske demokrate — Zatriranje »politizacije«

SANTIAGO, 16. jan. (Tanjug) — Čilski diktator Pinochet je z drastičnim ukrepom — izgonom kaznovanih skupino dvanaestih aktivistov krščansko-demokratske stranke...

Te aretacije in stroge kazni kažejo, da je diktatura generala Pinocheta sklenila z vse hujšim zatiranjem utišati »politizacijo« države, ki jo je sama povzročila, ko je razpisala umeten referendum.

DANES V „DELU“

Koliko denarja je v gospodarstvu?

Nagelje obratovanje denarja veliko pripomore k bolj smotni porabi sredstev, ki so na voljo. Kljub večji finančni disciplini v lanskem letu smo lahko odkrili vrsto nepokrite porabe...

Afera zaradi prisluškovanja?

ZR Nemčija ima spet afero. Münchenski časopis »Süddeutsche Zeitung« je objavil zapis telefonskega pogovora, ki ga je menda imel vodja krščansko-socialne unije (CSU) Franz Josef Strauss s urednikom časopisa Bayernkurier...

Otroci se veselijo

Sneženje v Sloveniji ni povzročilo omembe vrednih težav - Šolarji nestrno čakajo zimske počitnice na snegu

LJUBLJANA, 16. jan. — Da smo dočakali »prvi pravi zimski dan«, skoraj ne moremo reči, saj v jugozahodnem delu Slovenije pravzaprav ni snega, pač pa so bili snega nekoliko bolj deležne pokrajine v osrednji in severozahodni Sloveniji.

Tako iz Kopra poročajo, da so ceste dobro prevozne, kljub snežni brozi, in se tu pa tam med oblaki kažejo modre zaplate neba in sonce...

V Mariboru je zapadlo do 15 centimetrov snega, v okolici pa nekoliko več. Najdlje je ostala nespužena cesta na Pohorje, večjih zastojev prometa pa na tem območju ni bilo...

lino in gorami. V Zasavju in Posavju nekaj centimetrov snega ni povzročilo večjih težav, je pa precej negotovost med občani zaradi že znanih težav, ki jim jim marsikje kri- vi tudi sami. Na celjskem območju je snega od 5 centimetrov na Crnvcu do 25 centimetrov v okolici Rogoške Slatine...

Decimeter do dva debela snežna odeja na cestah kopniške, bistriške, pljuške in ormoške občine je povzročila...

V Pomurju so imeli avtobusi tudi po 20 minut zavesti, čemur je precej krivo dejstvo, da imajo že letne gume, cestno podjetje pa predvsem skrbi to, da jim bo vsak čas zmanjkalo soli za posipanje cest.

Rušenje črnske četrti

Rasistični režim z buldožerji nad naselja — »V skladu z zakonom«

CAPETOWN, 16. jan. — Kljub prošnjam prebivalcev ravnice črnske četrti v predmestju Capetowna so južnoafriške oblasti danes začele rušiti naselje Unibell...

V naselju Unibell živi okrog 15.000 črncev, v glavnem prebivalci Transkeja, bantu-stana, ki je 1975 postal neodvisen. Po rasističnih zakonih pa morajo imeti prebivalci bantu-stana posebna dovoljenja za delo in stanovanja v sreblih četrtih.

Razprodaje privabile precej kupcev

LJUBLJANA, 16. jan. — Sezonske razprodaje, ki so se danes začele v veliki večini trgovin v vsej Sloveniji, so privabile v ljubljanske prodajalne konfekcije in obutve precej kupcev. Najbolj živahno je bilo v blagovnicah Nama in Maksimarket, kjer je tudi najboljša izbira zimskih oblačil...

Strme steze združevanja

Predsednik CK ZK Slovenije France Popit s sodelavci na obisku v koroških občinah — Gospodarstvo se mora povezovati le na dohodkovnih osnovah

SLOVENJ GRADEC, 16. jan. — Gospodarstvo se mora povezovati in organizirati na dohodkovnih osnovah in glede na lasten interes, ki mora temeljiti na doseganju večjega dohodka, so menili na današnji razširjeni seji skupščinskega komiteja ZKS v Slovenj Gradcu, ki se je udeležil tudi predsednik CK ZKS France Popit s sodelavci Vladom Janžičem, Mitjom Horvatom in Jožetom Plečnikom. Na dani namreč je, da bo dohodek večji, če bo organizirano gospodarstvo boljše, zaradi česar se mora gospodarstvo odločiti, kako se bo organiziralo in povežalo.

Razprava o uresničevanju dohodkovne povezanosti gospodarstva je bila poleg ugotavljanja, v kolikšni meri se je spremenil družbenoekonomski položaj delavcev v združenem delu ter razglabljanje o povezovalni zdravstveni, funkcionalni bančni in kreditni sistema ter o delu interesnih skupnosti ena osrednjih tem razširjene seje skupščinskega komiteja ZKS, ki je vodil sekretar Mladen Mrmoja in ki so jo posvetili uresničevanju stališč s nedavne občinske volilne konferenca.

Mladen Mrmoja je uvodoma poudaril, da je slovenjgradska občina minula leta za beležila hiter razvoj, ki pa še vedno ni tako intenziven, kot bi želeli in so načrtovali. To je bržkone posledica dejstva, da v minulih obdobjih niso posvečali dovolj pozornosti iskanju novih poti, kar v tem srednjeročnem obdobju bolj ali manj uspešno popravljajo. Združeno delo se je v večini mest povežalo, vendar rezultati integracij še niso takšni, kot bi lahko bili, ker je v praksi še vse preveč prisotna podjetniška miselnost. Značilno za integracije na Koroskem je, da so nastale na pobudo od zunaj, v združenih delovnih organizacijah pa so se potem premalo zavzemali za uresničitev ciljev kot so racionalnejša proizvodnja, večja ekonomičnost in ne nazadnje tudi večji dohodek.

Le po pet minut zamude

LJUBLJANA, 16. jan. — Slovenski železničarji so s 63 izrednimi potniškimi vlaki preprečili v decembru 46.953 potnikov — delavcev, ki so na časnem delu v državi zaradi ne Evrope. Računajo pa, da so med 10. in 25. decembrom lanskega leta preprečili z rednimi potniškimi vlaki še 119.835 potnikov.

Zanimivo je tudi podatek, da so železničarji naredili med Jesenicami in Dobovo povprečno le 4,9 minute zamude na vlak. M. K.

Visoka priznanja planinskim delavcem SRS

LJUBLJANA, 16. jan. — Predsednik republike Josip Broz Tito je odklical vrsto planinskih delavcev za posebne zasluge in dosežene uspehe pri njihovem delu. Jubilatnom je danes vročil odklikovanja član predsedstva SRS Tone Bole, ki je ob tej priložnosti na posebni slovesnosti, ki so se je med drugimi udeležili tudi Sergej Kraigher, Lidija Senturc, Marijan Brečelj, Andraž Marino in Mitja Ribičič, na kratko orisal bogato družbeno in strokovno delo jubilatov, ki je vitkano v družbenopolitični razvoj planinske organizacije. Dr. Miha Potočnik je prejel red zaslug za narod z zlato zvezdo, Tone Bučer je prejel red zaslug za narod s srebrnimi žarki, Radom Lavrič je bil odklican v redom republike s srebrnim vencem, Mirko Petih pa je bil odklican s redom dela z zlato zvezdo.

ZIS je namreč ocenil, da sv nekaterih organizacijah združenega dela in pri drugih faktorijeh obstajajo tendence, da bi že v začetku leta povečali cene (to se nanaša na organizacije združenega dela in komunalne organizacije) red davke (to naj bi se nanašalo na republiko in pokrajini).

Sprilo tega je ZIS priporočil izvršnim svetom republik in avtonomnih pokrajin ter drugim pristojnim samoupravnim organom, naj se vzdržijo dajanja soglasja za povzročanje cen, dokler ne bo sprejet dogovor federacije, republik in pokrajin o uresničevanju politike cen v letu 1978, to se pravi predvidoma do konca januarja. Ravno tako je ZIS priporočil, naj ne bi spreminjali davčnih stopenj in sprejemali drugih ukrepov, ki bi povzročili povzvišanje cen.

Veselačar je imel zvezi izvršni svet dobre razloge, ko se je odločil, da bo vse odgovorne uradne opozoril na te stvari. Očitno so pritiski za povečanje cen in povzročanje raznih storičev že zdaj veliki. To nam lahko potrdi evidenca zveznega zavoda za cene, zelo značilen pa je tudi primer, ki ga je te dni v Nišu navedel predsednik ZIS Vasilin Djuranović, ko je poudaril, da že obstaja zahteva po povečanju cen petih izrednih pridelkov. Če bi tej zahtevi ugodili, bi se življenjski stroški takoj na začetku leta povečali kar za 2,5 odstotka.

Nismo še pozabili na nove leto presenečenje 1977, ko so nekateri republiko čez noč povečali davke na promet oči v vrsti izdelkov in tako v trenutku povzročile zvišanje življenjskih stroškov za 1 odstotek.

Skratka, opozorilo zveznega izvršnega sveta je očitno prišlo o pravem času.

Na kratko — Na kratko

Pozdravi predsedniku Titu iz države Sierra Leone

KONAKRI, 16. jan. (Tanjug) — Jugoslovanski veleposlanik v Republik Sierra Leone Božidar Bukumirij je izročil predsedniku Slaki Stevensu akreditivna pisma. Ob tem srečanju je Stevens poslal predsedniku SFRJ Josipu Brozu Titu prisrčne pozdrave in želje za nadaljnjo uspešno dejavnost v boju za neodvisen in svobodni razvoj vseh držav. Predsednik Stevens je dejal, da sta se politiki Sierra Leone in Jugoslavije potrdili v delovanju v okviru gibanja nevrščenih in v Organizaciji združenih narodov. Poudaril je, da bo njegova vlada odločno izvajala vse v Colombo sprejete sklepe ter opozoril na pomen novih gospodarskih odnosov v svetu. Med pogovori so se dotaknili tudi razvoja bilateralnega sodelovanja med državama.

Prva številka izseljenskega tednika

SYDNEY, 16. jan. (Tanjug) — V Sydneyju je danes izšla prva številka tednika »Naših novine«, novega tednika jugoslovanskih izseljencev v Avstraliji, ki bo v hrvaško-srbskem, makedonskem in slovenskem jeziku seznanjal naše rojake s dogodki v Avstraliji in v Jugoslaviji.

Naselja za brigadirje

DOBOJ, 16. jan. (Tanjug) — Danes so začeli graditi sodobno mladinsko naselje za 750 članov mladinskih delovnih brigad, ki bodo sodelovale pri gradnji drugega tira železniške proge Doboj — Zenica, dolgega okoli 90 kilometrov. Mladinsko naselje so začeli danes graditi tudi v Zenici, medtem ko so v Zepču pri gradnji podobnega objekta že precej napredovali, v Zavidoviču pa bodo začeli te dni.

Brigadir Abu Baker gost JLA

BEOGRAD, 16. jan. (Tanjug) — Glavni komandant oboroženih sil Libijske arabske džamahirije, brigadir Abu Baker Junis Diaber je danes na povabilo zveznega sekretarja za ljudsko obrambo, generala armade Nikole Ljubičića dopotoval na uraden in prijateljski obisk v našo državo in k oboroženim silam.

„Izum“ o izumih

Delovni osnutek zakona o zaščiti izumov in tehničnih izboljšav po oceni pristojne komisije GZS nesprejemljiv

LJUBLJANA, 16. jan. — V delovni osnutek zakona o zaščiti izumov, tehničnih izboljšav in razlikovalnih znakov niso dovolj in ustrezno vgrajena določila zakona o združenem delu zlasti glede pravic in obveznosti, ki jih imajo delavci pri upravljanju uporabi in razpolaganju s vsemi sredstvi, s katerimi delajo. Zato je potrebno izdelati nov delovni osnutek zakona, ki bo v skladu tako z ustavo kot z zakonom o združenem delu.

Tako so ugotovili v današnji razpravi o delovnem osnutku zakona na razširjeni seji zbornice komisije za industrijsko lastnino, ki so se je razen predstavnikov 30 večjih organizacij združenega dela in Slovenije udeležili tudi delegati v zveznem zboru skupščine SFRJ. Da bi že nekajletne priprave in sam postopek za novo zakonsko ureditev sistemsko izredno pomembnega področja industrijske lastnine po nepotrebnem ne podaljševali in zavlačevali, sodijo, da tako zasnovanega osnutka ne kaže predlagati zvezi skupščini in obravnavo. Pločnice in smotnje bi bilo, da bi iz stališč in pripomb vseh pristojnih dejavnikov republik in pokrajin in še zlasti združenega

glažbene pojavljajo tudi v novem delovnem osnutku. Tako na primer novi osnutek odpira možnost, da bi vse organizacije združenega dela, lahko razen patentnih izumov koristile tudi oblikovne dosežke (vzorce in modele), ki so rezultat inovacijskega dela organizacije, ki je v to vložila dosti sredstev in dela. Osnutek tudi izključuje možnost čunjanja novih tehničnih rešitev kot poslovnih tajnosti, možnost zaščite proizvodnih postopkov (kar je pomembno v vrsti panog predelovalne industrije) in pod. S takimi rešitvami bi po mnenju predstavnikov organizacij združenega dela ne dosegli cilja, ki je naveden v obrazložitvi delovnega osnutka, da posejimo široko uporabo izumov in drugih dosežkov inovacijskega dela v združenem delu. Nasprotno: s njimi bi destimulirali organizacije združenega dela, da razvijajo in pospešujejo ustvarjalno inovacijsko delo in da v ta namen združujejo delo in sredstva. Uveljaviti takšno politiko in prakso, ki ne bo spodbujala ustvarjanja novih dosežkov v alihem organizacij združenega dela temveč le izkoriščanje rezultatov dela drugih, je po mnenju predstavnikov združenega dela v nasprotju s sprejetim zakonom o združenem delu in zato nesprejemljivo.

Seminar za mladince

LJUBLJANA, 16. jan. — Včeraj se je v Portorožu zaključil dvodnevni seminar za mladinske aktiviste Rdečega križa Slovenije, ki ga je organiziral Republiški odbor Rdečega križa Slovenije. Seminarju, ki je zelo uspeš, je prisostvovalo 84 mladincev iz vse Slovenije, predavalec pa so predstavnik sekretariata ZSMS, RK SZDL in RO RKS.

17. januar

Danes je torek, 17. januarja 1978. Do konca leta je še 348 dni. Na današnji dan se spominjamo naslednjih pomembnejših dogodkov:

1988 — Nad Atlantom je zgorelo ameriško vojno letalo, v katerem so bile 4 vodilne bombe. Tri so padle na ameriško obalo, četrta pa v morje; našli so jo še 7. aprila.

1962 — Belgijska vlada je sklenila, da bo z novim upravnim in šolskim zakonom rešila jezikovni spor med Flandrijo in Valonijo.

1849 — Zaka se je IL kongres KP Srbije, na katerem je sodeloval tudi maršal Tito.

1945 — Enote Rdeče armade in poljske čete so osvobodile Varšavo.

1945 — Na smetaki fronto so nemške sile začele s protiofenzivo, ki je bila do 7. aprila.

1883 — Rodil se je ruski pisatelj in dramatik Anton Pavlovič Čehov.

1796 — Rodil se je ameriški fzik, pisatelj in državnik Benjamin Franklin.

1595 — Francija je Španijo napovedala vojno.

1377 — V Litu se je po več kot sedemdesetih letih vrnil paped.

„Zlati“ žepi

SARAJEVO, 16. jan. — V nekaj dneh so v Sarajevu razprodali spominske srebrnike po 200 dinarjev. Te srebrnike je Narodna banka Jugoslavije dala v obliki red SDK ob 85. obletnici rojstva predsednika Tita in 40. obletnici njegovega prihoda na čelo KPL. Srebrniki je izšlo pol milijona kosov in jih je bilo mogoče dobiti od 29. decembra lani v podružnicah službe družbenega knjigovodstva.

V Sarajevu jih ni bilo dobiti že po nekaj dneh, kar kaže na to, da so jih mnogi zbirali kovanecv kupovali v velikih količinah. Nič bolje ni bilo v drugih krajih. Če nekaj let bodo kovanci spet prišli na dan pred zasebnih dobičakarjev, saj bodo precej dražji kot danes. To jim zagotavlja že majhna naklada, kajti v tajni grede na primer v drugo skrajnost, pa izdajo spominske srebrnike tudi v več deset milijonih kosov. Dobičarske špekulacije, ki bi jih pri nas preprosto prečili tako, da bi vsakdo lahko dobil omejeno število kovanecv, so običajne po vsem svetu. Vmnožimo ne tako redko svoje prave tudi banke, ki dajo na trg najprej le majhno količino kovanecv, ko pa jim čez nekaj let poskoči cena, pošljejo po novi eni na trg še preostale srebrnike. Narodna banka Jugoslavije namerava sicer vsako leto enkrat ali dvakrat izdati spominske srebrnike v vrednosti 100 in 200 dinarjev. Ti srebrniki so tudi zakonito plačilno sredstvo, a se bodo prav gotovo zelo redko pojavili v trgovini. BOGDAN NOVAK

Spominska plošča Džemalu Bijediću

KRESEVO, 16. jan. (Tanjug) — Ob obletnici tragične smrti predsednika ZIS Džemala Bijedića, njegove žene in sodelavce na kraju letalske nesreče, na gori Inač, odkril spominsko ploščo (na sliki). V BiH, posebej v Sarajevu in Mostarju, se bodo z vrsto manifestacij oddelili spomin na revolucionarja in družbenopolitičnega delavca Džemala Bijedića. Jutri bo imel ZIS komemorativno sejo. Delegacija ZIS se bo v sredo udeležila komemorativnih srečanj v SR Bosni in Hercegovini. Položila bo vence ZIS na grob Džemala in Razije Bijedić v Sarajevu in se udeležila odkritja doprsnega kipa Džemala Bijedića na mostarski univerzi. Telefot: Tanjug

Preparati bigvanidi brez zmede

Sporočilo komiteja za zdravstvo — Konkretni ukrepi pri zdravljenju sladkorne bolezni s preparati iz skupine bigvanidov

ZAGREB, 16. jan. (Tanjug) — Zvezni komitej za zdravstvo in socialno zaščito je objavil v dnevnem časopisu 30. 12. lani sporočilo o zdravljenju sladkorne bolezni s preparati iz skupine bigvanidov. Upoštevaje, da v tem sporočilu niso bili natančneje navedeni tudi konkretni ukrepi, za katere je treba poskrbeti pri uporabi preparatov iz skupine bigvanidov, namenjenih za zdravljenje sladkorne bolezni, in v želji, da bi se izognili zmedbi med bolniki in zdravniki, objavljamo še naslednje sporočilo zveznega komiteja, ki ga je posredoval Tanjug.

Diabetologi iz raznih krajev Jugoslavije so svoje strokovno stališče do nadaljnje uporabe preparatov iz skupine bigvanidov izoblikovali na 3. jugoslovanskem simpoziju o sladkorni bolezni, ki je bil od 13. do 16. oktobra lani v Zagrebu. Dokler ne bodo sprejeli nadrobnejših uradnih napotkov zveznega komiteja za zdravstvo in socialno zaščito o nadaljnji uporabi preparatov iz te skupine, ki jih uporabljajo za zdravljenje sladkorne bolezni v Jugoslaviji (ob sodelovanju komisije za zdravila zveznega komiteja za zdravstvo in socialno varstvo ter strokovnjakov — diabetologov Jugoslavije), priporočamo, da pri uporabi teh preparatov v skladu s stališči, sprejetimi na 3. jugoslovanskem simpoziju o sladkorni bolezni, upoštevajo naslednje:

1. Uporaba preparatov iz skupine bigvanidov (silubin-r, ki ga izdeluje Zdravilje iz Leskoveca, buformin, ki ga izdeluje Belupo iz Ludbrega, dipar, ki ga izdeluje Jugoremedija iz Zrenjanina) za zdej ni potrebna preopredati v Jugoslaviji, a za njihovo uporabo bo veljal režim posebne kontrole.
2. Indikacije in protindikacije za uporabo bigvanidov pri zdravljenju posameznih vrst bolnikov, ki so zboleli za sladkorno boleznijo, naj bi zdravila specializirane ustanove za zdravljenje diabetikov v vsaki republici in pokrajini.
3. Specializirane ustanove za zdravljenje sladkornih bolnikov v vsaki republici in pokrajini naj bi sodelovale s splošnimi zdravniškim in skupaj nadzorovale uporabo bigvanidov pri zdravljenju in o tem na posebnih formulirjih obveščale ustanove, ki jih določijo zvezni komitej za zdravstvo in socialno zaščito in ki bo sbrala vse podatke o uporabi bigvanidov pri zdravljenju diabetikov po vsej Jugoslaviji, jih ocenila in na temelju tega predlagala morebitne nadaljnje ustrezne ukrepe.
4. Vsaki škaticilni preparatov iz skupine bigvanidov je treba priložiti posebno navodilo in pojasnitve indikacije in protindikacije pri uporabi tega zdravila ter upozoriti na način nadzovanja zdravilnih pojavov.
5. Pri uporabi preparatov iz skupine bigvanidov ne smemo prekoračiti naslednje dnevne doze posameznega zdravila:
  - phenformin 100 mg na dan (dipar — proizvajalec Jugoremedija);
  - buformin 300 mg na dan (silubin-r, izdeluje Zdravilje, in buformin, izdeluje Belupo).
6. Dokler zvezni komitej za zdravstvo in socialno zaščito, republikski pokrajinski sekretariat za ljudsko zdravje in socialno zaščito skupaj z jugoslovanskimi diabetologi ne bodo v kratkem objavili natančnih napotkov o nadaljnji uporabi zdravil, namenjenih za terapijo sladkorne bolezni, svetujemo bolnikom in splošnim zdravnikom, da se vselej, kadar pri uporabi zdravil za zdravljenje sladkorne bolezni iz skupine bigvanidov pride do kakih morebitnih obtežev na najboljše specializirane ustanove za zdravljenje diabetikov (na zavod, diaspazer, posvetovalnico za diabetes in podobno ustanovo).

Dim ob ceni dima

V niški tobačni tovarni se zavzemajo, da bi licenčne cigarete bolj obdavčili — Zapostavljene domače cigarete

OD NAŠEGA BEOGRAJSKEGA DOPIŠNIKA

DELO

Glavni urednik GGP Delo: JAK KOPRIVIC
Odgovorni urednik »Delo«: SLAVKO FRAS
v. d. direktor TOZD dnevnika »Delo«: ANTE MAHKOTA
Pomočnik glavnega urednika: VLADO JARIC
SLAVKO BEZNIK
Uredniki: VILKO NOVAK (centralna redakcija), MIRO POČ (komentarji), VLADO SLAMBERGER (notranja politika), ALEKSA MIŠIĆ (gospodarstvo), ANDREJ NOVAK (zunanjepolitiška politika), TIT VIDMAR (kultura), BRANKO ŠOŠIĆ (dopisništvo), EUGEN BERGANT (šport), BOGO SAJČIĆ (ironika), FRANCE VRECAR (sodobna priloga), BOŽIDAR FAHOR, BOGDAN DOGACNIK (posebne natoge), MIRO ZAKRJAJSKI (mentorstvo), JOCO ŽNIDARSIĆ (fotografije).

NIS, 16. jan. — Tobačna industrija v Nišu zahteva, naj bodo cigarete, izdelane po uvoznih licencah, močnejše obdavčene, da bi tako zaščitili domače, kakovostnejše cigarete. Predstavnik zveznega izvršnega sveta, ki so na čelu s predsednikom Veselinom Djuranovićem nedavno obiskali Tobačno industrijo Niš, so to zahtevo načeloma podprli. Zdej pričakujejo, da se bodo republike dogovorile o povečanju davka na cigarete, kot so »Chesterfield«, »Winston«, »Kents« in druge.

Kakor pravi generalni direktor Tobačne industrije Niš Zivojin Kostić, ki je tudi prvi začel izdelovati licenčne cigarete »Kents«. Vendar proizvodnja teh cigaret ni šla na račun proizvodnje domačih cigaret ekstra kvalitete. Pač pa je Kostić obtožil druge tovarne, ki niso ravnale tako in so dohodek vedno bolj usklajevale s proizvodnjo licenčnih cigaret, pri čemer so izkoristile dejstvo, da so davčne obremenitve zanje enake kot za domače cigarete ekstra kvalitete. V skupni porabi cigaret je lani prislo

okrnjevati domače proizvodnje, ker bi s tem neposredno ogrozili standard številnih potrošnikov.

Generalni direktor Zivojin Kostić trdi, da proizvodnja in promet njihovih cigaret stagnirata. Čeprav se je lani proizvodnja povečala za 16 odstotkov, je komaj za 1 odstotek presegla proizvodnjo iz leta 1974. Celotni prihodek in dohodek sta se lani v primerjavi z letom 1976 povečala za 16 odstotkov, povprečni osebni dohodek pa sega nad 4000 dinarjev, vendar je kljub temu ekonomski položaj niške tobačne industrije slabši kot prej. Rastejo davki in prispevki, je rekel generalni direktor. Cene cigaret so nizke, dohodek pa jih ZIS. Pri zadnjem prometu cen leta 1976 niso primajali vseh stroškov, temveč samo proizvodno ceno. V Tobačni industriji Niš trdijo, da je fiskalna politika proti njim in da zaradi prepovedi reklame težko prodrejo z novim proizvodom na trg. Velik problem je tudi predelovanje tobaka, ki je lani prav tako nazadovale, ker so odkupne cene v zadnjih treh letih niso spreminile. Lahko se zgodi, je rekel Zivojin Kostić, da bo

mo morali tobak uvažati, ker domači pridelovalci niso stimulirani.

Predsednik ZIS Veselin Djuranović pa se ni strinjal z vsemi temi ocenami položaja tobačne industrije. Ne bi mogel reči, je menil, da je ta industrija v neugodnem ekonomskem položaju, če imamo pred očmi jugoslovansko industrijo in pa dejstvo, da je tukaj dohodek na delavca visok in da je visoka tudi akumulacija, kar kažejo rezultati iz lanskega leta. Kar pa se tiče finančnih obveznosti, so pač zdej nujno visoke, saj je Tobačna industrija Niš nedavno postavila novo in sodobno tovarno, vredno 30 milijard starih dinarjev.

Ve se, da so obveznosti skrajne velike, dokler je objekt nov, sčasoma pa se, z učenostjo nove proizvodnje, zmanjšajo. Djuranović je sicer podprl zahtevo, da je treba stimulirati domače pridelovalce tobaka, poudaril je tudi, da se morajo domače tobačne tovarne pogosteje dogovarjati, zato da bi pravčasno reševale nekatere probleme, na primer cene.

Smo delili nezasluženo?

Odeja dohodkov še ne more pokriti potrošnje — Po devetih mesecih lanskega leta je bilo za 15 milijard din izgub — Večja likvidnost je gotovo uspeh

OD NASE BEOGRADSKJE DOPISNICE

BEOGRAD, 16. jan. — Dve leti je poteklo, odkar velja novi sistem obračunavanja in plačevanja, in lahko bi dejali, da smo pri urejanju starih nakopičenih dolžniško-upniških odnosov in s tem tudi pri povečanju likvidnosti dosegli pomembne uspehe. To potrjujejo tudi naslednje številke, ki kažejo, da so tožili že konec leta 1976 imeli na razpolago 2,2-krat več likvidnega denarja kot leto dni poprej. Iz devetmesečnega obračuna iz lanskega leta razberemo, da se je ta vsota povečala za 3,2-krat. Banke so imele konec leta 1976 približno trikrat več likvidnih denarnih sredstev (v primerjavi z letom dni poprej).

Ob večji finančni disciplini pa smo odkrili tudi vire nepokrite porabe in ugotovili, kdo so tisti, ki niso zmogli rentabilno poslovati in živeti v novih razmerah. O bolj uspešnem in rednejšem plačevanju pričajo še naslednji podatki. V letu 1978 so se na primer dolžniško-upniški odnosi v gospodarstvu omejili v okviru prometa približno 20 dni v primerjavi s 70 dnevi, kolikor je ta rok minalo leto dni poprej. Prvih devet mesecev leta 1977 je prineslo nadaljnjo omejitev prometa na približno 15 dni. Nedvomno tako visoka likvidnost tozodov in bank ni mogla ostati brez vpliva na lanskega naglo rast industrijske proizvodnje (za 10 odstotkov). Najbrž ni potreba posebej poudarjati, koliko pripomore nagelje obračuna denarja k bolj smotrni uporabi sredstev, ki so na razpolago. Vse to, pa dejstvo, da je možnost, da realneje ugotovljamo dohodek, vodi do sklepanja, da je uveljavitev tega sistema obračunavanja in plačevanja v minulih dveh letih zanesljivo utrla pot tudi bolj uspešnim udeležencem in odnosom in uroščevanju zakona o združenem delu.

Se vedno pa je obračunski sistem, ki smo ga uporabljali do konca lanskega leta, pustil mnogo vrzel, ob kateri ni prave stabilizacije — ni povezal gibanja potrošnje z ustvarjenim dohodkom, kar bi moral storiti. Nasprotno, potrošnja je lahko avtonomno napredovala na rovaš neustvarjene dohodke, na koncu pa je sledil račun o izgubah. Zato nas kdove kako ne presenečajo analize, ki poleg preobsežnih investicijskih programov, katerih izdatki bremene tekoče poslovanje, pa neurejenega položaja nekaterih organizacij v gospodarskem sistemu itd. kažejo, da v veliki meri tiči vzrok za izgube prav v neusklajeni delitvi dohodka z ustvarjenim dohodkom. Pri tem gre za prevelika vlaganja sredstev v osebne dohodke, pa tudi za velike obveznosti na račun obresti, davkov, prispevkov za splošno in skupno porabo.

Tako so se na primer v letu 1976 pogodbene obveznosti povečale za 33 odstotkov, v devetih mesecih lani pa za 21 odstotkov. Obenem se je davček od dohodka povečal za 24 odstotkov oziroma za 60 odstotkov. Prispevki k dohodku so se v letu 1976 povečali za 27 odstotkov, po lanskem 9-mesečnem obračunu za 45 odstotkov, prispevki in davki od osebnih dohodkov za 31 odstotkov oziroma lani za 32 odstotkov. Neto osebni dohodki so bili leta 1976 večji za 24 odstotkov, od lanskega januarja do septembra pa so se povečali za 27 odstotkov. Pri tem ne smemo pozabiti, da je bil dohodek v letu 1976 za 18 odstotkov večji, v prvih devetih mesecih lani pa se je čisti dohodek povečal za 35 odstotkov. Omeniti moramo še, da je pri takšnem gibanju omenjenih vrst porabe ostala skupna potrošnja v tozodih in vlaganja v rezerve na ravni prejšnjega leta, v razširitev materialne osnove dela pa so leta 1976 vložili celo manj sredstev. Če hoje torej, plačala reproductivna sposobnost gospodarstva, kar utegne postati, če že ne vir, pa vsaj eno od sredstev za nastajanje novih izgub.

Izgube so leta 1976 znašale približno 22 milijard dinarjev, a na skupno, osebno in splošno porabo odpade kar 86 odstotkov, kar jasno kaže, koliko nezasluženi sredstvi smo razdelili in porabili. K 9 periodičnem obračunu za 9 mesecev lanskega leta so izgube znašale 15 milijard

dinarjev, ob napovedi, da bodo v zaključnem računu še nekakrat večje. Konec koncev je videti, da odeja dohodkov še vedno ne more pokriti potrošnje, pri iskanju izhoda pa trkamo na napačna vrata. Nemaškodaj sanaciji omejujemo na nadomestitev izgubljenih sredstev prek kreditov, namesto da bi odpravili vzroke za izgube, kar je vsakega drag račun, ki ga mora poravnati uspešen del združenega dela. V takšnih razmerah ni nič čudnega, da nastajajo nove izgube tudi tam, kjer jim še ni uspelo poravnati niti starih.

Poseben pomen pri omejevanju vloge države in bank v bolj skromne okvire in hkrati s tem pri povečanju vpliva združenega dela, upoštevajo njegovo ekonomsko zainteresiranost za reševanje problemov izgub, in za o sredstvih rezerv. Prek skladov skupnih rezerv je mogoče in je tudi treba zadržati vprašanje in določiti stopnjo odgovornosti vseh tistih, ki so deležni pomoči in ki morajo zaradi tega tudi izpolniti obveznosti, določene v sanacijskih programih.

Z dopolnitvijo obračunskega sistema prek zakona o določanju in razporejanju celotnega prihodka in dohodka — ta zakon terja, da je potrošnja usklajena z dohodkom, ustvarjenem v tistem letu (ne pa, da post festum ugotovljamo stanje) — bomo najbrž vplivali tudi na to, da bodo izgube manjše. Očitno smo ustvarili s predpisanim zakonom in zdaj samo še preostane, da se v praksi dosegajo boljše in uveljavljive pravne dohodkovne odnose.

Pri tem moramo biti dosledni tudi v novem letu, v katerem bodo pod udarom določili zakona o določanju in razporejanju celotnega prihodka in dohodka nastale težave pri izplačevanju osebnih dohodkov v tistih organizacijah, ki poslujejo z izgubo. V zvezi s tem najbrž lahko pričakujemo tudi nekatere vrste pritiska. Seveda je osnovna za vse to, pa tudi za to, da vzdržimo tak in podoben pritisk, boj za realno povečanje dohodka in za ekonomsko prisilo, da bi bilo to obvezujoče.

BOJANA JAGER

Dvakrat več piva iz Osijeka

OSIJEK, 16. jan. (Tanjug) — V Osijeku pospešeno gradimo novo pivovarno v bodoči industrijski coni mesta. Skupna zmogljivost nove pivovarne bo 500 tisoč hektolitrov ali dobrih dvakrat več od sedanji zmogljivosti. Gradnja tovarne s najmodernejšo opremo bo stala skupno okoli 24 milijonov dinarjev. V celoti naj bi jo zgradili do začetka letošnjega poletja, torej do začetka največje sezonske porabe piva. Sredstva za gradnjo so že zagotovljena. Zdjaj montirajo uvoženo opremo (iz ZR Nemčije).

Proizvodnja piva v Osijeku lani zdaj že velika tradicija. Kot se bere v starih dokumentih, so v tem mestu varili pivo že pred 280 leti. V Slavonski in Baranjski županiji lani proizvedli 600 tisoč hektolitrov. Zato je povsem upravičeno odločitev, da bodo v Osijeku podvojili zmogljivosti, je rekel direktor osijske pivovarne Josip Kovačević. Pivovarna računa tudi s prodajo na nekatera sosednja območja, skušala pa bo prodreti tudi v glavne turistične predele.

Vzpostavljanje turistične dejavnosti bo treba še marsikaj izpopolniti tudi na področju letalskega prometa. V slovenski delovni ena sama delovna organizacija, ki se ukvarja pretežno s fartskiimi prevozi potnikov in blaga (IAA). Kljub dobri kakovosti storitev, za katere je IAA že prejela številna mednarodna priznanja, se konkurenčna sposobnost naših letalskih prevoznikov v tujini zmanjšuje, predvsem zaradi visokih carin pri uvozu letal (od 21 do 19 odstotkov), medtem ko so v tujini zlasti v Zah. Evropi carine za letala simbolične. Vrh tega med jugoslovanskimi letalskimi prevozniki že dolgo razpravljajo o sodelovanju in delitvi dela, pravih rezultatov pa še ni. Čeprav lahko v zadnjem obdobju pihalimo na katere oblike sodelovanja med jugoslovanskimi letalskimi prevozniki (o medsebojnem izposojanju rezervnih letalskih delov in motorjev, o posejanju letal, o usposabljanju pilotov ipd.), še vedno ni pravega sodelovanja na tujih tržiških in letalskih oblik delve dela, ki bi zagotavljale visoko delovno učinkovitost in tudi čim večjo rentabilnost letalskih prevoznikov s družbenoekonomskih vidikov. IGOR PREŠERN

Kdaj sanacija?

BEOGRAD, 16. jan. (Tanjug) — Prava sanacija je tista po zaključnem računu. Tako so ugotovili danes razpravo na seji zveznega komiteja za zakonodajo, posvečeni osnuttiku zakona o sanaciji in razpustitvi organizacij združenega dela. Po tem načrtovanem zakonu o sanaciji naj bi pravzaprav zaskežili v celovit sistem postopek, ki velja, kadar kateri od delovnih kolektivov zabreže pri svojem poslovanju v krizno situacijo.

Po predlogu tiste razmatrje — kje se začne sanacija — nima nihče zvezan rok, najmanj pa družbenopolitične skrupulnosti, da postusijo popravila finančnega stanja organizacije združenega dela še po periodičnih obračunih med letom, kadar se poizkaja, da se poslovilni z izgubami. Nasprotno, če upoštevamo, da je v letu 1976 odpadlo 19 milijard od 22 milijard dinarjev izgube na osebno potrošnje, prispevke in davke, bi morali pri katerih so se že med letom pokazale izgube. To naj bi pravzaprav nekakšna preslucianca, preventivna dejavnost, ki bi najbrž preprečila izgube pri zaključnem računu. Predsanacija niso dajanje sredstev, pomenijo pa, da so odgovorni za izgube vsi, ki sodelujejo pri delitvi dohodka delovnega kolektiva, tako delavci v kolektivu kot tisti zunaj tega okolja, kar ne pomeni, da jim ni treba deliti usode istega dohodka, kadar se začne ta zmanjševati.

Predlagani osnuttik zakona glede osebnih dohodkov dočela, naj bi zagotovili določeno vsoto, kadar so dohodki izkazani, tako da bi lahko izplačevali akontacije tudi v višjem znesku v tistih primerih, kadar odbijajo sredstva brez obveznosti vračila.

Vsekakor mora biti višina akontacije osebnih dohodkov stvar samopopravnega sporazuma med tistimi, ki prevzame sanacijo, in kolektivom, katerega poslovanje sanira. To naj bi prevzelo dosedanja praksa, da vnaprej z izgubami povečujejo še osebne dohodke, kar je vodilo do tega, da je tisti, ki je saniral, imel manjše osebne dohodke od izgubanih.

Nove zakonice rešitve predvidevajo, da ima lahko posamezna organizacija največ trikrat izgubo, zatem pa SDK predlaga postopek redne likvidacije. Menijo namreč, da v takih primerih niso izkoristili pravih virovok za nelikvidnost in da lahko tako preprosto, da bi bila takšna organizacija povzročitelj nadaljnega širjenja nelikvidnosti in meddržavnih odnosov v gospodarstvu in družbi.

Med razpravo so opozorili tudi na aktualnost predlaganih zakonih rešitev o stečajih. Od prejšnjih 260 stečajev se je število povečalo na 900. Stečaj pomeni sikrajni in najbolj oster ukrep, s katerim ukinejo organizacijo združenega dela. To je torej tudi najhujši organ iz ukrep za delavca in prav zaradi tega predvidevajo, naj bi stečajni postopek uporabljali le takrat, ko so poper že poskusili poiskati izhod prek redne sanacije ali pristne poravnave.

Obeti so premalo

Piqli dosežki slovenskega gradbeništva v državah v razvoju — Dostikrat predrage ponudbe in premalo kadrov

LJUBLJANA, 16. jan. — Slovensko gradbeništvo ni nedvomno žel, da bi delalo v deželah v razvoju. Zato tudi podpira akcijski program za realizacijo sklopov a srečanja v Colombo, ki za delo tudi investicijska dela v gradbeništvu. Vendar pa so ob tem zaradi domače slabše organiziranosti, pa tudi številnih administrativnih zank, večkrat precej nemotni.

Tako je bilo na seji izvršnega odbora združenja tozodov gradbeništva in industrije gradbenega materiala silati, da so donedavnina pozeji v državah v razvoju precej piqli dosežke. To se tiče tako sprejetih del kot tudi številnih nelagodnosti zaradi tega, kar morajo gradbeniki domače poslovne razmere presajati na tuja tla in po tujih predpisih. Zato pa se večkrat tudi zapletajo; zlasti so povedali, da so večkrat sprejeli tudi dela, ki se zanje niso ugodno iztečla, nenazadnje zato, ker se zanje niso dovolj dobro pripravili sil pa so celo preselili kakšno drago amalenkosta v pogodbah.

Od številnih ponudb za projekto oziroma kompletna dela v državah v razvoju niso slovenski gradbeniki uspeli mnogo izbrati. Enega od virovok za to bi namreč našli tudi v tem, da so bile njihove ponudbe ponavadi vsaj za 20 odstotkov dražje proti številnim konkurentom iz vzhodnih ter zahodnih držav. Zgodilo pa se je celo, da je bila takšna ponudba dražja kar za 80 odstotkov, kar toliko bolj upravičeno terjata tožnješo razlago. Toda podrobnešo analizo na to plat medalje naj bi šele pripravi. Značilno je tudi, da so na razpolago ostala znatna sredstva za kreditiranje

go številneži), nadur in podobno. V naših računih pa bo treba kar najhitreje zamarnariti to, da bi bili konkurenčnojši zaradi tega, ker da je boja del našega delavca omejuje kot delo delavca v tujih firmah. Vse bolj bo tudi treba ustredi zahtevam naročnikov investicijskih del po zasposlovanju njihovih delavcev, primerilo pa se je že, da so se izvajalci del pogodili, da bodo v Kuvajtu redno zanje delali palestinski in južnokorejski delavci.

Dokler bo na vse bolj zahtevna gradbišča v deželah v razvoju težje priti tudi zaradi tega, ker slovenski gradbeniki marsikdaj še niso dovolj znani, bi kazalo razmiseliti o razvoju posvečevalnih organizacij (consulting). Šele nato bi imeli slovenski gradbeni inženiring več priložnosti za delo. Toda splet pogramov se kljub vsem administrativnim težavam najraje zaplete pri kadrih, ki jih ne kaže usposobljati le na kratko saso, ampak jim bo treba posvetiti več pozornosti. O tem pa dovolj pove že tu di podatek, da izredno malo gradbenih strokovnjakov do bno obvlada tudi tuje jezike, zlasti angleščino. Kajti naših je bilo le 10, kar se je lahko dostojno pripretilo, je bilo tudi to, da so celo siceršnji pogodbo za nako investicijsko delo v državi v razvoju, znašali pa so se pred sklopa dne nerazumljivo vpih problemom, kdo bi v njih mogli, če že ne hotel, tja tudi delati.

STOJAN ŽITKO

Dolgoročni odnosi

Gospodarstvo mora oblikovati svoj interes do razvoja ljubljanskega in mariborskega letališča — Fluktuacija

LJUBLJANA, 16. jan. — Na letališču Brnik—Pulj je bilo predlanskim prepečanih 811.409 potnikov in 5.202 ton blaga, kar je približno 5 odstotkov pod doseženim planom v letu 1975. Čeprav se niso zbrali vsi podatki za lansko leto, lahko računamo, da tudi v letu 1977 ne bo dosežen planirani obseg pri prometu potnikov in blaga. Mariborsko letališče pa je lansko leto uspelo z izgubo okoli 4,2 milijona dinarjev, ki so jo v glavnem pokrili s sanacijskimi krediti iz sklada skupnih rezerv mariborske občine.

Tako na brniškem kot na mariborskem letališču menijo, da poslabšan rezultat pri poslovanju botrujejo neekonomski cene letalskih storitev, ki so po mnenju letalskih kolektivov neupravičeno različne od letalskih do letališča v Jugoslaviji in sicer na določilih odloka o maksimiranju cen iz leta 1971. K izgubam letališč prispevajo tudi stalna rast stroškov poslovanja in velike kreditne obveznosti, kakor tudi še več let zamrzane letalske takse, ki so pri nas približno polovico manjše kot v tujini.

V kolektivih obeh slovenskih letališč (na letališču Brnik-Pulja je 505 zaposlenih, v Mariboru 89) so sprejeli več ukrepov, da bi izboljšali gospodarski položaj. Tako so si precej prizadevali, da bi povečali promet in zmanjšali stroške poslovanja, vendar kaže, da ne bo mogoče vseh vprašanih učinkovito rešiti brez izboljšanja širše družbene skupnosti. V Mariboru kaže združeno delo te regije precej razumevanja, da bi problem mariborskega letališča razreševali na samopopravnih osnovi, saj se je za samopopravni sporazum, ki naj bi trajno reševal materialna vprašanja mariborskega letališča, odločilo kar 90 odstotkov tozodov mariborske regije. Precej slabši odziv so pokazali kolektivni občine ljubljanske regije, saj bi tak

talistišče se seveda po svoje odražalo tudi na področju reda, varnosti letalskega prometa in samozaščite. Zlasti na ljubljanskem letališču je močno prisotna precejšnja fluktuacija kadrov pri sprejemanju odpravniškov, prijteje, letal in podobno. K temu prispevajo svoj delež tudi razmeroma nizki osebni dohodki, počasno reševanje stanovanjskih vprašanj ipd. V Mariboru na primer nimajo na letališču toplih malic, obo letališči nimata počitniških domov in še marsikaj.

Pomanjkanje denarja je očitno tudi pri nekateri tehnični opremi (rentgeni, detektorji, interni TV sistemi itd). Pri inštitutu za varnost v Beogradu je bilo že lani poletni posvetovanje, da bi se dogovorili o enotni tehnični opremi za vsa jugoslovanska letališča. Sklenili so, da bo posebna komisija obiskala vsa letališča in določila minimalno potrebno tehnično opremo. Ta naloga, žal, do sedaj ni bila izvršljena. Tudi o tem, ali lahko vse inšpekcijske naloge v SFRJ opravlja zvezni komite za promet in zveze, bo treba znova razmisliti, saj so takšni inšpekcijski pregledi zelo redki (v Sloveniji enkrat ali dvakrat letno). V Mariboru bo treba prej ali slej zvišati ograjo okoli letališča, ki je sedaj tako nizka, da bi jo človek brez težave preskočil, hili pa so že primeri, da je ograjo preskočila divjad. Pravelj problem nastaja tudi zaradi povezave kontrole letenja na Brniku in v Mariboru s športnimi letališči, katerih dejavnost se močno povečuje (aerotaksi, panoramski leti, prevozi domačih in tujih potnikov). Zato že nastajajo težave pri varnem vodenju letal in bo treba čim prej zagotoviti sodelovanje ljubljanskega in mariborskega letališča s športnimi letališči.

Vzpostavljanje turistične dejavnosti bo treba še marsikaj izpopolniti tudi na področju letalskega prometa. V slovenski delovni ena sama delovna organizacija, ki se ukvarja pretežno s fartskiimi prevozi potnikov in blaga (IAA). Kljub dobri kakovosti storitev, za katere je IAA že prejela številna mednarodna priznanja, se konkurenčna sposobnost naših letalskih prevoznikov v tujini zmanjšuje, predvsem zaradi visokih carin pri uvozu letal (od 21 do 19 odstotkov), medtem ko so v tujini zlasti v Zah. Evropi carine za letala simbolične. Vrh tega med jugoslovanskimi letalskimi prevozniki že dolgo razpravljajo o sodelovanju in delitvi dela, pravih rezultatov pa še ni. Čeprav lahko v zadnjem obdobju pihalimo na katere oblike sodelovanja med jugoslovanskimi letalskimi prevozniki (o medsebojnem izposojanju rezervnih letalskih delov in motorjev, o posejanju letal, o usposabljanju pilotov ipd.), še vedno ni pravega sodelovanja na tujih tržiških in letalskih oblik delve dela, ki bi zagotavljale visoko delovno učinkovitost in tudi čim večjo rentabilnost letalskih prevoznikov s družbenoekonomskih vidikov. IGOR PREŠERN

Prazni zbiralniki

V preskrbi z elektriko še škriplje — Zaloge vode se krčijo — Nujno varčevanje do rešilnega pomladnega dežja

OD NASE BEOGRADSKJE DOPISNICE

BEOGRAD, 16. jan. — Dejstvo, da poraba električne energije v januarju presega možnosti proizvodnje, potrjuje, da so bila nedavna svarila JUGEL vsestransko upravičena. Trenutno naj bi namreč zadostili potrebam, ki presegaajo milijon kilovatih ur na dan. Pri tem pa vremenske razmere združenemu elektrogospodarstvu niso prav nič naklonjene.

Dotok voda je še vedno nizek, zbiralna jezera pa se vsak dan spraznjajo za okoli 20 do 25 milijonov kilovatih ur. Tako se dejansko postopoma krči edina zanesljiva zaloga elektrogospodarstva, ki se je zdaj omejevala le na okoli 1,8 milijarde kilovatih ur.

V zbiralnih jezernih je namreč vode za tolikšno proizvodnjo električne energije. Ta podatek, ker dejstvo, da zaloge v zbiralnih jezernih niso v enaki meri razporejene po vsej državi, nam narekuje varčevanje in čim bolj smotrno porabo električne energije.

Se toliko bolj, ker na začetku zime v resnici ne bi bilo logično pričakovati, da se posebej ne visoka poraba se bodo potrebe zmanjšale, tako za ogrevanje. Prav tako verjetno ne bi smeli v preveliki meri računati s uvozom. Ze zdaj namreč moramo vsak dan uvoziti od sedem do devet milijonov kilovatih ur.

Proizvodne zmogljivosti so torej očitno omejene. Termoelektre (vse, ki so zmogni obratovati, obratujejo se polno paro) lahko zagotove okoli 75 milijonov kilovatih ur. Možnosti hidroelektrarn, ki jih pogujejo nizka vodna gladina rek in stanje v zbiralnikih, pa so omejene na okoli 70 milijonov kilovatih ur na dan. Razliko uvažamo in čakamo, da se bodo elektroenergetske razmere izboljšale, ko bodo začele obratovati nove elektrarne. Do tega odlašnega trenutka naj bi prišlo marca ali v začetku aprila, seveda le, če bomo narčne uresničevali brez zahtoj.

Če bodo elektrogospodarstvu naklonjene tudi vremenske razmere, naj kusejše ne bi imeli težav s tokom. Lahko bi ga celo proizvajali več, kot ga potrebujemo. In vendar velja poudariti, da bi kljub temu morali biti previdni, kajti odločilni dejavnik v vendarle vreme oziroma spomladensko deževje. Spričo morebitne vztrajne suše bi so tudi v drugem polletju letošnjega leta utegnile nadati.

Nakit iz Majdanpeka

prinaša devize

MAJDANPEK, 16. jan. (Tanjug) — Večletne nizke prodajne cene bakra na svetu zelo neugodno vplivajo na gospodarjenje rudarsko-toplinskega bazena Bor. Ta vpliv naj bi zmanjšali s povečanjem izvosa nakita iz žilnih kovin, ki ga izdelujejo v Majdanpeku.

Majdanpeška zalazna, ki se je že v nekaj letih zasedrila na tujih trgih, ima v načrtu, da letos proda za devize vrednopolkrat več nakita kot lani. V zahodnoevropske države, ZDA in Kanado je lani izvozila za milijon dolarjev zlatnega nakita, letos pa računa, da bo devizna zateva presegla 2,5 milijona ameriških dolarjev.

Seveda pa tudi predelovalni tožni ne bodo stali ob strani. V železarni stremijo za tem, da bi čimveč jekla finalizirali doma. Tako nameravajo širiti proizvodnjo stiskalnic, nadrtujejo proizvodnjo valjev, dogovarjajo se za proizvodnjo pnevmatskih strojev itd. Za toz realnega orodja na Prevalah bodo morali pripraviti nov proizvodni program, ki predvideva povečanje proizvodne orodij in opustitve izdelave pil. Predvsem je zanimiva proizvodnja industrijskih nožev, katere asortiment nameravajo še izpopolniti. Zelarji za Raven so lani 97 odstotno izpolnili plan izvosa, ki je znašal 20 milijonov dolarjev.

Dinar za jeklo

RAVNE NA KOROSKEM, 16. jan. — V železarni na Ravnah bodo v letu 1978 posvetili veliko pozornost uresničevanju srednjeročnega razvojnega načrta. Zivahna bo investicijska dejavnost, saj bodo železarni za Raven letos vložili v modernizacijo proizvodnje (samo za osnovna sredstva) okrog 800 milijonov dinarjev. Zgradili bodo podaljšek kovačnice s novo kovačko linijo, začeli pripravijo za izgradnjo nove livarne, napravili bodo prve korake pri modernizaciji jeklarne. Cilj teh investicij je predvsem odprava težkega fizičnega dela (predvsem v kovačnici), posodobitev proizvodnih procesov, kar vse bo imelo za posledico boljše proizvodne in gospodarske rezultate v naslednjih letih.

Letošnje investicije v ravenski železarni imajo poudarek predvsem na metalurškem področju. Začetek modernizacije jeklarne, ki je lani prvič izdelava več kot 200 tisoč ton visokolegiralnih jekel, je izjemnega pomena za železarno. V jeklarni bodo že letos, predvsem v naslednjih letih, uvedli proizvodnjo še kvalitetejših visokolegiralnih jekel. Zato bodo postopoma uvedli tudi novo, takolomovano ponovno vakuumsko tehnologijo, celoten proizvodni proces pa bodo organizirali in vodili s pomočjo procesnega računalnika. Za računalnik, ki ga v železarni še zdaj s pridom uporabljajo, so leti kar deset let zbirali podatke, kar se jim zdaj bogato obrestuje. Delavci ob peči bodo lahko sprosti odčitavali navodila za celoten proizvodni proces, računalnik pa bo zagotovil tudi večjo produktivnost, optimalnejšo izkoriščenost energije, hitrejša analiza itd. Po znanih podatkih je ravenska jeklarne peta na svetu, ki proizvodnjo jekla povezuje s procesnim računalnikom.

Za letos bodo v tozku jeklarne v železarni na Ravnah izdelali 211.700 ton visokolegiralnih jekel, do leta 1980 pa bo proizvodnja jekla predvidoma narasla do 240 tisoč ton letno.

Druga velika investicija, ki jo za letos načrtujejo v ravenski železarni, je dograditev podaljške kovačnice. Postavili bodo novo kovačko linijo s avtomatskim kovaškim strojem.

Zelo pomembne so tudi priprave za zgraditev nove livarne za posebne jekločline. Letos bodo za to nalozbo namenili 150 milijonov dinarjev. Poseben poudarek bo na pripravi vložka, to je vseh glavnih reprodukcijskih materialov za jeklarne. V pripravi je tudi še projekt za novo nalozbo na Muti, kjer bi v proizvodnjo posebnih ventilov (in njih obdelavo) investirali še Gornjeje in Tehnopex iz Ljubljane. Poleg vsega bo železarna letos za družbeni standard namerila več kot 80 milijonov dinarjev.

Seveda pa tudi predelovalni tožni ne bodo stali ob strani. V železarni stremijo za tem, da bi čimveč jekla finalizirali doma. Tako nameravajo širiti proizvodnjo stiskalnic, nadrtujejo proizvodnjo valjev, dogovarjajo se za proizvodnjo pnevmatskih strojev itd. Za toz realnega orodja na Prevalah bodo morali pripraviti nov proizvodni program, ki predvideva povečanje proizvodne orodij in opustitve izdelave pil. Predvsem je zanimiva proizvodnja industrijskih nožev, katere asortiment nameravajo še izpopolniti. Zelarji za Raven so lani 97 odstotno izpolnili plan izvosa, ki je znašal 20 milijonov dolarjev.

IVAN PRAPROTNIK

Razpisna komisija delavskega sveta
Komunalnega podjetja Celje
TOZD CESTE-KANALIZACIJA Celje,
Cesta na Ostrožno 19
razpisuje
za mandatno dobo 4 leta prosta dela in nalogo
VODJE SEKTORJA PRIPRAVE DELA
(ni reelekcija)
Kandidati morajo poleg splošnih izpolnjevati še naslednje pogoje:
— višja strokovna izobrazba gradbene smeri in 4 leta delovnih izkušenj pri opravljanju dela in nalog s posebno odgovornostjo
— srednja strokovna izobrazba gradbene smeri in 6 let delovnih izkušenj pri opravljanju dela in nalog s posebno odgovornostjo.
Od kandidatov pričakujemo moralnopolične vrline v skladu z družbenim dogovorom o izvajanju načel zdravoske politike.
Pismene prijave s kratkim življenjepisom, opisom dosedanjega dela in dokazili o izpolnjevanju zahtevanih pogojev, ter potrdilo, da kandidat ni bil kaznovan oz. ni v kazenskem postopku, sprejema razpisna komisija 15 dni po objavi razpisa. Kandidate bomo o izidu razpisa obvestili v enem mesecu po končanem razpisu.
Vse informacije lahko dobijo kandidati v kadroviski službi. Stanovanje ni zagotovljeno.

Turizem je, neopredeljen

Nerejeno trošenje turistične takse — Kaj je »turistično gospodarstvo«? — Dežela z največjimi betonskimi hoteli — Pozabljeno malo gospodarstvo

LJUBLJANA, 16. jan. — »Turizem je nedvomno važna gospodarska panoga, a nikdar ne more postati industrija, nek brezdružni sistem za zasluzek ali le za pridobivanje deviz. Turizem je predvsem človek in njegovo gibanje, pogoj za sodobno preživljanje prostega časa, srečevanje s sočlovekom, spoznavanje dežel, kulture in predvsem ljudi.« poudarja Leopold Kresc, novi predsednik turistične zveze Slovenije in poudarja, da je treba v naslednjih letih skrbeti predvsem zato, da se turizem kot panoga ne bi še bolj dehumaniziral in s tem prenehali biti turizem in pomembna gospodarska panoga.

O vsem tem novi predsednik turistične zveze ni govoril iz občutka, marveč se je opiral predvsem na podatke, ki izgovorno pričajo, da turizem, kot smo ga razvijali v preteklih letih, za tuje turiste ni več mikaven: »Turizem niso hoteli, postelje, zrezki in čevapčiči, turizem so predvsem kraji kot osnovne turistične celice in od tu naprej je treba turizem gojiti, pa seveda tudi narotivati. Srečamo se s mislijo, da za turizem ni dovolj skrb turističnih delavcev, če s tem mislimo gostinske delavce in delavce v potovalnih agencijah. Dobro počutje, ki je pogoj za turizem je stvar nas vseh, posebno tistih, ki imajo

namenjena predvsem za plačilo tistih turističnih potreb, ki jih ni moč zaračunati: informacije, urejanje znanje po deželo kraja, organizacijo javnih brezplačnih nastopov itd.«

Celovitejša planiranja Vse drobne naloge so izvajala turistična društva. Delo teh društev ne financirajo več proračuni in je delo za mnoge turistične delavce. Danes ni turistična taksa nič drugega kot zgolj davek za bivanje v nekem kraju, zgolj z zakonom predpisani fiskalni instrument, ki se steka v občinske proračune. Kresc in dodaja, da je podobno tudi s informacijsko službo:

»Turistična informacijska služba je temelj za normalni razvoj turizma in za doseganje boljših ekonomskih učinkov. Tudi to dejavnost je bilo treba načrtovati.«

Pogosto omenjate planiranje? »Povedati moram, da planiranje na področju turizma ni celovito, je parcialno in nekompleksno. Metodologijo planiranja v turizmu je treba izdelati. Preseneča me dejstvo, da po skoraj dveletnih pripravah še danes ne vemo točno, kakšno turistično skupnost potrebujemo in v predlogi še vedno govorimo o »sustrezni skupnosti. Od vseh 34 družbenih dogovorov in samopopravnih sporazumov, ki so nasteli v predlogi temeljnih razvojnih nalog v letu 1978, je 33 sporazumov povsem konkretnih, le za turizem je predlog neopredeljen. Prav tako se govori o »spoznavanju turističnega gospodarstva, pa pri nas dosti je

Tujci ne marajo hotelskih »vojašnic«
Prav takšne hotele pa predvsem tuji trg odklanja. Dejstva govore, da imamo v Jugoslaviji v povprečju v enem samem objektu 127 le

JOZE VETROVICO

ZDRAVSTVO

Razprava zamuja

V primorskih občinah je že dlje časa navzoča potreba po povezanem zdravstvu — Na gradivu se nabira prah

KOPER, 16. jan. — Večino pripomb o pravkar do kraja privedenem prečrtavanju samoupravnih sporazumov o združenem zdravstvu bi lahko spravili na en sam skupni imenovalec: nezadovoljstvo s sedanji razmerami v zdravstvu. V južnoprimorskih občinah, še posebej pa na obalnem območju, je bilo to očitno.

Za pred leti so v južnoprimorskih občinah začeli spoznavati, da bo težavni, pa tudi vse ubesednejši nalogam, kos le veliko bolj povezano zdravstvo. Dolgo časa je ta misel zorela v konkretnem predlogu.

Oletovala lani je posebna komisija pripravila prvo gradivo za javno razpravo s podatki in razložitvami mnenj o samoupravnih in funkcionalni povezavi zdravstva na območju šestih južnoprimorskih občin. Razumljivo, to gradivo ne vsebuje konkretnih rešitev, temveč le osnovno za razmiselnje za javno razpravo in za izkajanje najustrežnejših rešitev.

Najprej so naštevati, da bi bilo to gradivo skozni prvi tujen javne razprave do konca decembra. Ob tistih drugih zadevah, ki jih je bilo še treba do konca leta spravi pod streho, je bil ta rok

prebliz. Zato so se odločili, da naj bi javna razprava o tem gradivu tekla do konca tega meseca.

Tudi to ni veliko časa, saj gre za zadevo, ki jo je treba pretehtati z različnih zornih kotov ud strokovnih do organizacijskih, ekonomskih in ne nazadnje tudi družbenih. Do konca januarja sta še dva tedna in pričakovali bi, da bo razprava prav zdaj na vrhuncu, v resnici pa se skoraj nikjer ni niti začela.

Okozi dva tisoč zvezdov gradiva za javno razpravo je potrkalo na različne naslove. V kraškem zdravstvenem domu so jih dobili zaposleni v vseh enotah, v bolnišnici Ivana Regenta v Sežani so jih razdelili članom kolektiva, nekaj podobnega je tudi v bolnišnici v Koprju. V obalnem zdravstvenem domu pravijo, da gradiva niso dobili. Organizirano javno razpravo so uresničili edino v kraškem zdravstvenem domu, drugod pa je razprava umejena le na medsebojne pogovore tistih, ki že dolgo menijo, da sedanja organiziranost zdravstva ne ustreza niti strokovnim niti funkcionalnim načelom, pa tudi ne zakonu o združenem delu.

Javna razprava o ustrežnejši povezanosti zdravstva v južnoprimorskih občinah se je tako začela v prenatlo obnavnem vzdušju. Subjektivne

FOTOVEST

Denar in interes

KOMEN, 16. jan. — »Ko poženemo stroje, najraje pozabimo na probleme svojega kraja pa tudi na to, da nismo samo delavci, temveč tudi občani v krajevni skupnosti.« Te besede, ki presenečajo in hkrati bole, je izrekel delegat komunistične Aluminija (od tam je posnetek) v svetu tamkajšnje krajevnih skupnosti Kristof Jan Čolj. Vzrok za tak odnos do krajevnih skupnosti (ki se, resnici na ljubo, v zadnjem času nekoliko popravila), pa je videl tudi v dejstvu, da je smela krajevna skupnost dalj časa blokiran žiro račun, brez denarja pa tako ni bila zanimiva. Foto: Janez Zrnc

IZ SKUPŠČINE SRS

Dosledno po novih merilih

Kjer so se zajamčenim OD izognili s formalnimi uskladitvami in sklepi, tvegajo plačevanje za nazaj — »Novi« osebni dohodki nikakor niso cilj akcije

LJUBLJANA, 16. jan. — Sklep zveznega zbora skupščine SFRJ je treba obravnavati in upoštevati v celoti. S samim spreminjanjem osnov za oblikovanje osebnih dohodkov, ne da bi hkrati uveljavili nove vrline pri ustvarjanju, razporejanju in končno delitvi dohodka, ni dovolj narejena za preobrazbo družbenoekonomskih odnosov.

To pa pomeni, da sedanja, pretežna pozornost zgolj oblikovanju novih osebnih dohodkov — brez ustrežne občutljivosti do vseh, toda odločnih denarnih in blagovnih tokov, prek katerih se dohodki oblikujejo — pušča ob strani temeljne cilje preobrazbe, ki jo je odprl zakon o združenem delu. Zato tudi iz spoštovanja postavljenega zakonskega roka, ki je glede na ureditve dohodkovnih odnosov mnil, ne gre razumeti kot znak za začetek predvidenih kaznovanih postopkov, ampak vse bolj kot nadaljevanje in okrepitve prizadevanj, da bi sedanja spoznanja in rešitve še celoviteje izpopolnili. Toda z vse širšimi družbenimi spremembami, ki jih je treba v vse bolj neposredno pomočjo zadovoljnih organov in organizacij, zlasti tistih, ki akcija zadržuje ali tistih, ki se spretnosti manj izogibajo, tudi pod okrilje formalne neoprečnosti posameznih odločitev.

Samoupravnih odločitev z duhom in zahtevami zakona. V zvezi s tem je bilo znova poudarjeno, da določila 662. člena zakona o združenem delu neizpolnijo veljavo od 1. januarja 1978. Organizacija združenega dela, ki se ni prilagodila tej zahtevi, krši zakon in pristojni organi so dolžni uveljaviti predvidene sankcije, seveda po predpisanih opravilih in postopkih. Sprejem novega samoupravnega splošnega akta z osnovnimi določilami za delitve osebnih dohodkov ali pa sprejem sklepa z ugotovitvijo, da je že sedanji akt usklajen z zakonskimi zahtevami, oboje velja za enakovredno spoštovanje zakonitih kategorij SDK ne more zavrniti izpila obračunanih osebnih dohodkov. Nikakor pa še s tem za delavce v določeni delovni organizaciji ni vse storjeno, saj v hkrati omeni skladnosti akta z zakonom utegne pristojni občinski organ, pravobranilec samoupravljanja ali tudi sindikat ugotoviti nepravilnosti, pomanjkljivosti ali pa izpeljati — seveda z enakimi nameni — določene začasne ukrepe za varstvo samoupravnih pravic in družbene lastnine. Upoštevati je namreč treba, so nadalje poudarili na

sejki komisije, da je delitev osebnih dohodkov letna kategorija. Že za leto 1978 pa zakon zahteva njihov obračun po novih osnovah in merilih. Kjer so se torej izognili prvi sankciji — zajamčenim osebnim dohodkom — s formalnimi uskladitvami ali celo z lažnimi sklepi, češ da je vse skladno z zakonom, tako lahko v kasnejših mesecih in po končanem obračunu dohodka zadane kazne za nazaj, če bo vsebinska ocena ugotovila pomanjkljivosti. Seveda za nespoštovanje določil zakona s združenim delom, v tem primeru konkretno njegovega 662. člena niso edina sankcija zajamčenim osebnim dohodkom. Prav nesporno, vse več uspeha imajo lahko drugi ukrepi, ki zadevajo delavce in organe v organizaciji združenega dela, odgovornih za pripravo zakonitih samoupravnih aktov. Pri tem bi morale več narediti skupščine združenopolitičnih skupnosti in skupaj z združenopolitičnimi organizacijami tako rekoč izstiliti čim bolj ustrezne rešitve. Tako bo tudi moč preprečevati ne odgovorno predlaganje in priten sprejemanje tako priložnostnih sklepov, da je vse v redu — v bistvu pa je ureditev še daleč od zahtevane. Prav bi bilo, so sklenili na seji, da odgovorni družbeni organi vsaj do konca četrtletja pregledajo sedanje akte o delitvi osebnih dohodkov, ocenijo njihovo skladnost z zakonom ter sprožijo, po potrebi in po neuspešni svetovanji akciji,

ZAKONODAJNA POBUDA

Evidentiranje tik pred zaključkom

V novomeški občini so evidentirali 1.572 možnih kandidatov

NOVO MESTO, 16. jan. — V novomeški občini so v glavnem že končali z evidentiranjem možnih kandidatov za delegatce v združenopolitičnih skupnostih in delegacijah samoupravnih interesnih skupnosti, čakajo le na nekatere zamudnike. Do zdaj so krajevne skupnosti v novomeški občini evidentirale 1.572 možnih kandidatov, med temi je 361 mladih in žensk, od vseh predlaganih je 338 članov zvezne komunistov. V organizaciji združenega dela so predlagali 2.221 proizvajalcev, med temi je 608 mladih in 807 žensk, med predlaganimi je 426 članov zvezne komunistov. Skupščina predlaganih možnih kandidatov je ugodna, saj je mladih 28 odst., žensk 37 odst., članov zvezne komunistov pa je 19 odstotkov. S. DOKL

SKUPŠČINSKI POROČEVALEC

Prva letošnja številka

LJUBLJANA, 16. jan. — Prva letošnja številka glasila za delegate in delegacije »Poročevalec« je pestra. Poleg obrazilov nekaterih zakonov, ki jih bo obravnavala republiška skupščina v prihodnjem obdobju, odgovora na delegatsko vprašanje o premiarju odkupljenega mesta, objavlja tudi poročilo delegacije skupščine SRS v točki republik in pokrajini o poteku usklajevalnega postopka o osnutki letošnje zvezne resolucije (o tem smo v Delu že poročali).

V rubriki »iz skupščine SFRJ« lahko preberemo članke o skupnih nalogah in ciljih politične dinamičnejšega in stabilnejšega razvoja, ki so ga pripravili ob zvezi resoluciji za leto 1978. Objavljena je tudi obrazložitev sklepov zveznega zbora skupščine SFRJ o preloženih vprašanjih in problemih uresničevanja zakona o združenem delu, kakor tudi osnutka zakona o spremembah in dopolnitvah zveznega zakona o revalorizaciji osnovnih sredstev in sredstev skupne porabe uporabnikov družbenih sredstev.

Zanimiva je še informacija zveznega sekretariata za pravosodje in organizacijo zvezne uprave o organiziranju in prvih delovnih izkušnjah sodišč združenega dela.

Poleg tega, in seveda zgoščenega pregleda v zadnjem času sprejetih zveznih zakonov nam izdajatelj v tej številki, s katero začnemo IV. letnik Poročevalca, nudijo še krajšo oceno povezovanja kmetov v sistem samoupravnega združevanja. J. O.

ZAKONODAJNA POBUDA

Po delu v tujini

Priznavanje pravic iz dela na tujem naj bi uredili enotno — Praksa je sedaj po republikah dokaj različna

LJUBLJANA, 16. jan. — Ko se naši delavci, začasno zaposleni v tujini, spet vrnejo domov in se tu ponovno zaposlijo, se srečajo s precej velikim in za zdaj še silno neenotno uredjenim vprašanjem, kako bi (v skladu s našo novo ustavno ureditvijo) koristili pravice iz dela in po delu — ko so sadove svojega mnulnega dela pustili v tujini.

Pravice iz dela in po delu so lahko, denimo, osebni dohodek glede na minulo delo, daljši letni dopust, priznanje poprečnih izkušenj za dobično delo, jubilejne nagrade, dodatki za stalnost in morebitne druge ugodnosti. Seveda vse to velja za tiste delavce, ki so si začasno delo v tujini poiskali sami. Takih v Sloveniji in na Hrvaškem te podatke vpišujejo v posebej za to prirejene jugoslovanske obrazce, na katerih potrdijo, da je delavec prebil določeno dobo v tujem zavarovanju in da se ta doba seštevja z jugoslovansko dobo za pridobitev pravic iz sedanjega akta.

Za zdaj še ni celovitih pregledov, kako si v Sloveniji organizacije združenega dela sprejemale nove akte o delitvi osebnih dohodkov in še manj, kakšna je njihova vsebina. Očitno bodo marsikje še ta mesec sprejemali končne odločitve. Tudi zaradi možnosti, da že zdaj ponovno referendum, seveda o novem predlogu samoupravnega akta oziroma posameznih njegovih delov, Komisija skupščine SRS za spremljanje izvajanja zakona o združenem delu je na današnji seji oblikovala tudi nekaj odgovorov na vprašanja, kako tolačiti posamezne zakonske člene, pregledala pa tudi gradiva za seje skupščinskih zborov, ki bodo posebej obravnavale uresničevanje zakona o združenem delu v Sloveniji.

Pravice iz dela in po delu so lahko, denimo, osebni dohodek glede na minulo delo, daljši letni dopust, priznanje poprečnih izkušenj za dobično delo, jubilejne nagrade, dodatki za stalnost in morebitne druge ugodnosti. Seveda vse to velja za tiste delavce, ki so si začasno delo v tujini poiskali sami. Takih v Sloveniji in na Hrvaškem te podatke vpišujejo v posebej za to prirejene jugoslovanske obrazce, na katerih potrdijo, da je delavec prebil določeno dobo v tujem zavarovanju in da se ta doba seštevja z jugoslovansko dobo za pridobitev pravic iz sedanjega akta.

Za zdaj še ni celovitih pregledov, kako si v Sloveniji organizacije združenega dela sprejemale nove akte o delitvi osebnih dohodkov in še manj, kakšna je njihova vsebina. Očitno bodo marsikje še ta mesec sprejemali končne odločitve. Tudi zaradi možnosti, da že zdaj ponovno referendum, seveda o novem predlogu samoupravnega akta oziroma posameznih njegovih delov, Komisija skupščine SRS za spremljanje izvajanja zakona o združenem delu je na današnji seji oblikovala tudi nekaj odgovorov na vprašanja, kako tolačiti posamezne zakonske člene, pregledala pa tudi gradiva za seje skupščinskih zborov, ki bodo posebej obravnavale uresničevanje zakona o združenem delu v Sloveniji.

DUSAN SKOK

ZAKONODAJNA POBUDA

Spremembe dnevnih redov sej zborov skupščine SRS

Ljubljana, 16. jan. — Predsednik družbenopolitičnega zbora skupščine SRS Stane Marčič je s dnevnega reda seje zbora, ki jo je sklical za ponedeljek, 23. januarja 1978, odločil obravnavo akcijskega programa neposrednih nalog pri preobrazbi osnov družbenoekonomskih odnosov na področju razporejanja dohodka, oblikovanja sredstev za osebne dohodke in prisvajanja osebnih dohodkov, z vsemi spremljajočimi gradivi. Obravnavo tega akcijskega programa je s seje zbora, ki jo je sklical za sredo, 25. januarja 1978, odločila tudi predsednica zbora občinske skupščine SRS Mara Zlebnik.

Akcijki program bosta zbora obravnavala na eni od naslednjih sej skupaj s poročilom komisije za spremljanje izvajanja zakona o združenem delu. Predsednik zbora združenega dela skupščine SRS Stefan Nemec pa razširja dnevni red seje zbora, ki jo je sklical za sredo, 25. januarja 1978, z obravnavo predloga odloka o pooblastitvi izvršnega sveta skupščine SRS, da sklene družbeni dogovor o isgrajvanju in financiranju Kulturnega doma Ivana Cankar na Trgu revolucije v Ljubljani (uskajevanje z zborom občin v smislu 289. člena poslovnika skupščine SRS).

Akcijki program bosta zbora obravnavala na eni od naslednjih sej skupaj s poročilom komisije za spremljanje izvajanja zakona o združenem delu.

Predsednik zbora združenega dela skupščine SRS Stefan Nemec pa razširja dnevni red seje zbora, ki jo je sklical za sredo, 25. januarja 1978, z obravnavo predloga odloka o pooblastitvi izvršnega sveta skupščine SRS, da sklene družbeni dogovor o isgrajvanju in financiranju Kulturnega doma Ivana Cankar na Trgu revolucije v Ljubljani (uskajevanje z zborom občin v smislu 289. člena poslovnika skupščine SRS).

ZAKONODAJNA POBUDA

Spremembe dnevnih redov sej zborov skupščine SRS

Ljubljana, 16. jan. — Predsednik družbenopolitičnega zbora skupščine SRS Stane Marčič je s dnevnega reda seje zbora, ki jo je sklical za ponedeljek, 23. januarja 1978, odločil obravnavo akcijskega programa neposrednih nalog pri preobrazbi osnov družbenoekonomskih odnosov na področju razporejanja dohodka, oblikovanja sredstev za osebne dohodke in prisvajanja osebnih dohodkov, z vsemi spremljajočimi gradivi. Obravnavo tega akcijskega programa je s seje zbora, ki jo je sklical za sredo, 25. januarja 1978, odločila tudi predsednica zbora občinske skupščine SRS Mara Zlebnik.

Akcijki program bosta zbora obravnavala na eni od naslednjih sej skupaj s poročilom komisije za spremljanje izvajanja zakona o združenem delu.

Predsednik zbora združenega dela skupščine SRS Stefan Nemec pa razširja dnevni red seje zbora, ki jo je sklical za sredo, 25. januarja 1978, z obravnavo predloga odloka o pooblastitvi izvršnega sveta skupščine SRS, da sklene družbeni dogovor o isgrajvanju in financiranju Kulturnega doma Ivana Cankar na Trgu revolucije v Ljubljani (uskajevanje z zborom občin v smislu 289. člena poslovnika skupščine SRS).

Akcijki program bosta zbora obravnavala na eni od naslednjih sej skupaj s poročilom komisije za spremljanje izvajanja zakona o združenem delu.

Lažna dilema o plačilu „sestankov“

Samoupravljanje ne gre zoževati v okvir sestankov, pravi A. Grahor

BEOGRAD, 16. jan. — Samoupravljanje se ne more zožiti na okvir sestankov ali se izenačiti z njimi, poudarja sekretar sveta zvezne sindikatske Jugoslavije Andrej Grahor v odgovoru na vprašanje novinarja Tanjuga ob razpravljanju, ki je sedaj tedne razveljavilo v javnosti — ali naj bi samoupravne sestanke plačevali ali ne. Grahor sodi, da je velik del dileme lažen in da se samoupravljanje lahko razvije neovirano v vsakem delovnem okolju, tudi tam, kjer imajo tekoče trakove, ki ne trpijo zastoja. Daleč od resnice je izgovor, da je tekoči trak kriv, če je v teh kolektivih samoupravljanje v glavnem slabše razvito, to so pokazale že lanske raziskave v sindikatu delavcev industrije in v rudarstvu.

Ce želimo, lahko delo zmeraj tako organiziramo, da samoupravljanje ne trpi, poudarja Grahor. Zmeraj je mogoče najti koga, da bo na domestih tistega, ki mora iti na sestanek. Druga stvar pa je, da mnogim ni prav, če delavci uveljavljajo svoje samoupravljalske pravice, in jih z raznimi izgovori poskušajo pri tem ovirati. Z delavcem, ki je pasiven in neinformiran, je zmeraj laže manipulirati, piše Tanjug.

Grahor hkrati opozarja na neko še prenatlo razvito obliko dela — to je na delo v tako imenovanih sindikalnih skupinah, ki omogočajo izmenjavo mnenja in zavzemanje stališč kar asprotne, vstopje, med odmorom za malico, kakšno mirno po izteku imena ali pred začetkom druge izmene. To bi bil lahko neke vrste politični dogovor, meni Grahor in opozarja, da je pred vsakim samoupravnim odločanjem potrebnih več faz, v katerih bi se morala uveljaviti bolj kot doslej ravno politična angažiranost sindikatov.

Pred samoupravnimi sklepi obstaja namreč faza sprejemanja predlogov s pomočjo strokovnih služb, nato faza seznanjanja delavcev s temi predlogi, kar pomeni uporabo raznih oblik pisnega in ustnega informiranja. Nato je na vrsti faza izmenjave mnenj, v kateri je mogoče delati tudi po sindikalnih skupinah, zlasti, če proces proizvodnje ne trpi daljših prekinitev in ne omogoča sklicevanja večjih samoupravljalskih zborovanj. Nazadnje pride faza sklepanja — sklepe pa je mogoče sprejemati ali zavrnati tudi z referendumom, kar pomeni, da dela ni treba prekiniti.

Sestanki torej niso edina oblika samoupravnega dela. »Sestankarstvo« je monopol tistih, ki ne delajo v proizvodnji, ti so pa že doslej dobivali svoji osebni dohodek, pa naj so bili na svojem delovnem mestu ali na sestanku.

Zaradi takih različnih stališč do delovne dobe v tujini in pravic iz delovnega razmerja v domovini ali drugače povedano, zaradi pivošavanja ali neprivisovanja te tuje delovne dobe v domače delovne knjžice, je v javnosti prevladalo mnenje, da je treba to vprašanje urediti enotno, s predpisi na zvezni ravni. Takšno stališče je tudi prevladalo na skupnem sestanku najbolj zainteresiranih delavcev v Sloveniji (republiškega sekretariata za delo, gospodarske zbornice Slovenije, sindikata, skupnosti za zaposlovanje in skupnosti pokojniškega in invalidskega zavarovanja). Dogovorili so se, da bodo ponovno opozorili zvezni komite za delo na nevezdrane razmere pri evidentiranju tuje delovne dobe in se skušali sporazumeti naj se doslej, dokler ne bo sprejet zakon o tem, poturjeje tuja zavarovalna doba kakor doslej, na osebnih obrazcih, ki jih na delavčev zahtevo izdaja strokovna služba skupnosti pokojniškega in invalidskega zavarovanja; da torej ostaja ta obrazec tudi vnaprej sestavljen del delavčevega najpomembnejšega dokumenta — delavske knjžice. Kot pomembno novost pa so na tem sestanku dodali dopolnilo, ki zavezuje naše organizacije združenega dela, da morajo v svojih splošnih aktih predvideti pogoje, kdaj lahko delavec s tujo delovno dobo uveljavlja pravice iz delovnega razmerja v svojih (domači) organizaciji združenega dela.

DRAGICA BOŠNJK

POGOVOR Z DELEGATOM

Spremembe mnogo obetajo

Franc Rutar je vodja splošne delegacije za interesne skupnosti pri krajevni skupnosti Tolmin.

»Naša delegacija šteje petnajst članov. V prvih dveh letih mandatnega obdobja smo se sestajali zelo pogosto, saj strokovne službe še niso dovolj uskladle svoje delo. Sedaj, ko so interese skupnosti med seboj bolj povezane, imamo mnogo manj sestankov.

Sploh pa sta bili prvi dve leti, ko smo se vsi šele uvajali v delegatski sistem, precej težavni. Mnogo preobsebnih materialov smo prejimali pozno in zelo težko jih je bilo predati. O tem problemu je bilo moč v minulnem obdobju mnogo brati v časopisih in poslušati po radiu in televiziji. Zaradi stalne kritike so sestavljalci gradiv, vsaj v toliminski občini, kmalu začeli sestavljati krajše in razumljivejša teksta. Sedaj jih tudi pošiljajo pravočasno, vsaj teden dni pred skupščino.

Ceprav sem v začetku, kot vodja delegacije, po

izkušal zadovoljiti posamezne člane — delegate, da bi se ukvarjali s problemi z določenega področja, sem končno moral vsa gradiva predati vsem in jih na osnovi izvidevokov posredovati ostalim. Sicer pa mi delitev dela po področjih še do danes ni uspela.

Glavna slabost druge polovice obdobja, ki se bo kmalu zaključila, je bila sklepčnost sestankov. Vkljub temu, da so vsi delegati pravočasno dobivali gradiva, vabila in opozorila, na sestanke zelo prihajali vsi. Tako nas je bilo na zadnji seji v decembru le pet od petnajstih.

Sicer pa, kako naj uspešno deluje skupščina, če se delegati ne udeležijo sestankov onemogoča sploh ne pogledajo gradiv. Sprašujem se, zakaj je tako, saj gre za stvari, ki so zelo pomembne za našo skupnost.

Mislim pa, da bo nova zamisel delegatskega sistema, ki jo bomo uresničili v začetku prihodnjega mandatnega obdobja, prinesla mnoge izboljšave. V Tolmini bomo ustanovili okoli deset posebnih delegacij (zdravstvo, šolstvo itd.). To bodo lažje sledile dogajanjem v posameznih interesnih področjih.

Prepričan sem, da bo do uspehih posebnih delegacij mnogo večji. Delegati bodo lažje obvladali le eno interesno področje, bolj bodo prizadevani in tudi sestanki bodo bolj obiskani. KATJA ROŠ

ČRNA GORA

Sito prakse

Preveč formalnih rešitev v sporazumih o urejanju dohodkovnih odnosov

TITOGRAD, 16. jan. (Tanjug) — Sodijo, da v Črni gori približno desetina temeljnih organizacij združenega dela do zakonskega roka še ni sprejela pravilnika o razporejanju dohodka in delitvi sredstev za osebne dohodke, vendar bodo to delo predvidoma končali še ta mesec ali vsaj do dneva, ki je predviden za izpila jannarskih osebnih dohodkov.

Ceprav ni natančnih podatkov, je znano, da so samoupravne sporazume, s katerimi se urejajo dohodkovni odnosi, v nekaterih kolektivih sprejeli na zborih delavcev, ne pa s osebnim odločanjem na referendumu, kar je zakonsko edino pravilno, tako da bodo te akte razglasili za pravno neveljavne. Republiški organi, družbene službe in ustanove so se že začeli dogovarjati, da bi organizirano ocenjevanje sprejetih samoupravnih sporazumov o dohodku in osebnih dohodkih, s čimer se bo začela prava bitka za oblikovanje dohodkovnih odnosov v skladu z

ustavnimi opredelitvami in zakonom o združenem delu. Med kritično analizo večjega števila pravilnikov in samoupravnih sporazumov — so poudarili v današnjem pogovoru, ki ga je organizirala republiški svet zvezne sindikatske — bo treba temeljito pretrstati in zavrniti slabi formalne rešitve v tet aktih. Pravilnike bo najprej na podlagi določenih meril verjetno pregledala služba družbenega knjigovodstva, in to v sorazmernem kratkem obdobju. Nato bi bila na vrsti poglobljena politična in strokovna analiza pravilnikov, hkrati s tem pa bi jih izpopolnjevali in spreminjali.

AVTO magazin

NOVA STEVILKA REVIJE MED DRUGIM PRINASA:

- CAS DELUJE V NJEGOVJO KORIST
- Dizelski motor si nezažre no utira pot na tržišče, kjer se vse bolj uveljavlja
- POROSTVO SREBRNE ZVEZDE
- Tokrat smo testirali mercedes benz 250, ki je edini lani dobil nov motor
- VIDETI IN BITI VIDEN — TODA KAKO?
- Neupravičeno počasno uredniševanje pobud za večjo varnost pešcev v temi. Zakaj varnost nima prednosti?
- RAZEN TEGA PA SE VRSTA RUBRIK:
- Barometer cen novih in rabljenih avtomobilov, strip, Zgodbe, ki dišijo po nafti, Turizem special, Motociklizem za mlade in drugo.
- NOVA STEVILKA »AVTO-MAGAZINA« ZE PRI VASEM PRODAJALCU CASOPISOV

OTROK IN DRUŽINA — REVIIJA ZA DRUŽINSKO IN DRUŽBENO VZGOJO

Burja zaradi veta

Različno obarvano razburjenje v Franciji zaradi nedavne ameriške izjave o vlogi KP v zahodnoevropskih vladah

OD NASEGA PARISKEGA DOPISNIKA

PARIZ, 16. jan. — Francija se je resnično razburila čez soboto, kot da se je za zamudo zavedela pomembnosti tistega, kar v tisku zaradi preprostosti imenujejo »ameriški veto«. Zdej je vsem jasno, da izjava State Departmenta tako rekoč z enako močjo leti tudi na Francijo, nastala pa je zmešnjava zaradi neenotnih reakcij v vladnih krogih. »Ameriški veto« je hkrati postal »nacionalna zadeva« v Franciji, kajti KP Francije se je zavede polastila kot enega močnih argumentov v volilni kampanji.

Kot je znano, je bilo francosko stališče do ameriškega vmešavanja zelo enotno v časih Gerald Forda; tedaj so namreč takšne izjave razglušali za vmešavanje v notranje zadeve tako na levici kot na desnici in gojili skrajno sovražnost. Kot je znano, je bilo francosko stališče do ameriškega vmešavanja zelo enotno v časih Gerald Forda; tedaj so namreč takšne izjave razglušali za vmešavanje v notranje zadeve tako na levici kot na desnici in gojili skrajno sovražnost. Kot je znano, je bilo francosko stališče do ameriškega vmešavanja zelo enotno v časih Gerald Forda; tedaj so namreč takšne izjave razglušali za vmešavanje v notranje zadeve tako na levici kot na desnici in gojili skrajno sovražnost.

Predstavniki francoskega zunanjeja ministrstva je namreč v petek zvečer neprevidezno stopil na led, ko je dejal, da ameriška izjava sičersko priznava suverenost »sredozemskih držav, da ni nemoralno, če imajo ZDA kot zaveznica država svoje mnenje o tem vprašanju, da Carter med obiskom v Franciji ni dal niti ene javne izjave na to temo — ter da francoska vlada ne daje izjav o italijanskem notranjem položaju.

Izjava je priličila na ogenj, kajti tako rekoč v nekaj minutah se je sestavilo politično KP Francije ter se postavilo o stvari uradno izjavo (poprejšnje reakcije KP so bile izrazite skozi peresa novinarjev v »L'Humanite«). Izjava razglušala dejanje State Departmenta za »medopustno vmešavanje v francoske notranje zadeve«, vendar se napad na ZDA s tem tudi konča. Za KP je stvar hujša, ker vse francoska vlada ni upira takšnemu vmešavanju, marveč je izjavila, da je povsem normalno, če ZDA dajejo na znanje, kdo naj po njihovi mnenju sodeluje v francoski vladi in kdo naj bo iz nje izključen.

Zaradi tipično francoskih razmer, predvsem zaradi dokončnega spora na levici, se je CK KP v izjavi odzval v volilno igro ter tako stališče v isto vredo predsednika republike Giscard d'Estaing ter voditelja socialistov Mitterranda (ker se je med Carterjevim obiskom sestel s ameriškim predsednikom). »Nedavni obisk predsednik...

»Francoska vlada ni povrh vsega upa trditi, da ne daje izjav o notranjem položaju v Italiji. Seveda nima kaj reči, ko pa je prezvela stališča Bela hiše.«

Komentarji v tisku so deljeni, vendar med velikimi pariškimi dnevniki tako rekoč ni nobenega, ki bi — navzlic svoji sovražnosti do KP — na ves glas potrdil ameriško pobudo. Zato pa trije dnevniki — »Le Figaro«, »L'Aurore« in deloma »Le Monde« — govorijo o »skrajni sočasnosti skupnih ameriških in sovjetskih napadov na evrokomunizem. Veselili torej mislita, da je »evrokomunizem izredno nevaren, ker utegne postaviti na kocko sedanji status quo, se pravi delitev vplivnih področij« (Le Figaro), Američani so proti komunizmu v zahodnih vladah, Rusi pa se strinjajo s tem, samo da se ne bi kaj spremenilo v njihovi vplivni coni (L'Aurore). Naslov »Humanite« v »L'Aurore« je najzgovornejši: »Vrnitev k Jaltici...«

V tem kontekstu je značilni tudi zaključek komentatorskega članka Henrija Alega v »Humanite«: »Francoska politika se mora določiti v Parizu in samo v Parizu.« To izrazje KP, poudarjeno v vseh polemikah s SZ in KP SZ, je tokrat uporabljeno v zvezi s ameriškim vetom, znanu pa je, da je tudi »L'Humanite« včasih treba brati med vrsticami.

STANE IVANČIČ

Neprijeten sprejem ameriške podmornice

AUCKLAND, 16. jan. (Reuters) — Ameriška jedrska podmornica »Pintado« je danes zapeljala skozi »spiralne kaitične 70 ladij in čolnov, ki so protestirali, ker je pripujala novozelandske vode. To »kasno spremstvo« je podmornico opostremito do pristanišča. Helikopterji so s svojimi močnimi propelerji demonstrirali šele tam lahko razgledali. Predvideno šestdnevno bivanje te ameriške jedrske podmornice v Aucklandu je med sindikati in v opozicijski delavski stranki izvalo velik odjek. Podmornica »Pintado« do sodelovanja v manevrskih skupaj s novozelandskim pomorskim silami, potem ko bo končala obisk v tej državi.

Nixon in Ford pri Carterju

WASHINGTON, 16. jan. — Prvič, odkar je odstopil, se je Richard Nixon vrnil v Washington in se tamkaj sestel s sedanjim predsednikom Carterjem in njegovim predhodnikom Fordom. Nixon se bo udeležil pogreba senatorja in nekdanjega ameriškega podpredsednika Huberta H. Humphreya.

Telefoto: UPI

Ponarejen zapis?

Afera v ZRN v zvezi z domnevnim Straussovim telefonskim pogovorom - Kdo naj bi bil pogovoru prisluškoval

OD NASE BONSKE DOPISNICE

BONN, 16. jan. — Med mnogimi aferami, ki v tem času zapostujejo politično javnost v ZRN Nemčiji (zlasti bankearske zlorabe v zadevi Poullain in vprašanja resnosti volunjenja za NDR v zadevi — Lutze), se je ob koncu tedna pojavila še ena.

Münchenski časopis »Süddeutsche Zeitung« je namreč objavil prepis zapisa nekoga telefonskega pogovora, ki naj bi ga imel bavarski politik Strauss z urednikom časopisa Bayernkurier malo pred koncem predvolilnega boja jeseni 1976. Tedaj so namreč na nepojasnjen način »izgubili« dokument o zadevi Lockheed, kjer je bil po prvih obvestilih tudi Franz-Josef Strauss osumljen, da je prejel visoko podkupnino od ameriške letalske družbe. Dotlej oviran v volilnem nastopanju in primoran v zavzemanje obrambnih stališč, je Strauss proti koncu septembra 1976 sprejmlj taktiko in je sune proti sebi v javnosti s dokajšnjo lahkoto zavrnil kot »zaroto, ki spominja na načine delovanja mafije«.

Toda, v časopisu objavljena fotokopija zdaj očitno ne razburja (medtem je bil Strauss formalno oproščen suma o podkupovanju) samo s svojo vsebino, ampak zlasti ostro zastavlja vprašanje, kdo je telefonskemu pogovoru prisluškoval in, ali je s tem nastalo dejanje, ki krši ustavo. Zakonite možnosti za prisluškovanje imajo v nekaterih primerih namreč le nekatere institucije (zveza obveščevalna služba, vojaška protioveščevalna služba in zvezi in deželni uradi za obrambo ustave) in v velikim naslovju je konservativni tisk pripetil Straussu, ki v prisluškovanju vidi »hudo kršitev ustave, dokazuje zlo, brez socialno-liberalne vlade in zahteva ukrepe za kaznovanje storilcev, obenem pa dvomi, da bi bila ta vlada sposobna neoporečno izvesti postopek.

Med mnogimi vprašanji, ki formulirajo. Po prvih preslikavah, o katerih so vladni predstavniki obirno poročali, ni nobena od zakonitih prisluškovalnih institucij našla v svojih arhivih zaznamka o prisluškovanju, zato vlada odklanja sleherni odgovornost. Nekateri ne izključujejo možnosti, da gre za sprotan ponaredek, drugi pa trdijo, da pogovorom vendarle ni mogoče tako preprosto prisluškovali, da za tem ne bi stala dobro organizirana služba.

Ko si opazovalec mastavi vprašanje, komu je lahko ob voljo dva možnosti: prva, da je s tem Straussova stranka pridobila močno propagandno orožje proti vladi (kritike

na račun predlogov o uzakonitvi ali razširitvi prisluškovanja so izrazite), je manj verjetna kot druga, po kateri naj bi v javnosti znova vzbudil sume v Straussovo »čistost« zadevi Lockheed, čeprav je 6. januarja komisija posebna preiskovalna komisija pravosodnega ministrstva Straussa oprostila suma. To se zdaj tembolj verjetno, ker je sporni zapis uredništvo »Süddeutsche Zeitung« dobilo že 23. decembra (ko sklep komisije javnosti še ni bil znan, poučeni pa so gotovo že vedeli zanj), objavila pa ga je šele v soboto 14. januarja.

Da je zadeva dobila dokajšnje razsežnosti pričajo takojšnji sestanki odbora za nadzorstvo nad obveščevalnimi službami pri kanclerskem uradu, ki naj raziče okoliščine, toda matična stranka ključne osebnosti, krščansko-socialna unija, je že povdala o objektivnosti preiskovanja in skušala nerodnost obrniti v svoj prid tako, da je socialno-liberalno vladno koalicio obtožila naerčnih in namernih zlorab.

MOJCA DRČAR-MURKO

Smrtna kazen za volunstvo

TEHERAN, 16. jan. (Reuters, AFP) — Prizivno sodišče v Teheranu je potrdilo smrtno kazen, ki jo je vojaško sodišče izreklo funkcionarju ministrstva za izobraževanje zaradi volunstva v korist neke tuje sile. Ali Naki Rabani, funkcionar te ministrstva, je bil prikladal da se je nad 30 let ukvarjal s volunstvom.

Konec lanskega leta so v Iranu izrekli in izvršili smrtno kazen nad nekim armadnim generalom, ki je bil ravno tako obsodjen zaradi volunstva v korist neke tuje sile.

Kočljiva „rešitev“

Nejasne posledice morebitne »notranje rešitve« rodezijskega vprašanja — Se Združene države »prilagajajo«?

Iz Rodezije, kjer potekajo zdaj pogajanja o t. i. notranji rešitvi, prenosa oblasti na črno večino, ki pa bi jo predstavljali zgolj zmerne črnski voditelji (Muzoreva, Sitole in Chirau, ne pa tudi patriotska fronta Joshua Nkomo in Roberta Mugabeja, prihajajo v zadnjem času vesti, da utegne med Smithom in omenjeno »zmerno trojico« kmalu priti do sporazuma. Potem ko je Smith proti koncu prejšnjega leta pristal na splošno volilno pravico (čeprav omejeno z različenimi cenzusi) in s tem popustil glavni zahtevi svojih sedanjih pogajalskih partnerjev, se jedro zdajšnje faze pogajanj suče okoli »ustavnih jamstev« za belo manjšino v bodočem Zimbabveju, se pravi o deležu sedežev, ki naj bi jih belci imeli v bodočem parlamentu.

Opazovalci domnevalo, da bi ta pogajanja utegnla belcem prinesiti četrtejino do petine poslanskih mest in morda tudi veto na posamezna ustavna določila med sestavljanjem ustave. Kaže torej, da si bo Smith priporil pomembne koncesije in s tem vsaj do neke mere potrdil obtožbe patriotske fronte, češ da se lahko iz sedanjega pogajanja rodi le lukarška črnska vlada. Vsekarer, je Smith zabeležil pomembne točke se s tem, da mu je internio rešitev sploh uspelo obuditi k življenju, angloameriški načet, ki je bil zanj manj ugoden, pa tako potrditi na stranski trgi. To mu je uspelo zaradi spleta okoliščin, predvsem pa zaradi neenotnosti v sami patriotski fronti, krize zaupanja med frontnimi državami (spor med Tanzanijo in Zambijo), očitne nesposobnosti in nepripravljenosti ZDA in Velike Britanije, da bi v resnici trdo pristajala na Smitha, ter zaradi popolne nestrpnosti med patriotsko fronto in »zmerno trojico«. Za Smitha na eni in Muzorevo, Sitoleja in Chirau na drugi strani je želja, da patriotski fronti ne bi dal možnosti udeležbe pri prenašanju oblasti, še smetraj eden poglavitnih združenih interesov, ki pa objektivno Smithove pozicije krepi, položaj »zmerne trojice« pa slabša, saj zaradi spora s patriotsko fronto ne uživa podpore frontnih držav, obenem pa za sabo ni ma gverilskih enot. Iz te osnovne slabosti treh zmerne trojice izvira Smithova možnost, da si pribori »zmerne« ustavna jamstva. Eno najpomembnejših med njimi bo seveda »delitev sedežev«.

spozornum reagirale druge, v rodezijski konflikt vpletene strani. Ali bi frontne države, ki imajo patriotsko fronto za edinega predstavnika države Rodezije, se naprej podpirale Mugabeja in Nkomo, ki pa so že zdaj očitno razočarane nad tem, da ne morejo zglediti njihovih medsebojnih nesporazumov. Vsaj za krajše čas pa se zdli, da frontne države »notranje« vadek ne bi moge priznati, s tem pa bi v tej smeri bržkone vplivale tudi na stališča Organizacije afriške enotnosti. Toda nekatere njene članice že zdaj nasprotujejo volitvi patriotske fronte kot edinega predstavnika črnskih Rodezijcev. Tako bi utegnilo v sestavi organizaciji tudi zaradi rodezijskega vprašanja priti do novih nesoglasij.

Nič manj pomembna ne bo tudi reakcija Washingtona in Londona. Obe prestolnici sta svoj načrt zasnovali na predpostavki, da lahko za življenje sposobno rešitev rodezijskega vprašanja prinese le sporazum vseh vpletenih strani: Smitha, vseh črnskih Rodezijcev (tudi patriotske fronte) in frontnih držav; le tak sporazum bi lahko bil prvo vrstno zahtevanje iz Londona in Washingtona deležen tudi mednarodnega priznanja. Zdej pa vse kaže, da se zlasti Američani prilagajajo novemu položaju. Indikativen je pisanje nekaterih časopisov, ki so pred časom še srdito napadali Smitha in njegove poskuse za notranjo rešitev. New York Times je zdaj pred kratkim pozdravil, češ da v bistvu prikaša to, za kar se je zavzemal angloameriški načrt: miren prenos oblasti na črnsko večino. »New African Development«, mesečnik, specializiran za afriška vprašanja, pa je na primer v zadnji številki zapisal, da je nek visoki ameriški funkcionar izjavil, da so ZDA »vredniški skladi« (gre za 1,5 milijarde dolarjev) pripravljene aktivirati tudi v »okoliščinah drugačnih od tistih, za katere je bil namenjen sprava.

JANKO LORENČIČ

Stari „vrstni red“

Sovjetski teoretik o pogledih SZ na berlinsko konferenco — Proletarski internacionalizem »najvišje načelo«

POSEBEN TANJUGOV DOPIS

MOSKVA, 16. jan. — Sovjetski teoretik in partijski funkcionar Vadim Zagladin je med evropskim komunisti poslednje načel nov dialog o razlaganju sklepe listine s berlinske konference, ki je bila leta 1976. Tega se je lotil v odprto kritiko tistih (partij), ki pred vseh drugo postavljajo samostojnost in neodvisnost bratskih partij, pri tem pa pogosto pozabljajo omeniti celo potrebo po njihovi solidarnosti ali sodelovanju.

Profesor Vadim obravnava to stališče v knjigi »Za Evropo miru in napredku« (skupno delo 12 teoretikov iz šest vzhodnoevropskih držav).

Avtor omenjene razprave odločno meni, da so nekatere razlage berlinskega dokumenta nespremenljive, se pravi enostranske. Med drugim to tudi odkriti pove, vendar pa pri tem zamoli, kdo so nosilci takih enostranskih pojmovanj. Logično je, da to niso posamezniki, temveč nekatere evropske komunistične partije, bolj natančno tiste, ki so se tudi v Berlinu zavzemale za uveljavitev značilnih načel: za neodvisnost vsake partije, za enakopravnost, nevmešavanje v notranje zadeve, odgovornost vsake partije pred lastnim delavskim razredom in ljudstvom ter končno za uveljavitev različnih poti v boju za socializem in pri zagradnji socializma. To so torej tiste partije, ki so se trudile, da bi ta načela »uzakonili« kot bistvena in odločilna pri gradnji odnosov med socialističnimi državami in evropskimi komunističnimi partijami. Sovjetski teoretik meni, da je osnovni rezultat berlinskega srečanja »enotnost in nujnost komunizma«.

V vlogi „Pepelke“

Znani sovjetski ekonomist Birman kritično o vlogi ekonomistov v SZ — Neustrezna priprava za odgovorno delo

OD NASEGA MOSKOVSKEGA DOPISNIKA

MOSKVA, 16. jan. — Inženir ne bo sameril, če mu poredijo, da ne more biti glavni zdravnik, a za položaj glavnega ekonomista v podjetju bo kandidiral docela mirno. In tako se čisto dogaja, da opravljajo dolžnost ekonomistov inženirji in pravniki, agronomi in zdravniki. S takšnim primerom otvarja znani sovjetski ekonomist profesor Birman, eden izmed najbolj vnetih zagovornikov gospodarske reforme pred 12 leti, javno razpravo o vlogi in položaju ekonomistov v sovjetski družbi.

Profesorju Birmanu je odstopil prostor ugledni dnevniki »Sovetskaja Industrija«, s pripombo, da objavlja članek kot predlog za razpravo. Uredništvo pripominja, da članek zasluži pozornost in poziva svoje bralce, naj se vključijo v razpravo. Po vsemu sodijo se je potreba za tovrstno razpravo pokazala s svojimi aktualnimi gospodarskimi težavami. Profesor Birman namreč zatrjuje, da so se slabosti povzeli tudi zato, ker ni spravili ljudi na pravi mestu oziroma, ker so ekonomistov v sovjetski družbi odmerili vlogo »Pepelke«.

Začenja se že pri samem študiju. Med vsem visokim šolam v ZSSR imajo samo ekonomske ter knjižničarske štiri letne študije, med katerim opade na čisto ekonomske vede zgolj 20 odstotkov šolskega časa. Dve leti in pol je splošno izobraževalna priprava, zadnjega pol leta pa pripravljajo diplomirani študenti ekonomski študij, ki so razporejeni po obliki in reven po vsebini, pravi profesor Birman. Namesto tistih ostrih ekonomskih vprašanj, o katerih študent bere v časopisju, se brez konca vlečejo »sholastična prekanjanja« o tem, ali je sovjetska produkcija blagovna, ali je sovjetski denar res denar, ali je dobiček dobro ali slabo in podobno.

In medtem ko za zdravniške skrbi ministrstvo zdravstva, za geologe pa ministrstvo geologije, ekonomske visoke šole nimajo svojega krovitelja. Evad treni, štiri ali desetletji je zanj skrbel državni plan, a to je zdanes že stvar zgodovine. Kar pa za veda ministrstvo za visoko šolstvo, se v prvi vrsti posveča tehničnim inštitutom in do ekonomskih ne seže njegova roka, se pritožuje Birman.

Razumljivo je, da so tako ekonomisti neustrezno pripravljani za svoje odgovorno mesto v gospodarstvu. Pa saj jim odgovornega mesta niti ne dajo zmerom: marsikdo se dogaja, da se ekonomistom izobraževalna priprava, zadnjega pol leta pa pripravljajo diplomirani študenti ekonomski študij, ki so razporejeni po obliki in reven po vsebini, pravi profesor Birman. Namesto tistih ostrih ekonomskih vprašanj, o katerih študent bere v časopisju, se brez konca vlečejo »sholastična prekanjanja« o tem, ali je sovjetska produkcija blagovna, ali je sovjetski denar res denar, ali je dobiček dobro ali slabo in podobno.

Razumljivo je, da so tako ekonomisti neustrezno pripravljani za svoje odgovorno mesto v gospodarstvu. Pa saj jim odgovornega mesta niti ne dajo zmerom: marsikdo se dogaja, da se ekonomistom izobraževalna priprava, zadnjega pol leta pa pripravljajo diplomirani študenti ekonomski študij, ki so razporejeni po obliki in reven po vsebini, pravi profesor Birman. Namesto tistih ostrih ekonomskih vprašanj, o katerih študent bere v časopisju, se brez konca vlečejo »sholastična prekanjanja« o tem, ali je sovjetska produkcija blagovna, ali je sovjetski denar res denar, ali je dobiček dobro ali slabo in podobno.

kovarne »VAZ«, ki je po najpomembnejših pokazateljih najboljše podjetje v svoji panogi. Oba primera sta za sovjetsko prakso izjemna, pomena ju je nekaj drugih podjetij, medtem ko drugi rade deajo po staremu, to je malo učinkovito, estenszivno.

Cetudi so profesorju Birmanu odstopili prostor predvsem zato, da pove svoje mnenje o vlogi ekonomistov, je vendarle čutil za potrebo, da pove še nekaj več: da je učinkovitost ekonomistov, ne pa politična, da je potrebno zagotoviti takšne pogoje planiranja, organizacije upravljanja in stimuliranja, da bi vsako podjetje, združevanje in paraga posebej v uporabo in koristno. »Kdo ve nekaj se čisto izogiba besedi »korist«, misleč, da ni naša, socialistična, pravi profesor Birman. A vsa stvar je v tem, komu je koristno, za kakšno korist gre, približno sloviti ekonomist, ki je to temo široko obdeloval še pred desetletjem, v razmahu gospodarske reforme.

Samo ekonomist lahko najde pravi odgovor na to, kaj je koristno, on lahko odgovori na ekonomsko učinkovitost proizvodnje, on delava socializma, poudarja profesor Birman, ki na ta način posredno namiguje, da so nastale slabosti krivi v prvi vrsti neodgovorni ljudje, ki so prevzeli v roke življenjski utrip sovjetskega gospodarstva. Preprečite rečeno: bolnik potrebuje pravega zdravnika, ne pa agronoma — in gospodarstvo potrebuje predvsem ekonomista.

TIT DOBERSEK

ZDA in Kuba o plovi

WASHINGTON, 16. jan. (AFP) — V State Departmentu so sporočili, da se bodo v Havani ta teden začeli pogovori predstavnikov obeh držav. Združeni države Amerike in Kuba, na katerih naj bi razpravljali o plovi po Mehikanskem zalivu. Sporazum, ki ga želijo skleniti, naj bi izpolnil ameriško-kubanski pomorsko pogodbo, sklenjeno decembra lani. Cilj te pogodbe je določiti pomorske meje med državama. Pomorska pogodba je prvi mednarodni dokument, ki so ga Združene države Amerike in Kuba podpisali po letu 1960.

„Veliki kompromis“

Združevanje »vseh, ki so lahko združeni« na Kitajskem - Spremembe v stališčih do inteligence, manjšin, religije

POSEBEN TANJUGOV DOPIS

PEKING, 16. jan. — Kitajski »veliki kompromis« dobiva v Pekingu vedno bolj jasne oblike. Gre za rehabilitacijo politične »zdrževane fronte«, od katere — krivja je »štirilinska banda« — ni ostalo na Kitajskem niti sledi.

Zdej se je partijska politika znova usmerila k združevanju vseh tistih, ki so lahko združeni.

Druga kitajska politična osebnost je na konferenci, ki so se je udeležili predstavniki mnogih demokratičnih in buržuaznih kitajskih strank, izrazil mnenje, da je treba politično osnovo »za dolgo trajno sožitje in vzajemni nadzor iskati v kriterijih, ki jih je Mao Ce-tung postavil še med oboroženo revolucijo.

Na tem srečanju, o katerem so na Kitajskem izredno dosti pisali, so sodelovali predstavniki »Revolucionarnega komiteja kitajskega kooptativnega« »Demokratske lige Kitajske«, »Kitajske demokratske nacionalne zveze za izboljšanje«, »Kitajske zveze za pospeševanje demokracije«, »Kitajske delavsko-kmečke demokratske stranke«, »Tajvanske demokratske lige«, »Vsekitajske federacije za industrijo in trgovino« ter predstavniki drugih organizacij in strank.

Politika združevane fronte ima na Kitajskem svojo tradicijo. Pod vodstvom kitajskih komunističnih partij je bila med revolucijo na strani ljudstva tudi večina pripadnikov nacionalne buržoazije. Seveda so se našli izdajalci, vendar so bili v manjšini. Zaradi tega je bil odnos do buržuazije oziroma do razlašanja njenega premoženja po zmagi revolucije specifičen. Ljudska oblast je od lastnikov postopoma odnivala njihova premoženja sredstva in premoženje.

Več let po zmagi se je politika združevane fronte nadaljevala. Do prvega nesnega razpada je prišlo leta 1958 po kratkotrajni politiki »sto ovtov« in prehodu na politiko »velikega skoka«. Prava razcepitve pa je prišla med kulturno revolucijo. Zdej se politika združevane fronte ponovno prebujala, seveda pod vodstvom komunistične partije. Pri tem ne gre za kak večji politični pomen teh strank, ki v pravem pomenu besede kot stranke, komaj obstajajo. Bolj gre tu za ustvarjanje ozračja večjih

svobodnih, vse to pa naj bi spodbudilo najširše množice zunaj komunistične partije, da aktivno sodelujejo pri obnovi političnega in gospodarskega življenja LR Kitajske, Kajti, kot v Pekingu poudarjajo, bodo komunisti v družbi vselej manjšina in jim brez sodelovanja s ljudstvom ne bo uspelo zgraditi socialistično družbo.

Glede intelektualcev, ki jih je kulturna revolucija hudo prizadela, je položaj bolj ali manj jasn: novo vodstvo je obtožilo »četrverico«, da je napadno razlagala in ponaredila Mao Ce-tungove napotke o odnosu med partijjo in inteligenco, ter se v dobronamerni oprjel drugičnega pristopa, ta pa izhaja iz velikih potreb kitajskega gospodarstva in znanosti.

Veliko presenečenje je ta dni povzročil volilni partijski list, ko je objavil članek o novem odnosu do »prekomorskih Kitajcev« in do njihovih družin oziroma sorodnikov v LR Kitajski.

Napovedujejo tudi »resno izvajanje« partijske politike do narodnostnih manjšin. Na Kitajskem je približno 50 milijonov pripadnikov narodnostnih manjšin, ki živijo v glavnem v omejenih pokrajinah. Glede na izkušnje, pridobljene v preteklosti, opozarjajo zdaj kitajski voditelji, da sta »velikokitajski sovizi« in lokalni nacionalizem enako škodljiva.

Tudi do vernih ljudi se postali bolj tolerantni, čeprav, seveda, ni treba pričakovati kakšne spremembe stališč do religije nasploh. Res pa je, da je tisk te dni prvič po 12 letih objavil ime znamenitega kitajskega pesnika Cao Pu-čija. Poleg tega, da je izrečen pesnik, je tudi predsednik kitajske budistične stranke, zaradi česar so bile njegove pesni doslej na seznamu prepovedanih.

ALEKSANDAR NOVACIČ

SVETO MASLEŠA

Usodne napake

Ali bo javnost švedela na dolžnost, ali jih ravno pripravljajo ali so jih pripravili sodnomočni strokovnjaki na zdravstvenih ustanovah ali ustreznih uradnih ustanovah?

Morda se o teh odkritjih sodnih medicincev niti pisalo ne bo. Sicer pa to ni tako pomembno. Bolj pomembno je, da se bo vsebina teh odkritij nanasala na dvoje prerano ugaslih življenj, ugaslih v trenutku, ko sta nesrečnika pričakovala zdravniško pomoč.

Gre za žensko srednjih let in za otroka.

Prvi primer. Ženska je imela težave s prebavnim traktom in so jo zaradi tega s vozilom mestnega zavoda za prvo pomoč prepeljali na eno od beograjskih kirurških klinik. Na zahtevo kirurga je morala zatekniti na drugo kliniko, kjer naj bi bili boljši strokovnjaki. To se pravi, s posebnim instrumentom naj bi ji preiskali požiralnik.

Zdravnik je sondo, ki se uporablja v te namene, potnil bolnikovi soku usta v ta del organa. V danem trenutku je je naredila njegova roka tak gib, da je instrument predrl steno požiralnika. Posledica: smrt!

Drugi primer. Otrok je, kot se pač pri otrocih pogosto dogaja, popotnil tuje. Strokovnjak se je trudil, da bi ga s instrumentom odstranil iz ene od pomembnih dihalnih poti. Pri tem je roka odpravila. Instrument je steno organa pretrgal in vdri v medpljučje. Posledica: smrt!

To se pač, žal, dogaja. Toda naš namen ni, da bi take primere naštevali. Prav tako nečemo nikogar, tudi teh dveh zdravnikov ne, ki ju v njuni (isti) ustanovi cenijo, kritivati za smrt pacientov, ki sta jima, in to prav nihče ne dvomi, hotela pomagati.

Kolikšna je njuna krivda, če sploh je, bodo ugotovljale ustrezne strokovne ustanove in komisije. Če igra pri tem, to se pravi pri smrti pacientke, kakšno vlogo pomanjkanje podatkov o njeni bolezn, bodo tudi o tem odločali strokovnjaki. V sporočilu bo tudi pisalo, če je kirurg morda le preveč trmasto vztrajal pri uporabi enega instrumenta, ko je rešiti življenje malga pacienta, namesto da bi pravočasno posegel po drugem.

Na take primere bi radi opozorili zato, da se ne bi več ponavljali. Če pa že to ni povsem mogoče, pa naj bo vsaj

njihovo število čim manjše in posledice čim blažje.

Želimo tudi, da se s napakami in postopki, katerih posledica je lahko smrt, težka invalidnost ali bres potrebe po daljšem zdravljenju, začno ukvarjati tudi kolektivni, v katerih se to dogaja, ter strokovne zdravniške organizacije. Pa ne zato, da bi nekomu sodili, ampak zato, da bi o tem razpravljali. Na napakah naj se učijo predvsem tisti, ki so jih zagrešili, s strokovno in korektno razpravo pa naj se izkušnje prenašajo tudi na druge, na zdravnike, sestere, bolničarje...

Res je, kdor dela, ta greši. Tudi zdravniki. Tudi oni so ljudje. Tudi oni pred napakami niso imunski, niti takrat ne, ko z veseli svojimi uspehi in fizičnimi silami hočejo bolnika rešiti.

Razlika je v tem, da so njihove napake lahko usodne, preostalo lahko razvijajoče se življenje, smeh in srečo spremene v solza in večno bolečino posameznikov in družine.

Prav zato se zdravniki bolj kot drugi trudijo, da se ne bi motili ali da vsaj ne bi delali takšnih napak. Trudijo se, da bi bil vsak njihov poseg v skladu s zahtevami njihovega poklica, ta pa, kot vemo, je plemenit in human.

Prav zaradi tega, zaradi te humanosti in plemenitosti, se morajo zdravniki pogovoriti o teh težavah, ne pa da jih prikrivajo. Tudi taki so, ki nečesto pri- pade, pa ne, ker se jim bi zdelo, da se ne sposobnost dovolj na svoje strokovne sposobnosti. Ne, najpogosteje jih je strah, da bodo škodovali ugledu svojega poklica. Resnica pa je drugačna. Neposredno učenje in prikazovanje razlogov, zaradi katerih je prišlo do napake, lahko samo okrepi zaupanje ljudi v zdravnike, v tiste soljudi, ki zdravijo, v njihovo objektivnost in kritični odnos do samih sebe.

Zaradi tega zdravniki morajo o teh pojava govoreti, če že ne več, pa vsaj toliko, kolikor govorijo o svojih pozitivnih rezultatih pri znanstvenih raziskavah.

Njihovo poklic in njihov ugled ne bosta s tem v javnosti prav ničesar izgubila. Nasprotno. Naš čas in naša družba ni ničesar ne cenita in ne spoštujeta bolj, kot jasno, odkrito in kritično besedo, piše Politika.

ALEKSANDAR MISIĆ

Če rečejo delavci „ne“

V Varteksu so na referendumu zavrnilo sporazum o temeljih in merilih za delitev osebnih dohodkov in sredstev skupne porabe — Čez mesec znova

Konec lanskega leta smo doživeli, bi lahko rekli, pravo spovedanje samouravnih aktov, ki so jih bile organizacije združenega dela dolžne sprejeti po zakonu o združenem delu. Poleg dobrih dokumentov, zasidranih v svojem okolju, je bilo nekaj manj uspešnih, vendar so pod pritiskom grožnje o zadržanih osebnih dohodkih in naglici sprejeli večina tudi takšne.

Ponekod pa strah pred minimalnimi dohodki ni prevladal in so delavci odkrito zavrnilo pravilnike in samouravnane sporazume, s katerimi niso zadovoljni. Eden od takih primerov je veliki tekstilni kombinat Varteks iz Varaždina, kjer predlog samouravnane sporazuma o temeljih in merilih za delitev osebnih dohodkov in sredstev skupne porabe ni sprejeli, ker se je za ta dokument izrekel manj kot pol od okoli 9000 zaposlenih, vsak tretji zaposleni pa ga je odkrito zavrnil.

Na zborih delavcev je bilo slišati veliko kritičnih besed in celo odločnega odpora zoper delitev osebnih dohodkov in negospodarstvu varžinskih komun, ker se tam, doko ne poudarjali, enaka kvalifikacija plača odstopi bolj kot v njihovih obratih.

»Resnici na ljubo je treba poudariti,« sta dejala generalni direktor Varteksa Ivan Sebalj in sekretar politijske organizacije kombinata Milija Dučić, »smo na koncu delali naša brizgov in v veliki časovni stiski, čeprav so bile priprave na sprejetje novih samouravnanih aktov obsežne in je v njih sodelovalo veliko ljudi.«

Ivan Sebalj je dodal: »Drži, da nisimo povsod do konca priložnosti in nismo opozorili delavcev oziroma da vsega tega nisimo temeljito pretehtali in včlenili v akte. To se nam je vrnilo kot bučmerang na referendumu, ki je zelo jasno pokazal, da so delavci proti predloženemu konceptu delitve dohodka.«

Delavci so opozorili na dejstvo, da jim dajejo elementi sporazuma in predložene delitve prav malo možnosti za povečanje dohodka, občutno večje pa so možnosti na primer v takojšnjih samouravnanih interesnih skupnostih in prestalem negospodarstvu — ki ga financirajo ravno oni.

Varteksovi delavci so neza- dovoljni tudi zato, ker imajo zaposleni v tem kolektivu, ki ni še nikoli imel izgub, ki je največji jugoslovanski izvoznik konfekcije in ki si v delom in denarjem močno privarčuje modernizirati in razširiti svoje obrate, zelo nizke osebne dohodeke, to je okoli 3400 dinarjev. Če prištevamo še to, da so razponi med najvišjimi in najnižjimi dohodki v tem kolektivu po mnenju delavcev preveliki, je razumljivo, da so v šestih temeljnih organizacijah združenega dela in dveh delovnih skupnostih ta sporazum zavrnilo.

»V novem samouravnanim sporazumu smo hoteli razbiti dosedajšnje tendence po uravnilovci,« pravi direktor Sebalj, »ki tem pa so nas silili tudi sklepi partijske konference.«

Strokovnjaki so tuksaj namreč slabo nagrnjeni in zato odnajo. Dela pa ne morejo stimulirati, če ne zagotovijo dovolj prostora za tiste, ki sviečijo napreje — so potr-

ditil tudi drugi udeleženci v pogovoru.

Po neuspelem referendumu Varteksu so se resno lotili analize vzrokov in iskanja izhoda iz tega položaja.

Organizacija zveze komunistov sodi, kot prvi navede sekretar Milija Dučić, da je treba v vsakem okolju, v vsaki temeljni organizaciji združenega dela, čimprej oceniti, kaj je pripeljalo k temu stanju, in kmalu ponuditi nov koncept samouravnane sporazuma. To delo bodo predvidoma končali najpogosteje mesecu dni. Opravile ga bodo posebne komisije skupaj

s člani zveze komunistov. Toda takoj na začetku so opozorili, da bistvenih sprememb, kar zadeva povečanje osebnih dohodkov, ni pričakovati, ker je vse to določeno s razvojnim načrtom za letošnje leto, odločilen pa je tudi objektivni položaj na trgu, ki za teletisce zadnja leta ni ravno rožnat. Dohodke bi bilo mogoče povečati le

med, če bi povečali produktivnost, ustvarili večje prihranke in podobno.

Možnosti za vse to so, pravi direktor Sebalj, Varteks bo letos po daljšem obdobju stagnacije prešel v poslovno ekspanzijo, s katero si želi

БОРБА

tečaj, če bi povečali produktivnost, ustvarili večje prihranke in podobno.

Možnosti za vse to so, pravi direktor Sebalj, Varteks bo letos po daljšem obdobju stagnacije prešel v poslovno ekspanzijo, s katero si želi

tečaj, če bi povečali produktivnost, ustvarili večje prihranke in podobno.

Možnosti za vse to so, pravi direktor Sebalj, Varteks bo letos po daljšem obdobju stagnacije prešel v poslovno ekspanzijo, s katero si želi

tečaj, če bi povečali produktivnost, ustvarili večje prihranke in podobno.

Možnosti za vse to so, pravi direktor Sebalj, Varteks bo letos po daljšem obdobju stagnacije prešel v poslovno ekspanzijo, s katero si želi

Napačni odgovori

Na Hrvaškem pogosto kratijo pravico do proste izbire zdravnika in potem tudi do zdravstvene organizacije

Med pravicami, ki jih uživalec zdravstvenega varstva najpogosteje kratijo, je vsakega pravica do svobodne izbire zdravnika, potem pa tudi zdravstvene organizacije.

Skoraj vsak dan je slišati vprašanje: ali imam pravico do pregleda v tej in tej bolnišnici, ki mi je bolj pri roki, ali pri tem in tem specialistu? Odgovor je vedno napačen in se glasi: da zavarovane nima pravice oditi na pregled in zdravljenje v bolnišnico, ki si jo sam želi, temveč samo v tisti na svojem terenu.

V praksi je tako, da si zdravstveni domovi oziroma njihovi zvezniki, najpogosteje zdravniški splošne prakse, marsikaj lastijo pravico do nekakšnega zdravstvenega monopola in zavarovane prepovedujejo odhod na di- agnostiko in zdravljenje v drugo zdravstveno ustanovo.

Razlogi so zelo dobro znani: v prvi vrsti so materialne narave, posebno kar zadeva di- agnostiko, ki je pri sedanjem načinu plačevanja največji vir zaščita zdravstvenih kolektivov.

V tej dirki za zaslužkom krši večina zdravstvenih domov najosnovnejše pravice iz zakona o zdravstvenem zavarovanju SRH iz leta 1974, člen 40, v katerem je jasno rečeno, da zavarovane osebe svobodno izbirajo zdravstveno delovno organizacijo in zdravnika, ki jim bo ponudil zdravstveno varstvo.

Tako je pacientom onemogočena hitra in zanesljiva di- agnostika, s tem pa tudi uspešno zdravljenje, ker večina laboratorijev dela samo v eni smeri, naval pa je velik. Zaradi tega čakate na rentgenski pregled starca (taki pregledi so pri starejših ljudeh pogostejši) ne samo nekaj tednov, temveč včasih celo nekaj mesecev.

Hkrati pa imamo zdravstvene organizacije, kjer na te preglede ni treba čakati, kjer je delo bolj organizirano in lahko zavarovanci enostavneje opravijo razne preglede. Toda — zdravnik pacien-

ti kratko in malo prepove oditi h konkurenci.

Dosti slabše pa je vsakekar, kadar mu prepove svobodno izbrati bolnišnico ali zdravni- ka specialista, skratka, kadar morajo vsi zavarovanci z enega območja v bolnišnico, ki jim je najbližja.

Popolnoma zanesljivo je, da večina zavarovancev ne hodi k zdravniku iz občutnosti, temveč iz potrebe, in da ča-

VJESNIK

kanje na pregled lahko njihovo stanje marsikaj poslabša. Povrh je včasih, ko se zaradi več tednov čakanja simptomi spremenijo, težko postaviti zanesljivo diagnozo. Seveda se lahko zgodi (in se kajpa- da dogaja), da se iz neželene bolezni, ki je ne začnejo pravočasno zdraviti, izčrpi kaj hudo resnega.

Manipulacija na liniji pri- marnega in sekundarnega zdravstvenega varstva — kjer je mogoča tudi privatizacija — ni nič nevsakdanja.

Včasih so pacientom zagotavljali zdravstveno varstvo v zdravstvenih domovih, ki so bili kot osnovne zdravstvene enote povezani z bolnišnicami, in iz tega časa je v zdravstvenem varstvu prebivalstva ostalo veliko lokalne- ga Zavoda, predvsem pa usta- va, dajeta danes vso svobodo občanom in delovnim ljudem za zdravstveno zavarovanje, temveč bo treba zagotovi- ti kontrolo porabe zdravstvenega denarja in kontrolo kakovosti dejanskega zdravstvenega varstva. To je odvli- sko seveda od tega, kako se bo uveljavila svobodna menjava dela med uporabniki in izvajalci zdravstvenih storitev, ta proces pa ni ne hiter ne enostaven.

TAMAR INDIK

Zapisali so

Od kod govorice o strožji cenzuri tujih listov

Pod tem naslovom objavlja NIN članek, v katerem sprašuje, od kod izvirajo govorice o dozdnevem uvajanju stroge cenzure za tujne liste in časopise in kaj je res o prepovedih razširjanja nekaterih tujih publikacij.

List ugotavlja, da so tudi do nas prodrele govorice svojevrstnega preplaha zaradi tega, ker se bojdja anek- klastična misterioznega dogaja s tujimi časopisi, ki jih prodajajo v jugoslovanskih kioskih. Nekatere avstrijskih li- stov, več tujih agencij in radijskih postaj je v zvezi zve- stov poročalo, da nedeke na jugoslovanski mejni za- ustavlja liste, jih cenzurira in zavira njihovo prodajo. Zaradi tega naj bi se tisk tujih objavil z veliko zamu- do, padle pa so tudi težke obtožbe — omenjena je hel- sinska deklaracija in načelo svobodnega pretakanja idej in informacij...

List navaja podatek, da se v Jugoslaviji redno pro- daja tristo tujih časopisov in publikacij v nakladi 14 mio izvodov in da so bile lani izdane prepovedi razšir- janja za 93 različnih listov in časopisov v Jugoslaviji. Leto prej je bilo 114 takih odločb. Torej ne gre za sta- nostovanje.

Dražji renaulti?

Po nekaterih potezah IMV in neuradnih informacijah — piše Politika — lahko pričakujemo podražitev do- maših renaultov. Zvedeli smo, naj bi se cene pove- čale od 8 do 15 odstotkov. Če bo IMV to dosegel, bi se vrenaulti podražili povprečno za okoli 10.000 din.

Zadnja podražitev vozil je bila junija preteklega leta. Renault 4 TLS, ki je bil v preteklem obdobju tudi ed- no potniško vozilo IMV, se bo tedaj podražil za okoli 9 odstotkov. Sedanja cena tega vozila v Beogradu zna- ša 68.550 din.

Ali bo ta prva letna vstop o podražitvi avtomobil- voren pomenila tudi uredno najavo zahtev drugih tovornj- kov spremembi cen, bomo šele videli, že sedaj pa lahko povsem gotovo rečemo, da je to predznak še obilnej- ših sprememb cen na trgu vozil.

Nekaznovane kršitve ustave

Konec januarja bodo delegati zveznega zbora skup- štine SFRJ razpravljali o odlokih posameznih, ne ma- loštevilnih občin, ki so svoje občane nepravilno postavi- le pod ostrejšo davčno škarje. Tako se bodo zna- šli v vlogi zaščitnika interesov občanov in njihovih ustavnih pravic, in to pred — skupščinami posameznih »grešnih« občin, ki so pravzaprav najbolj poškodane, da srbijo za svoje občane.

»Vjesnik« komentira, da so davčne obremenitve sa- mo eden v nizu primerov, ki potrjujejo, da se ponekod pri iskanju virov ne izogibajo niti nezakonitim nači- nom. Verjetno so ta sredstva nujna, vendar to ni za- dosten razlog za kršitve ustavnih določil, ki občanom zagotavljajo družbeno in ekonomsko varnost.

Vendar kaže, nadaljuje list, da kršitve ustave — glede na posledice — ne predstavljajo kakšnega velikega- greha. Zaradi tega ni bil odstopljen še noben predsednik skupščin občin ali kdo drug, ki je odgovoren za pravil- no izvrševanje ustavnih načel in drugih predpisov. Skratka, človek dobi celo vtis, da je bolj nevarno na- praviti najlažji prometni prekršek kot pa sprejeti pro- tivustaven sklep.

Propaganda za asimilacijo

»Oslobodjenec« piše, da je v neki oddaji avstrijske- TV sodelovalo razmeroma veliko naših državljanov, ki so na začasnem delu v tej državi in da so skoraj vsi ti mladi ljudje izjavili, da se želijo za stalno ostati v Avstriji.

Po ocen listu bi to lahko označili kot tipičen primer propagande za asimilacijo naših ljudi v posameznih državah.

List opozarja, da čaka drugo in tretjo generacijo naših državljanov isto in da postaja takšno stanje vse resnejše.

Prilepska cigareta pred mednarodnim sodiščem

»Nova Makedonija« piše o sporu, do katerega je pri- šlo med Duvanski kombinatom iz Prilepa in zahod- nonemško tovarno cigaret »Birkman« zaradi najnov- jih cigaret prilepske tovarne »Karate«. Zahodnonem- ška tovarna trdi, da je že pred nekaj leti zavarovala ime »Karate« pri mednarodni organizaciji za patente, prilep- ski Duvanski kombinat pa zatrjuje, da je do tega ime- na svojega najnovjšega proizvoda prišel s natečajem, v katerem je sodelovalo okoli pol milijona Jugoslova- nov.

Zahodnonemška trdica zahteva, da bi s škaticle teh- cigaret odstranili tudi oznako, vda vsebujejo najmanj nikotina. List piše, da se bodo pogovori med naspro- tnočinoma iz stranema nadaljevali, če pa ne bodo našli kompromisne rešitve, bo o sporu odločalo mednarodno- sodišče.

Srečna Miroslava

Odlična dijakinja in agilna družbena delavka se bo lahko šolala na ekonomski fakulteti, kot si je bila želela

Članek »Velika želja Miroslave Velanovske«, ki ga je objavila Politika pred tednom dni, je imel velik odmev med ljudmi iz raznih krajev naše države. Odlični dijakinji in izredno dejavni družbeni delavki, ki je dobila dve Vukovi diplomni in ki je bila najboljša med svojimi vrstnicami, Miroslava Vela- novska, se ni posveščala dobiti štipendije ne zaposlitve. Znašla se je v skripcih in morala ostati doma pri starših.

Brič ko je bil članek objavl- jen, so s raznih strani prihaj- le novice ponudbe za pomoč. Upo- kojeno železnico iz Kraljeva Milan Jovanović je ponudil del- svoje pokojnice. Z Reke se je oglasila Renata Marušić, ki se je ponudila, da posvoji mlado talentirano dijakinjo in ji pomaga pri nadaljnjem šolanju. Družina Petrešić iz Skopja jo je povabila, naj pri- de k njim, kjer bi tudi lahko hodila v šolo. Beograjskanca Vida Milojević, upokojenec in nosilka partizanske spomenice 1941 iz Drenovačke ulice št. 11, jo poslala brzojavko, v ka- teri vabi Miroslavo, da pride k njej stanovat in na hrano ter se vpiše na ekonomsko fakulteto.

Družina Velanovski je s ve- likim veseljem in hvaležnostjo sprejela tolikšno naklonje- nost, ki je je bila deležnica hči Miroslava, pa vse ponudbe se pomoč. Še posebej jih je ganila ponudba iz Kragu-

kan ekonomski fakultete, je upošleval vse delovne in druge sposobnosti te nadarjene dijakinje, ki je bila najboljša dijakinja svoje generacije, in ji pripravil narediti izjemo ter precej sprejeti Miroslavo na fakulteto.

Prof. Stevana Prović, na- čelnika sekretariata za druž- bene dejavnosti skupščine ob- štine Kraljevo, smo povpraša- li, kaj Miroslava kljub vsem svojim sposobnostim in blešč- čim uspehom, doseženim v šoli, ni dobila štipendije in tu- di ustrezne pomoči ne. Odgo- voril nam je, da njihova obča- na prispeva veliko sredstev, po več milijonov na leto za kreditne in štipendije, da pa imajo tudi občinski sklad za štipendiranje mladih talentov.

»Večernje novice« pišejo o vzrokih ponovne podra- žitve mesa. Navzlic rodovitni letini in nizkim cenam živine se bo meso podražilo, da bi s tem krili nesmot- no poslovanje klavnice, pravi list. Ker se poslovanje klavnice nikakor ne sklada s ekonomskimi zakonitostmi, bomo jedli še dražje meso. Nekateri (tisti, ki zahtevajo podražitve in tisti, ki jim bodo pri tem naklonjeni) celo pravijo, da je ta zahteva utemeljena. Za zdaj vemo le to, da teh vzrokov ne bosta upoštevala kmet, ki redi živino pa porabnik, pravi list.

Dr. Milenko Šećerović, de-

levo, objavljena v »Politika«: inž. Vojislav Stojanović z že- no Grozdano in hčerama ter inž. Dragan Budževac s ženo Rosanko in dvema odraslima otrokoma so povabili, vsak za-

se, Miroslavo, naj se preseli k njim; tako bi ji omogočili študij na fakulteti.

Dr. Milenko Šećerović, de-

levo, objavljena v »Politika«: inž. Vojislav Stojanović z že- no Grozdano in hčerama ter inž. Dragan Budževac s ženo Rosanko in dvema odraslima otrokoma so povabili, vsak za-

se, Miroslavo, naj se preseli k njim; tako bi ji omogočili študij na fakulteti.

Dr. Milenko Šećerović, de-

levo, objavljena v »Politika«: inž. Vojislav Stojanović z že- no Grozdano in hčerama ter inž. Dragan Budževac s ženo Rosanko in dvema odraslima otrokoma so povabili, vsak za-

se, Miroslavo, naj se preseli k njim; tako bi ji omogočili študij na fakulteti.

Dr. Milenko Šećerović, de-

levo, objavljena v »Politika«: inž. Vojislav Stojanović z že- no Grozdano in hčerama ter inž. Dragan Budževac s ženo Rosanko in dvema odraslima otrokoma so povabili, vsak za-

se, Miroslavo, naj se preseli k njim; tako bi ji omogočili študij na fakulteti.

Dr. Milenko Šećerović, de-

levo, objavljena v »Politika«: inž. Vojislav Stojanović z že- no Grozdano in hčerama ter inž. Dragan Budževac s ženo Rosanko in dvema odraslima otrokoma so povabili, vsak za-

se, Miroslavo, naj se preseli k njim; tako bi ji omogočili študij na fakulteti.

Dr. Milenko Šećerović, de-

levo, objavljena v »Politika«: inž. Vojislav Stojanović z že- no Grozdano in hčerama ter inž. Dragan Budževac s ženo Rosanko in dvema odraslima otrokoma so povabili, vsak za-

se, Miroslavo, naj se preseli k njim; tako bi ji omogočili študij na fakulteti.

Dr. Milenko Šećerović, de-

levo, objavljena v »Politika«: inž. Vojislav Stojanović z že- no Grozdano in hčerama ter inž. Dragan Budževac s ženo Rosanko in dvema odraslima otrokoma so povabili, vsak za-

se, Miroslavo, naj se preseli k njim; tako bi ji omogočili študij na fakulteti.

Dr. Milenko Šećerović, de-

levo, objavljena v »Politika«: inž. Vojislav Stojanović z že- no Grozdano in hčerama ter inž. Dragan Budževac s ženo Rosanko in dvema odraslima otrokoma so povabili, vsak za-

se, Miroslavo, naj se preseli k njim; tako bi ji omogočili študij na fakulteti.

Dr. Milenko Šećerović, de-

levo, objavljena v »Politika«: inž. Vojislav Stojanović z že- no Grozdano in hčerama ter inž. Dragan Budževac s ženo Rosanko in dvema odraslima otrokoma so povabili, vsak za-

se, Miroslavo, naj se preseli k njim; tako bi ji omogočili študij na fakulteti.

Dr. Milenko Šećerović, de-

levo, objavljena v »Politika«: inž. Vojislav Stojanović z že- no Grozdano in hčerama ter inž. Dragan Budževac s ženo Rosanko in dvema odraslima otrokoma so povabili, vsak za-

se, Miroslavo, naj se preseli k njim; tako bi ji omogočili študij na fakulteti.

33 MIRA RUŽIČ: URBANIZEM, POLITIKA, GOSPODARSTVO IN OKOLJE — URBANIZEM, POLITIKA, GOSPODARSTVO IN OKOLJE — URBANIZEM, POLITIKA, GOSPODARSTVO IN OKOLJE

Odgovornost za prihodnjih 25 let

In še vest iz vasi Spodnje Zreče pri Slovenskih Konjicah (Kmečki glas, 2. no- vembra 1977).

Tam imajo najboljšo zemljo v občini, in kmetje nimajo bojazni za dobre nasle- dnike, čeprav so nekateri zaposleni tudi v industriji, tako so si lahko nabavili so- dobno kmetijsko mehanizacijo. Tam pa namerava kovarska industrija Zreče odvzeti 12 do 18 ha ravninskega sveta, idealnega za strojno obdelovanje in s plodno prstjo prve kategorije, debelo 3 do 8 metrov. Res je bil pred leti tam sprejet urbanistični načrt, ki je to zemljišče predvidel za in- dustrijske cene. Toda prostorski plan ob- štine ni bil izdelan, in urbanistični program ni usklajen s zakonom o kmetijskih zemljiš- čih — zdaj zemljiška skupnost za tako lokacijo industrije ni hotela dati soglasja.

Tovarna je lani odkupila nekaj zemljišč, ki pa ji ne ustrezajo zaradi dražje promet- ne infrastrukture. Zemljišče, ki ga priza- deti kmetje ponujajo na desnem bregu Dra- vinje kovarski industriji, jim spet ni všeč, odgovorni groziljo: če se tovarna na teh nji- kar so v ožjem pasu in na vzpetini, ter vah ne bo mogla širiti, bo iskala lokacijo v drugi občini.

Zato so na občini Konjice 25. oktobra priredili sestanek. Prišli so štirje prizidati gospodarji in predstavniki kovarske indus- trije. Urbanistov, ki bi morali plana uskla- diti z zakoni, pa občino niso povabili. Ta- ko so torej predložili usamljensko reši- tve: industrija naj bi plačala kmetom po 20 din za rnt in za vsak hektar po 1000 din mesečne rente, ki bi se kot pokojnina re- valorizirala vsako leto do smrti lastnika. Trije lastniki so na tako problematiko kupčijo pristali, četrti pa je med pogo- vorom odšel. In gospodarski račun?

Obstaja zakon, da je plodno prst treba pred gradnjo odpeljati z gradbišča, saj je danes m' med brati vreden vsaj 100 din,

KULTURNA SKUPNOST SLOVENIJE

Poživitev kulture

Za uresničevanje programa obnove kulturne življenja v Posočju, pa tudi na Kozjanskem, je že vse nared

LJUBLJANA, 16. jan. — Kulturna skupnost Slovenije je pripravila vse potrebne, da bi začeli uresničevati program prednostnih nalog za obnovo in ožvitev kulturnega življenja na potresnem območju Posočja, pa tudi na Kozjanskem.

Najpomembnejše pridobitve za kulturno življenje v Posočju bodo knjižnica v Tolminu in novi kulturni domovi v Bovecu, Podbrdu, Dolini in Trebnju.

Priljubljena 60-letnica pri-ljubljene lovske revije

Še vedno jubilejni Lovec Častiljiva 60-letnica priljubljene lovske revije

Ob visokih vodah bomo morali zadržati kot dragoceno tekočino za našo vodo, da bomo z njo lahko izvedli načrtovane rešitve in reke ter na ta način ohranili dovolj visoko podtalnico kot enega poglavitnih virov zbirave pitne vode.

NA STUDENCU — Ne bom je nosil na glavi vode... Foto: dokumentacija Dela

KOZERIJA Angažirano v akcijo

Valentin Petelin je bil zelo uporaben človek. Zmeraj je bil sila vreden pri izpolnjevanju vsakega, kar se je bil domislil nekako na njem.

Štiri delovne izmene v rudniku Velenje

VELENJE, 16. jan. — Velenjski rudarji so lani nakopali 4,4 milijona ton lignita, za leto pa načrtujejo, da ga bodo 300.000 ton več.

Skoraj ves letos nakopani premog bo šel za potrebe naše industrije, največ v termoelektrarno Šoštanj, še posebej, ko bo začel redno obratovati novozgrajeni blok IV.

PITNA VODA Sedem kamnov žive vode

Če hočemo zavarovati pitno vodo tudi za prihodnje generacije, jo moramo skrbneje zavarovati — Dobri, a usihajoči ljubljanski viri — Čiščenje odpadkov

Ob visokih vodah bomo morali zadržati kot dragoceno tekočino za našo vodo, da bomo z njo lahko izvedli načrtovane rešitve in reke ter na ta način ohranili dovolj visoko podtalnico kot enega poglavitnih virov zbirave pitne vode.

Ob visokih vodah bomo morali zadržati kot dragoceno tekočino za našo vodo, da bomo z njo lahko izvedli načrtovane rešitve in reke ter na ta način ohranili dovolj visoko podtalnico kot enega poglavitnih virov zbirave pitne vode.

Ob visokih vodah bomo morali zadržati kot dragoceno tekočino za našo vodo, da bomo z njo lahko izvedli načrtovane rešitve in reke ter na ta način ohranili dovolj visoko podtalnico kot enega poglavitnih virov zbirave pitne vode.

Ob visokih vodah bomo morali zadržati kot dragoceno tekočino za našo vodo, da bomo z njo lahko izvedli načrtovane rešitve in reke ter na ta način ohranili dovolj visoko podtalnico kot enega poglavitnih virov zbirave pitne vode.

POSOČJE

Po potresu

Službe odbora za odpravo posledic potresa na »začasnih delovnih mestih«

TOLMIN, 16. jan. — Na seji izvršnega sveta v skupščini občine Tolmin so sprejeli tudi o nadaljnjem delu strokovne službe odbora za odpravo posledic potresa v novi začasni organizaciji.

Priljubljena 60-letnica priljubljene lovske revije

Ob visokih vodah bomo morali zadržati kot dragoceno tekočino za našo vodo, da bomo z njo lahko izvedli načrtovane rešitve in reke ter na ta način ohranili dovolj visoko podtalnico kot enega poglavitnih virov zbirave pitne vode.

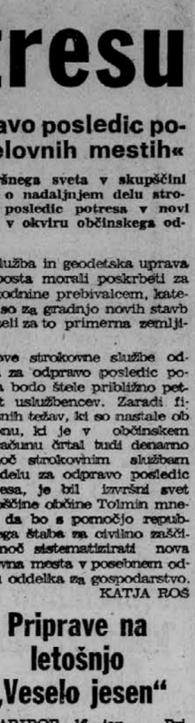
Ob visokih vodah bomo morali zadržati kot dragoceno tekočino za našo vodo, da bomo z njo lahko izvedli načrtovane rešitve in reke ter na ta način ohranili dovolj visoko podtalnico kot enega poglavitnih virov zbirave pitne vode.

Ob visokih vodah bomo morali zadržati kot dragoceno tekočino za našo vodo, da bomo z njo lahko izvedli načrtovane rešitve in reke ter na ta način ohranili dovolj visoko podtalnico kot enega poglavitnih virov zbirave pitne vode.

Ob visokih vodah bomo morali zadržati kot dragoceno tekočino za našo vodo, da bomo z njo lahko izvedli načrtovane rešitve in reke ter na ta način ohranili dovolj visoko podtalnico kot enega poglavitnih virov zbirave pitne vode.

Ob visokih vodah bomo morali zadržati kot dragoceno tekočino za našo vodo, da bomo z njo lahko izvedli načrtovane rešitve in reke ter na ta način ohranili dovolj visoko podtalnico kot enega poglavitnih virov zbirave pitne vode.

IZBRANA FOTOGRAFIJA

Priljubljena 60-letnica priljubljene lovske revije

Ob visokih vodah bomo morali zadržati kot dragoceno tekočino za našo vodo, da bomo z njo lahko izvedli načrtovane rešitve in reke ter na ta način ohranili dovolj visoko podtalnico kot enega poglavitnih virov zbirave pitne vode.

Ob visokih vodah bomo morali zadržati kot dragoceno tekočino za našo vodo, da bomo z njo lahko izvedli načrtovane rešitve in reke ter na ta način ohranili dovolj visoko podtalnico kot enega poglavitnih virov zbirave pitne vode.

Ob visokih vodah bomo morali zadržati kot dragoceno tekočino za našo vodo, da bomo z njo lahko izvedli načrtovane rešitve in reke ter na ta način ohranili dovolj visoko podtalnico kot enega poglavitnih virov zbirave pitne vode.

Ob visokih vodah bomo morali zadržati kot dragoceno tekočino za našo vodo, da bomo z njo lahko izvedli načrtovane rešitve in reke ter na ta način ohranili dovolj visoko podtalnico kot enega poglavitnih virov zbirave pitne vode.

POSOCIJE

Po potresu

Službe odbora za odpravo posledic potresa na »začasnih delovnih mestih«

TOLMIN, 16. jan. — Na seji izvršnega sveta v skupščini občine Tolmin so sprejeli tudi o nadaljnjem delu strokovne službe odbora za odpravo posledic potresa v novi začasni organizaciji.

Priljubljena 60-letnica priljubljene lovske revije

Ob visokih vodah bomo morali zadržati kot dragoceno tekočino za našo vodo, da bomo z njo lahko izvedli načrtovane rešitve in reke ter na ta način ohranili dovolj visoko podtalnico kot enega poglavitnih virov zbirave pitne vode.

Ob visokih vodah bomo morali zadržati kot dragoceno tekočino za našo vodo, da bomo z njo lahko izvedli načrtovane rešitve in reke ter na ta način ohranili dovolj visoko podtalnico kot enega poglavitnih virov zbirave pitne vode.

Ob visokih vodah bomo morali zadržati kot dragoceno tekočino za našo vodo, da bomo z njo lahko izvedli načrtovane rešitve in reke ter na ta način ohranili dovolj visoko podtalnico kot enega poglavitnih virov zbirave pitne vode.

Ob visokih vodah bomo morali zadržati kot dragoceno tekočino za našo vodo, da bomo z njo lahko izvedli načrtovane rešitve in reke ter na ta način ohranili dovolj visoko podtalnico kot enega poglavitnih virov zbirave pitne vode.

Ob visokih vodah bomo morali zadržati kot dragoceno tekočino za našo vodo, da bomo z njo lahko izvedli načrtovane rešitve in reke ter na ta način ohranili dovolj visoko podtalnico kot enega poglavitnih virov zbirave pitne vode.

POSOCIJE

Po potresu

Službe odbora za odpravo posledic potresa na »začasnih delovnih mestih«

TOLMIN, 16. jan. — Na seji izvršnega sveta v skupščini občine Tolmin so sprejeli tudi o nadaljnjem delu strokovne službe odbora za odpravo posledic potresa v novi začasni organizaciji.

Priljubljena 60-letnica priljubljene lovske revije

Ob visokih vodah bomo morali zadržati kot dragoceno tekočino za našo vodo, da bomo z njo lahko izvedli načrtovane rešitve in reke ter na ta način ohranili dovolj visoko podtalnico kot enega poglavitnih virov zbirave pitne vode.

Ob visokih vodah bomo morali zadržati kot dragoceno tekočino za našo vodo, da bomo z njo lahko izvedli načrtovane rešitve in reke ter na ta način ohranili dovolj visoko podtalnico kot enega poglavitnih virov zbirave pitne vode.

Ob visokih vodah bomo morali zadržati kot dragoceno tekočino za našo vodo, da bomo z njo lahko izvedli načrtovane rešitve in reke ter na ta način ohranili dovolj visoko podtalnico kot enega poglavitnih virov zbirave pitne vode.

Ob visokih vodah bomo morali zadržati kot dragoceno tekočino za našo vodo, da bomo z njo lahko izvedli načrtovane rešitve in reke ter na ta način ohranili dovolj visoko podtalnico kot enega poglavitnih virov zbirave pitne vode.

Ob visokih vodah bomo morali zadržati kot dragoceno tekočino za našo vodo, da bomo z njo lahko izvedli načrtovane rešitve in reke ter na ta način ohranili dovolj visoko podtalnico kot enega poglavitnih virov zbirave pitne vode.

POSOCIJE

Po potresu

Službe odbora za odpravo posledic potresa na »začasnih delovnih mestih«

TOLMIN, 16. jan. — Na seji izvršnega sveta v skupščini občine Tolmin so sprejeli tudi o nadaljnjem delu strokovne službe odbora za odpravo posledic potresa v novi začasni organizaciji.

Priljubljena 60-letnica priljubljene lovske revije

Ob visokih vodah bomo morali zadržati kot dragoceno tekočino za našo vodo, da bomo z njo lahko izvedli načrtovane rešitve in reke ter na ta način ohranili dovolj visoko podtalnico kot enega poglavitnih virov zbirave pitne vode.

Ob visokih vodah bomo morali zadržati kot dragoceno tekočino za našo vodo, da bomo z njo lahko izvedli načrtovane rešitve in reke ter na ta način ohranili dovolj visoko podtalnico kot enega poglavitnih virov zbirave pitne vode.

Ob visokih vodah bomo morali zadržati kot dragoceno tekočino za našo vodo, da bomo z njo lahko izvedli načrtovane rešitve in reke ter na ta način ohranili dovolj visoko podtalnico kot enega poglavitnih virov zbirave pitne vode.

Ob visokih vodah bomo morali zadržati kot dragoceno tekočino za našo vodo, da bomo z njo lahko izvedli načrtovane rešitve in reke ter na ta način ohranili dovolj visoko podtalnico kot enega poglavitnih virov zbirave pitne vode.

Ob visokih vodah bomo morali zadržati kot dragoceno tekočino za našo vodo, da bomo z njo lahko izvedli načrtovane rešitve in reke ter na ta način ohranili dovolj visoko podtalnico kot enega poglavitnih virov zbirave pitne vode.

Priljubljena 60-letnica priljubljene lovske revije

Ob visokih vodah bomo morali zadržati kot dragoceno tekočino za našo vodo, da bomo z njo lahko izvedli načrtovane rešitve in reke ter na ta način ohranili dovolj visoko podtalnico kot enega poglavitnih virov zbirave pitne vode.

Ob visokih vodah bomo morali zadržati kot dragoceno tekočino za našo vodo, da bomo z njo lahko izvedli načrtovane rešitve in reke ter na ta način ohranili dovolj visoko podtalnico kot enega poglavitnih virov zbirave pitne vode.

Ob visokih vodah bomo morali zadržati kot dragoceno tekočino za našo vodo, da bomo z njo lahko izvedli načrtovane rešitve in reke ter na ta način ohranili dovolj visoko podtalnico kot enega poglavitnih virov zbirave pitne vode.

Ob visokih vodah bomo morali zadržati kot dragoceno tekočino za našo vodo, da bomo z njo lahko izvedli načrtovane rešitve in reke ter na ta način ohranili dovolj visoko podtalnico kot enega poglavitnih virov zbirave pitne vode.

Ob visokih vodah bomo morali zadržati kot dragoceno tekočino za našo vodo, da bomo z njo lahko izvedli načrtovane rešitve in reke ter na ta način ohranili dovolj visoko podtalnico kot enega poglavitnih virov zbirave pitne vode.

Priljubljena 60-letnica priljubljene lovske revije

Ob visokih vodah bomo morali zadržati kot dragoceno tekočino za našo vodo, da bomo z njo lahko izvedli načrtovane rešitve in reke ter na ta način ohranili dovolj visoko podtalnico kot enega poglavitnih virov zbirave pitne vode.

Ob visokih vodah bomo morali zadržati kot dragoceno tekočino za našo vodo, da bomo z njo lahko izvedli načrtovane rešitve in reke ter na ta način ohranili dovolj visoko podtalnico kot enega poglavitnih virov zbirave pitne vode.

Ob visokih vodah bomo morali zadržati kot dragoceno tekočino za našo vodo, da bomo z njo lahko izvedli načrtovane rešitve in reke ter na ta način ohranili dovolj visoko podtalnico kot enega poglavitnih virov zbirave pitne vode.

Ob visokih vodah bomo morali zadržati kot dragoceno tekočino za našo vodo, da bomo z njo lahko izvedli načrtovane rešitve in reke ter na ta način ohranili dovolj visoko podtalnico kot enega poglavitnih virov zbirave pitne vode.

Ob visokih vodah bomo morali zadržati kot dragoceno tekočino za našo vodo, da bomo z njo lahko izvedli načrtovane rešitve in reke ter na ta način ohranili dovolj visoko podtalnico kot enega poglavitnih virov zbirave pitne vode.

Priljubljena 60-letnica priljubljene lovske revije

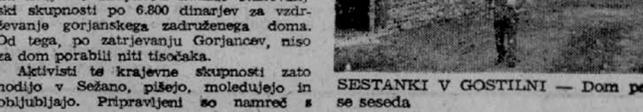
Ob visokih vodah bomo morali zadržati kot dragoceno tekočino za našo vodo, da bomo z njo lahko izvedli načrtovane rešitve in reke ter na ta način ohranili dovolj visoko podtalnico kot enega poglavitnih virov zbirave pitne vode.

Ob visokih vodah bomo morali zadržati kot dragoceno tekočino za našo vodo, da bomo z njo lahko izvedli načrtovane rešitve in reke ter na ta način ohranili dovolj visoko podtalnico kot enega poglavitnih virov zbirave pitne vode.

Ob visokih vodah bomo morali zadržati kot dragoceno tekočino za našo vodo, da bomo z njo lahko izvedli načrtovane rešitve in reke ter na ta način ohranili dovolj visoko podtalnico kot enega poglavitnih virov zbirave pitne vode.

Ob visokih vodah bomo morali zadržati kot dragoceno tekočino za našo vodo, da bomo z njo lahko izvedli načrtovane rešitve in reke ter na ta način ohranili dovolj visoko podtalnico kot enega poglavitnih virov zbirave pitne vode.

Ob visokih vodah bomo morali zadržati kot dragoceno tekočino za našo vodo, da bomo z njo lahko izvedli načrtovane rešitve in reke ter na ta način ohranili dovolj visoko podtalnico kot enega poglavitnih virov zbirave pitne vode.

SESTANKI V GOSTILNI — Dom pa še sededa

IZ KRAJEVNIH SKUPNOSTI

Neorganizirani kupci

Potrošniški sveti niso polno zaživelj - Z novimi volitvami tudi novi statuti - Potrebna je politična akcija

LJUBLJANA, 16. jan. — Potrošniški sveti marsikje še niso zaživelj kot je treba. Vzrok za to je več. Ljudje še vedno mislijo, da je svet potrošniških organ krajevne skupnosti, ki bo sam in mimo njih urejal trgovino in komunalne storitve, ne zavedajo pa se, da je potrošniški svet najširša samoupravna institucija preko katere lahko vsi potrošniški organizirano delujejo in vplivajo na obseg in kvaliteto ponudbe.

Pomanjkljivosti so tudi v samem statutu, ki svetom daje vse premošne pristojnosti, tako, da se večkrat počutijo bolj kot debatni klub, ne pa organizmi, ki bodo svoje odločitve tudi realizirali.

Krajevna skupnost komandanta Staneta v Šiški je ena redkih, ki je z delom sveta lahko količnik toliko zadovoljna. Krajanji so namreč ugovarjali, da lahko preko sveta vplivajo na preskrbo z živili, na urnike trgovin in podobne probleme. Ispeljali so tudi nekaj praktičnih akcij, ki so dale vidne rezultate.

Drugeča je situacija v Mostah. V krajevni skupnosti so že večkrat posvali krajevne, naj pomagajo svetu, mu pripravijo nepravilnosti in neustrezno postrežbo, vendar do sedaj še niso prejeli niti ene prijave. Seveda so Mostšani v očem posebnost. Na območju krajevne skupnosti imajo zaposlenega svojega famoznega komunalnega redarja, v katerega pristojnost sodi tudi razreševanje pritožb kupcev, uporabnikov komunalnih storitev.

Podobna situacija kot v Mostah je tudi na območju večine drugih krajevni skupnosti v Ljubljani. Pomujajo

še različni odgovori za razlogo take stvarnosti: Ali je v trgovinah in storitvenih dejavnostih res vse tako rožnato, da ni potrebno ničesar urejati, česar nikakor ne moremo verjeti, ali pa so potrošniški prepričani, da so vse pritožbe bob ob steno.

Potrebno bo torej še precej storiti. Predvsem pa potrebni izboljšani statuti in odpraviti pomanjkljive določbe ter dati svetom več pristojnosti. V zvezi s tem problemom bodo kmalu začeli razpravljati na konferencah socialistične zveze, gospodarska zbornica pa že pripravljajo poseben priročnik o delovanju potrošniških svetov.

B. M.

Nemi telefoni

GROSUPLEJE, 16. jan. — Telefonski aparati, pa tudi telegraf so danes v Grosupljem užitni. Tako telefonske kot telegrafske zveze med Ljubljano in Grosupljem, pa tudi med ostalimi kraji in Grosupljem, so bile prekinjene. Telefonske zveze so bile prekinjene za dopolne in je prekinitve trajala več ur. V tem času tudi iz Grosupljeja ni bilo mogoče nikogar poklicati. Popoldne so zveze, potem ko so jih popravili, začele spet delovati. Prekinjen telefonskim zvezam je bila kriva prekinitve kabla pri Karlovškem mostu v Ljubljani.

M. D.

Pogrebi

LJUBLJANA: Na Zahal bodo danes pokopani 87-letno upokoženko Zofija Štepec (ob 11. uri); 79-letnega upokoženca Boža Svetina (ob 12. uri); 66-letnega upokoženca Bogomirja Černigoja (ob 13. uri); 75-letno upokoženko Janico Šimček (ob 14. uri) in Milico Gaberšek (ob 15.30).

SESTVID: Danes ob 16.15 bo na pokopališču v Šentvidu pogreb 51-letnega upokoženca Otilia Zabrata.

VRHNIKA: Na pokopališču v Stari Vrhnikah so včeraj ob 15.30 svojci pokopali na zadnji počitniški domišlji občinski praznik konec julija. J. T.

Poroke

LJUBLJANA: Danes ne bo v Ljubljani nobene poroke, jutri ob 14. uri pa se boja v porčni dvorani na Magistratu postavila od samskega stanu dva para.

Barvno usklajena moda

Peko, Toko in Konus pripravili usklajeno kolekcijo čevljev in torbic

LJUBLJANA, 16. jan. — Naše modne tovarne Peko, Toko in Konus so pripravile skupno, po barvi in materialu usklajeno kolekcijo čevljev, torbic in usnjene garderobe. Na ogled je v prodajalnih omenjenih treh tovarnih trgovski hiši Emone - Maximarketa in na ljubljanskem modnem sejmu.

Vedno bolj izbrusen okus potrošnika pri nakupu modnih oblačil obute in usnjene galanterije je zahteval, da smo naposled tudi pri nas začeli razmišljati o tem, da bi dali pečat stilne usklajenosti modnim dodatkom, ki jih proizvajamo. Je menil direktor Toka France Sladič, ko smo ga povprašali kako je prišlo do sodelovanja.

Vzrajno brenje telefonov med vodilnimi treh tovarnih podjetij in modni svet, ki so za oblikovanje pomladno-poletne kolekcije uporabili domače usnje, je rodilo sad: Barvna karta je ustvarjena, stil tudi, da bi dokončno preverili okus kupcev in njihov odnos do ponujenega na ogled, izvajajo na sejemski stojnici Toka nagradno anketo med obiskovalci modnega sejma na Gospodarskem razstavišču. Kaj bo menil predvsem tisti ženski svet, ki je doslej zahajal čez mejo, kjer se po dobrem lastnem okusu da usklajati torbico, čevlje in še kakšen del garderobe ali pa je za drag denar v zato specializiranih trgovinah vse že kompletirano, bodo pokazali rezultati ankete. Se več kot od te, bo prodaja čevljev in torbic v istih dneh pod isto streho, odvisna od razumevanja trgovine. Znano je namreč, da prav ona največkrat odloča, če bo do modne kolekcije le razstavljeno ali tudi naprodaj. Zato upamo, da tudi tokrat ne bo ostalo le pri željah, že tolikokrat izvajena potrošnika. BRIGITA ANZELC

na vašo knjižnico tudi PRESEJNOVE DROŽBE

Novo trgovina Slovenijalesa LJUBLJANA, 16. jan. — Zadnje dni lanskega decembra so na Titovi zraveni razstavišča odprli novo Slovenijalesovo trgovino s pohištvom in gradbenim materialom. Čeprav je s Titove vidno le gradbišče Slovenijalesove poslovne stavbe, ki sicer hitro raste, a kljub temu še kaže le okostje stavbe, je kletna etaža že popolnoma končana. Na približno dva tisočih kvadratnih metrih razstavnega, prodajnega in skladišnega prostora, je kupec na voljo toliko različnih stvari za opremo stanovanja, kot nikjer drugje v Ljubljani. Tako si lahko sedaj na enem mestu ogledajo in izberejo vse od samokulice, a katero se vsaka gradnja začne, pa do zavese. Preveč bi bilo naštevati vse, kar je tam postavljeno na ogled in za prodajo, omeniti velja le zanimivost, da imajo tudi nov oddelke za akustiko ter, da so razstavljeni tudi opremo za vrtee, šole in šolske delavnice. Za kupce pa je priročna t nova pridobitev tudi zato, ker lahko sedaj z enim kreditom kupujejo najrazličnejše stvari, ki so jih morali prej iskati na najmanj treh različnih krajih.

Foto: Janez Zrnce

POMENEK

Resno delo modelarjev

Mladinski tehnični center v Ljubljani je v petih letih, kar obstoja, seznanil s tehničnim znanjem 300 šolarjev

LJUBLJANA, 16. jan. — Modelarstvo ni konjiček. Je resno delo, v katerem mladi sproščajo in razvijajo svojo kreativnost, le-ta pa prej ali slej porodi tudi kakšno novost ali vsaj izboljšavo. Te pa pri nas močno potrebujemo. Tako je vsaj Roman Zupančič, vodja Mladinskega tehničnega centra, ki dela pod okriljem Mesine zveze organizacij za tehnično kulturo v Ljubljani.

»Sicer pa je v naših modelarskih, radioamaterskih in elektrotehniških tečajih v petih letih, odkar center obstaja, dobilo osnovno tehnično znanje več kot 300 osnovnošolcev. V sedanjih prostorih in krajevni skupnosti Gradulje na Rimski 24, smo pri delu zelo stisnjeni, saj imamo na voljo le 64 kvadratnih metrov skupne površine. Zato smo sklenili, da se bo center usmeril na druga področja. Tako naj bi se odprl v širino. Povezal naj bi se s šolami, s krajevnimi skupnostmi in njihovimi mladinskimi organizacijami. V centru naj bi pripravljali le poenotene programe in narčne za delo mladih tehnikov. Hkrati pa se bomo posvetili tudi dodatnemu izobraževanju mentorjev in inštruktorjev, ki so za zdaj še vse preveč prepričani sami sebi. Tak tečaj za samojoiško tehnično dejavnost smo pripravili že lani. Letos pa bomo od 25. do 27. januarja na osnovni šoli Danila Kumara, za učitelje tehniškega pouka, pripravili kar dva: začetnega in nadaljevnega.

— Ali ni delo centra in mladih, ki se v njem izobražujejo, tudi dober način za spodbujanje usmerjenega izobraževanja, o katerem v zadnjem času toliko govorimo? »Vsekakor. Zgovoren je že podatek, da se je velika večina tečajnikov — med njimi je tudi vedno več deklet — kasneje vpisala na tehniške šole. Tako smo jih na nekakšen sreborek in nevsiljiv način navdušili in usmerili v tehniške poklice. Prav take strokovnjake pa v zadnjih letih najbolj pogrešamo in jih tudi še bomo.«

— In katere dejavnosti v Mladinskem tehničnem centru najbolj spodbujate? »Na prvem mestu so vse oblike modelarstva — od brodskega, letalskega, avtomobilskega in raketarskega. Le-ta se v zadnjih letih razvija prav bliskovito. Pod našim okriljem pa so še radioamaterski in fotografski tečajji pri študentski organizaciji ljudske tehnike (SOLT). Poudariti pa moram, da je v naših

seže hitrost 120 kilometrov na uro. To pa ni več mačji kašelj.

— Koliko pa so stari ti vaši »tehnikci in inženirji«? »Zaradi že omenjene protorske stiske smo letos vključili v tečajje le učence sedmih in osmih razredov osemletke. S svojimi programi pa bomo skušali pritegniti tudi mlajše, celo tiste, ki še ne hodijo v šolo. Že v takšnih bučkah se namreč rojevajo dobre zamisli, samo spodbuditi jih je treba.«

— Pa tečajev? Kje dobijo otroci denar za material, za motorčke? Le-ti gotovo niso poceni? »Če se bomo letos preselili v večje prostore, se bomo znebili precej težav. Z denarjem je pa tako: tečajniki plačajo 200 dinarjev članari-

Ta teden v kinoteki

Prav veselo se bo začel ta kinotečni teden, kar nam zagotavlja danes Louis de Funès v filmski komediji Velika restavracija. Tudi jutri popoldne se ne bo treba še povsem zresniti, kajti mehkiški film Srebrna maska je predvsem poln avantur. Vendar že večerni film z naslovom Hlisa brez smeha naroča, da se bo le treba. Gre za nemški film iz leta 1923 znamenja režiserja Hlisa Gerharda Lamprochta in srečanja z njim bodo veselje predvsem filmski ljubitelji in poznavalci. Četrtykov film je našel inspiracijo pri Shakespearu. Italijanski režiser Franco Zeffirelli je leta 1966 posnel Ukročeno trnoglavko, v kateri sta odlično zaigrala Liz Taylor in Richard Burton. Toda Liz je tistega leta dobila oscarja za drug film, za Kdo se boji Virginije Woolf. In ko smo že pri oscarju, tistega leta ga je dobil tudi petkov film Moskva in žena. Ta lep melodramatični francoski film, ki nam je za vselej ostal v spominu tudi po svoji glasbi, je namreč dobil oscarja za izvorni scenarij, nominirana pa je bila tudi glavna igralka Anouk Aimee. Sobotnega popoldneva se bodo razveselili ljubitelji Shirley Temple, ki je glavna junakinja filma Mala princesca. Večerni film pa nas bo spet popeljal v svet razvedrila, glasbe in plesa, saj sta nosilca zapletov filma Ljubim Melvyna Debbie Reynolds in Donald O'Connor.

Ponedeljkov film v vročih nočih pa je spet večkratni oscarjev nagradjenec: za film, glavno moško vlogo — Rod Steiger, za scenarij in ton. Film, ki je bil nagradjen tudi v Karlovih Varyh, je izjemno kritična slika sodobne Amerike in njenih predsodkov, tokrat vezanih na dve rasi. Sidney Poitier kot črni detektiv s Severa ima nemalo težav pri odkrivanju umora na amerškem Jugu, kjer mu nasprotujejo vsi s policijskim šefom na čelu. Kljub vsemu zmaga medsebojno spoštovanje.

M. G.

OTROCI MED POČITNICAMI

Varstvo bo, šolarjev ni

Med zimskimi počitnicami bodo na ljubljanskih šolah organizirali varstvo, pa čeprav samo za nekaj šolarjev

LJUBLJANA, 16. jan. — Šolska vrata se bodo čez teden dni zaprla, pouka letos ne bo kar štirinajst dni. Tako dolge bodo letos zimskie počitnice. Čisto zaprle pa šole vrat vendarle ne bojo, saj bodo kot že leta doslej med počitnicami organizirale počitniško varstvo za vse šolarje, ki ne bodo smučali ali se sankali s kakšno organizacijo, klubom, s starši ali kje drugje in bi bili prepričani sami sebi.

Ravno ta teden na šolah še pobirajo prijave otrok za počitniško varstvo. Marsikje so staršem poslali celo vprašalnik, s katerim povprašujejo, kje in kako bodo njihovi otroci preživljali počitnice. Ali starši potrebujejo za svojega šolarja varstvo za teden dni ali kar oba in to kateri teden, jih zanima? Odgovori pa so žal takšni kot prejšnja leta. Malo otrok starši prijavijo za varstvo, še manj jih potem resnično prihaja v varstvo, pa čeprav počitniško varstvo ni samo varstvo, je mnogo več: pomeni igre na snegu, sankanje

in smučanje v bližini šole, če je sneg, drugače pa vrsto otroških iger na prostem in v šolski telovadnici in še cel kup zanimivih. Po šoli varstvo še ne diši, če je tega strah otrok ali starše. Organizirali ga bomo, pravijo po šolah, pa tudi če samo za pet do deset otrok, ki so varstva potrebni. Malo je potarmajo o stroških, ki jih takšna organizacija zahteva, ko morajo biti na šoli zaposleni od učiteljice, kuharice, snalžike do hišnika in za nekaj otrok.

V občini Center so po računih iz prejšnjih let, ko je bilo v varstvu precej manj otrok kot so pričakovali, letos sklenili, da ga na vseh šolah ne bodo imeli. Še ne splača, da ima varstvo vsaka šola. Na vseh bodo sicer pobrali prijave otrok, v četrtek na aktivni ravnanje pa se bodo odločili glede na število prijavljenih otrok, na kateri šoli, morda tudi dveh, bo varstvo za vse otroke iz šol v Centru.

Po vseh ostalih šolah v drugih občinah bodo sami organizirali varstvo. Tudi o tem, da bi šole, ki so bližje skupaj, varstvo združevale, so že razmišljali. Če bo do tega prišlo, bodo seveda pravočasno obvestili, kje bo varstvo tudi starše, ki so prijavi otroka.

MIHAELA ZITKO

zračnarjih iz prejšnjih let, ko je bilo v varstvu precej manj otrok kot so pričakovali, letos sklenili, da ga na vseh šolah ne bodo imeli. Še ne splača, da ima varstvo vsaka šola. Na vseh bodo sicer pobrali prijave otrok, v četrtek na aktivni ravnanje pa se bodo odločili glede na število prijavljenih otrok, na kateri šoli, morda tudi dveh, bo varstvo za vse otroke iz šol v Centru.

Zakaj tako?

Nesporazum s kupci

LJUBLJANA, 16. jan. — V soboto popoldne je ljubljanski »Maximarket« poskrbel za množični nesporazum s kupci. Kdor se je namreč zanašal, da je res tisto, kar piše na vseh vhodih v to čistiljivo trgovino — da je odprta ob sobotah do 20. ure — je moral tik pred drugo uro izvedeti pravo resnico. Na vrata so naleplili listke z napisom »Sedežna trgovina Metalka ter začeli izganjati kupce, ki so seveda ravno v teh urah navali vanjo, saj so druge trgovine večnoma že zaprle. Uboge prodajalke so morale pogoltniti marsikakšno nezaluzeno in jedko; sčefovu pa od takšni prilikosti tako ni blizu, da bi jih lahko kdo poprosil, zakaj imajo na vratih trajni napis, da je trgovina tudi ob sobotah odprta do 20. ure.

Morda bodo odgovorni v »Maximarketu« le prebrali tele vrstice ter dugetom razočaranih kupcev tudi povedali, zakaj jih »barbajos« z napačnimi informacijami na vratih.

„Past“ na Erjavčevi

LJUBLJANA, 16. jan. — Del Erjavčeve ulice so zaplankali, ker odlok določa, da mora biti vsako gradbišče zasnovano. Sprva so postavili ograjo kar po sredini pločnika, da so jo lahko postavili, so morali v pločnik navrtati luknje. Ograjo so premaknili, luknje pa so ostale. Kdo bi se pa ukvarjal s takšnimi malenkostmi, saj imajo luknje le dva do tri centimetre premera. In ravno v tem je »pasta«. Majhne, komaj opazne so, ko je cestisti suho, dovolj pa je že da zapade centimeter snega, pa jih sploh ni več videti. Seveda moraš imeti tudi nekaj sreče, da ti uspe s pravo »poculjate« na pravo mesto, ker pa so luknje prav po sredini pločnika, do kaj na gosto in v vsej dolžini, je možnost spolnega zadetka še nekaj večja.

Ce takole mimogrede ostaneš brez pete na čevlji te in sicer razjezi, če se ti pa to zgodi kar dvakrat v enem tednu, se pa še spomniš na tisto o oslu in ledu. Mena pa je zanimalo tudi, kdo bi bil dolžan sanirati te luknje. Zvedela sem, da je ograjo postavilo gradbeno podjetje Tehnika in, da bi bili zato tudi oni dolžni popraviti pločnik. Sicer pa so me potolažili, da nameravajo v kratkem takointako zapreti del Erjavčeve, pa bodo tako luknje znova s »plankami« in bodo v nevarnosti le gradbeni delavci, ki pa ne nosijo modnih čevljev s tankimi petami.

Ce tako zanemarimo Tehniko in njihove »pasti«, ki jih kanijo zaplankati, pa bi bilo morda le prav, da bi se tudi pri Plinarni spomnili, da so svoje čase po ljubljanskih ulicah iskali plin (Hlstege, ki uhaja namreč) pa so od njihovega raziskovalnega dela še do danes ostale luknje na las podobne onim, ki jih je zakrivila Tehnika. Tiste, ki so jih navrtali na Vrtači in po Lesnikovih ulici, bodo verjetno še kar slavile pri rojstni dan.

HELENA KOS

Imenovani delegati radia Glas Ljubljane

LJUBLJANA, 16. jan. — Predsedstvo mestne konferenec SZDL Ljubljana je na današnji seji potrdilo imenovanje petih, zunanjih delegatov radia Glas Ljubljane, ki bodo sodelovali in sodelovali z zborom delavcev te delovne organizacije. Med imenovanimi sta dosedanja predsednika sveta ljubljanskega Glas Dragi Lipič, ter član sveta Tome Nedog, ustanovitelj pa je potrdil tudi Boštjana Barboriča, Miro Frolov in Lojzeta Skoka.

REVUJO OTROK IN DRUŽINA V VSAK DOMI

Gradnja odlagaljšča odpadkov

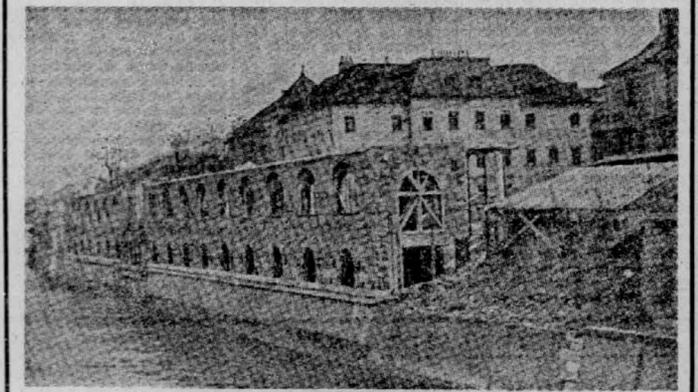
Zemljišče je nared, čakajo le dokumentacijo — Dražji odvoz smeti

LJUBLJANA, 16. jan. — Zaradi prostorske stiske na odlagaljšču odpadkov na Cesti dveh cesarjev, se je Komunalno podjetje Ljubljana odločilo za izgradnjo drugega, ki bo južno od dosedanjega. V ta namen so že odkupili 800 tisoč kvadratnih metrov zemljišča, čakajo pa še na lokacijsko dovoljenje in druge odločbe na podlagi katerih bodo lahko začeli graditi. Za investicijo so prvotno načrtovali 600.000 dinarjev, računajo pa, da bodo do konca izgradnje porabili še dvakrat toliko.

V javno razpravo samoupravnim interesnim skupnostim so dali tudi predlog, da povisajo cene za odvoz smeti. Dosedanja cena, ki je že dve leti nespremenjena je 37 par na kvadratni meter, nova cena pa naj bi bila 54 par.

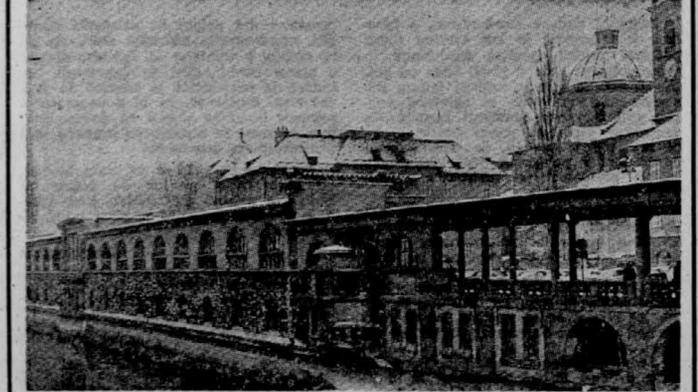
LJUBLJANA NEKOČ IN DANES

Plečnikove mesnice

1939

Neapeljčani so bili prvi, ki so si omislili varnostni ukrep pri prodaji mesa. Ze leta 1221 so pričeli prodajalce pokvarjenega mesa uradno batnati, jim sekali roke, najbolj vztrajno so pa kar pobesili. Evropa jim je pritegnila šele v 19. stoletju, vendar je izbrala milejšo obliko. Raje je uknila svojo klavnico na kolen nad Ljubljano, leta 1881 zgradila novo za govejo živino in se le še praseta in teleta kllali za vsakim vgo-lom. Najkasneje pa je posvetila skrb in denar prodajalnemu mesu, saj so se lesene mesnice ob Ljubljani in podgane v njih obdržale vse do druge svetovne vojne. Takrat so pričele rasti prve dostojne mesnice — spet ob Ljubljani, toda zidane.

1978

Razkošne mesnice, ki so jih pri Zmajskem mostu dokončali leta 1942, družbenim mesarjem že dolgo ne ustrežajo več, ker prodajo na teden že čez 26 ton svežega mesa in bi ga še več, če bi bilo več teletine. Prodajalnice in skladišča pod njimi so pretesni, vozilki, ki dostavljajo meso iz klavnice na Poljanski, iz Zaloga in Murške Sobotne, se vsak dan znova mučijo z dostopom, ki je en sam. Meso razkladajo med ljudmi na prostem, kar ne ustreza higijenskim predpisom. Edino upanje, ki jim preostaja, sta novi tržnici za Bežigradom in v Mostah, ki naj bi Plečnikove mesnice vsaj malo razbremenili.

Besedilo: NEVENKA SKRLJ
Slika: JANEZ ZRNEC

DANES NA RTV

TELEVIZIJA

9.30 TV V SOLI: Kocka, kocka. Milan Milovanović, Risanca, Zobe...

17.45 PIONIRSKÉ TV NOVICE (N. Sad) 18.15 KNJIGE IN MISLI (Zg) 18.45 DNEVNIK 10 (Zg) 19.05 KULTURNI PREGLED (Zg) 19.30 TV DNEVNIK (Zg) 20.00 ODPRT EKRAAN (Sa) 20.50 24 UR (Bg II) 21.10 UPORABA ODPADNEGA MATERIALA V INDUSTRIJI (Bg II) 21.55 IZVIRI: Doživljanje lepote (do 22.15) (Zg II) TV Zagreb - I. program: 16.45 IZOBRAZEVALNA ODDAJA od 17.15 do 20.50 isto kot na odd. II. TV mreže 20.50 AKCIJE: Akcija za bralce (Bg) 21.00 GOSPA, KI IZGINJA - celovečerni film (Zg) 22.40 TV DNEVNIK (Zg) TV Koper: 18.15 KOSARKA, Bosna: Scavalini 19.30 ODPRTA MEJA 19.55 OTROSKI KOTICEK - B 20.15 TV DNEVNIK - B 20.35 AKTUALNA TEMA 21.15 PO SLEDEH MARKA POLA, 1. del - B 22.05 TURISTIČNI DOKUMENTAR-REC 22.20 NARODNA GLASBA, Oktet »Sava« iz Kranja - B

IZ RADIJSKEGA SPOREDA

PRVI PROGRAM 4.30-8.00 Dobro jutro; 8.05 Glasbena malinca; Beethoven, Puccini, Chopin, Šek, Gajdoš, Fajor; 9.05 Radijska šola za srednje stopnje...

TV I ob 18.10

Mali svet

Z novim letom vabimo mlade gledalce na srečanje s prijetno in zanimivo zagrebško kontaktno oddajo za plesanje...

Avtorji oddaje, urednica Ljerkica Marinčević in režiser Suad Sadović, so se ustavili v številnih mestih širom Jugoslavije...

Mali svet je sestavljen iz rubrik kot so na primer Naša ulica, Nekaj novega in še to, Povejte mi, ali ima vsaka ulica takega dečka in deklico in še številne druge.

TV I ob 18.45

Med borci prekomorci

Italijanski fašizem je v svojo vojsko politikal tudi vse za vojsko sposobne primorske Slovence, Istrane, Dalmatince in druge, ki so živeli na zasedenih ozemljih Italije.

R II ob 14.00

Razmah rocka v letih 1935-1963

V oddaji radijske šole za višjo stopnjo bo v letošnjem programu govor o rock glasbi, kar je ob upoštevanju njene popularnosti med mladino povsem razumljivo.

Oddaja, ki jih bo pripravil Rihard KISLIH, se bodo ukvarjale predvsem z glasbeno-zgodovinsko platjo te glasbe. Tako bo tokrat na vrsti obdobje med letoma 1955 in 1963, v Ameriki, oddaja pa bo predstavila vpletenost country and western in rhythm and blues rock, njegove različne stile-tenage rock, folk rock ter vlogo televizije in radia pri tem razvoju.

Iz koncertnih dvoran

Necolj ob 21.26 na TV I bomo lahko prisluhnili delu koncerta simfoničnega orkestra Slovenske filharmonije, v katerem je dirigent Anton Kolar 9. decembra lanskega leta predstavil nekaj instrumentalnih prizorov iz glasbenih dram Richarda Wagnerja (na sliko).

Nekrolog o dveh velemestih

Bis za Rudija Klariča in za njegov reportažni film »Ob vodi je mlina (iz cikla Človek brez meja, medija, I. program), za prepričljivo zgodbo o dveh velemestih - o New Yorku in Hongkongu.

poprečje, 800 zločinov pod vplivom mamil beleži na dan Hongkong) in bizantinja za srakom ter sociološkom. »želja newyorškega otroka, ki postati gangster in upočasuje Klariča. In to je očiten znak umiranja mesta. Kako grozljivo znaki Človek človeku - gangster.

Prek groteskni simbolov, ki jih je kamera lovila na obrazih in mrtvih predmetih obeh velemest, je avtor izšel stičnice dveh oddaljenih gangsterskih bratov - starejšega New Yorka in mlajšega Hongkonga. Z mojitirsko roko in pronicljivim pogledom filmskega Daruina je Klariču uspelo prikazati neumljen boj za obstanek v teh dveh svetovnih mravljiščih, v katerih zaradi množice ne vidi človeka. Stehernik je razpet na krute sredožežnice - na lopatice mlina, ki ne prestopajo meje, bi dejal avtor - vsakdanjega pehanja za zaslužek, kriminalna (pet umorov na dan) je newyorško

Posamezniki, ki jih lovi Klaričeva kamera, nosijo na svojih obrazih dva simbola - smrt (brezobna režeča kreatora newyorškega otroka) in rouis-seaujevsko holerje po »nazaj k naravni (starec z golobom, arslaci v Rockefellerjevem centru sredi New Yorka).

stop edina revija za gledalce televizije

Stopovi proti objemu bele smrti

Uspel tečaj za miniranje in razstreljevanje snežnih plazov - Opozorilo organizatorjem smučarskih tečajev - Nevarni: Kanin, Zelenica, Ledine, Vrščič

BOVEC, 16. jan. - V organizaciji VP 1098 in komisije za plazove pri gorad reševalni službi Slovenije, so minul teden na Kaninskem pogorju pripravili svezni tečaj gorskih reševalcev, pripadnikov JLA, občinskih štabov civilne zaščite, žičničarjev in planincev za miniranje in proženje snežnih plazov.

Tečajniki so pridobili znanje dobrega tudi praktično uporabili, saj je med seminarjem na Kaninu zapadlo skoraj dva metra novega snega.

Dasiravno v zadnjih letih tudi pri nas namenjamo varstvu pred snežnimi plazovi precejšnjo pozornost, smo lani zabeležili sedem smrtnih žrtev plazov v našem gorskem svetu.

Tečajniki so pridobili znanje dobrega tudi praktično uporabili, saj je med seminarjem na Kaninu zapadlo skoraj dva metra novega snega.

Dasiravno v zadnjih letih tudi pri nas namenjamo varstvu pred snežnimi plazovi precejšnjo pozornost, smo lani zabeležili sedem smrtnih žrtev plazov v našem gorskem svetu.

rjo, je potrebno varnosti na smučiščih in izbrto le-teh v povezavi z reševalci nameniti več pozornosti in šolah. Na šolah namreč načrtujejo šolo v naravi med ali po zimskih šolskih počitnicah. Zaradi zadnjih obilnih snežnih padavin, po beseda gorskega reševalca in podpredešnika IO PZS Francija Ekarja v tem času ni pripravljeno organizirati šole v naravi na Kaninu, Zelenici, na Ledinah pod Češko kočo in v turmo smuko na Vrščiču in v Krmli. Skratka, pripravljajo uporabo smučišča, kjer ni nevarnosti snežnih plazov.

Sicer pa so s predčasnim razstreljevanjem plazov na Kaninskem pogorju z natrijevim topovi in ročnimi metalci, tečajniki dokazali uspešnost tvoritve preventivne dejavnosti, ki pod nevarnimi plaziščji omogoča debeltev snežne odeje za varno spomladansko smuko v gorskem svetu. Ker imajo vse smučarsko-turistične organizacije na plazovitem območju tako imenovani varnostni načrt, je sedaj vprašanje le njegovo dosledno uresničevanje, da se podlegla hudim posledicam.

Poleg turističnih organizacij, ki se ukvarjajo s smučarstvom, je potrebno varnosti na smučiščih in izbrto le-teh v povezavi z reševalci nameniti več pozornosti in šolah.

PRIROČEN IN UČINKOVIT - Ročni metalec, že dolgo del opreme enot JLA, je zaradi majhne teže in velikosti primeren za še tako nedostopno zemljišče.

GRANATA PROTI NESREČI - Še bolj učinkovit je bil na Kaninu netrajni top, o katerem so se tečajniki izrazili kar najbolj pohvalno.

Vinjen je povozil pešca

Vložena obtožnica zoper Miča Sladojeva iz Ljubljane - Vozil brez izpita in s kar 2,15 promile alkohola v krvi

LJUBLJANA, 16. jan. - Te dni je okrogno javno tožilstvo vložilo proti 41-letnemu Miču Sladojevu iz Ljubljane obtožnico, ki ga bremeni, da je 13. oktobra lanj vinjen povozil prometno nesrečo, v kateri je izgubil življenje pešec Ludvik Horvat.

stran ceste, tu je najprej trčil v prometni znak, nato pa je z levim avtomobilskim žarometom zadell pešca Ludvika Horvata, ki je ta čas hodil ob robu ceste. Horvata je zbil po cesti, tako da je zaradi močnih udarcev in notranjih poškodb na kraju nesreče umrl.

Tega dne je Sladojev že od jutra popil. Pomagal je pri gradnji zasebne hiše blizu Skofljice. Sladojev je priučen električar, sicer pa nikjer stajno zaposlen. Preden se je zvečer, po končanem delu vdel v svojo zastavo 750 je popil še dodatnega četrta litra emčjanca. Okrog 19. ure zvečer se je odpeljal po magistralni cesti iz Ljubljane proti Skofljici. Vozil je brez vozniškega dovoljenja, ker izpita še ni opravil, in z večjo hitrostjo, kot mu je to dovoljevala vidljivost na cesti. Prižgane je imel namreč le kratke luči.

Ko so prišli miličniki, so videli, da se Sladojev močno spozna. Alkoholni test je pokazal, da ima v krvi najmanj 2,15 promila alkohola. Sladojev je že prejel zdravilo zaradi alkoholizma, a brez uspeha.

moda 78

GR hala B od 14. do 20. januarja izkoristite nasvet arhitekta vsak dan od 17h do 19h

30 let

zavese velana

KOMPAS JUGOSLAVIJA Smučanje s Kompasom SEDEM DNI SMUKE V DOLINI FASSA (ZA 4.300 DINARJEV) OSEM DNI NA MONTE BONDONE (ZA 3.400 DINARJEV) PRIJAVE V VSEH KOMPASOVIH POSLOVALNICAH, TEL.: 20-032 IN 327-761.

Nevarna igra z bombo

LJUBLJANA, 16. jan. - Dva otroka, stara 10 in 13 let, sta preteklo soboto ob smartinski cesti našla ofenzivno ročno bombo, ostanek druge svetovne vojne. V dogajanje je k sreči še pravčasno posegla UJV ter poslala na lesaj svoje delavce, ki so bombo otrokoma odvzeli ter jo odnesli na varno mesto. Če bi se igra nadaljevala...?

Mala nočna kronika

LJUBLJANA, 16. jan. - V gostilni Turšič na Vrtniki je skupni razgovor ob pol dvanajstih vno močno pozitivno krt. Ko so začeli prepevati, je gostilničar spoznal, da ga imajo že dovolj in je nehaj s ločenjem. To pa je najbolj prizadel Saka K., ki je z mreže zadel šest korovcev, skodelice za kavo in kroznik, gostilničarju pa svetlovala, naj ne kliče miličnikov. Ob prihodu letih se je Samo zapri vase in ni hotel povedati niti kako mu je ime. Na razpologo so mu dali dovolj časa, da se mu je jezik speš odvezal.

Potres porušil Jez

TOKIO, 16. jan. (Tanjug) - Na polotoku Izu (vzhodno od Tojica), ki ga je hud potres v soboto popoldne najtežje prizadel, so našli dostaj 21 trupel. Delo reševalnih ekip, ki pod kupi kamenja še vedno iščejo pet pogrešenih, ovira neprestano drhtenje tal.

Med nedeljnim potresom je počil jez v bazenu za odpadni mulj rudnika Cugal in odpadki s strupenim natrijevim dinitrom so onesnažili reko Kano, glavno vodno žilo polotoka. Okrog 100.000 ton strupenega blata je v reki takoj uničilo vse življenje, v mestih Suzendži in Nagaoaka pa so morali zapreti vodovod. Da bi zavarovali prebivalce, so jim priporočili naj varujejo z vodo in naj ne jedo rib.

Na polotoku Izu še vedno stoji ves železniški promet, obiskovalce turističnih mest pa so odpeljali s ladjami. Največ človeških žrtev in škod je bilo zaradi drsenja zemlje in kamenja, ki je zasulo hiše in avtomobile.

TREBNJE, 16. jan. - Kot smo že poročali, je v noči na 12. januar v naselju Hudeje nastal ogenj v šotoru, v katerem sta spal 80-letna Angela Brajdič in njena vnukinja, osemletna Melita Hudorovac. Melita je umrla v plamenih takoj, njena stara mati pa je podlegla hudim posledicam.

CELJE, 16. jan. - V soboto je v novomeški bolnišnici umrl Jakob Čencič, 77 let iz Brezice.

Ranil se je v prometni nesreči štiri dni prej, ko je vozil s kolesom proti križišču cest iz Dobove in Brezice v Catežu in sanodoma zavlil v levo pred osebnim avtomobilom Vincencija Knavsa, 39 let iz novomeški bolnišnici.

Vsi brez zimske opreme

Sobotne in nedeljske nesreče na Gorenjskem pokazale, da so bili vozniki popolnoma nepripravljeni na sneg

KRANJ, 16. jan. - Včerajšnje sneženje je presenetilo precej voznikov na gorenjskih cestah. Ceste so postale spolzke in nevarne. Toda to številni vozniki niso upoštevali, vozili so prehitro, neprilagodno in prometni miličniki kranjske postaje so imeli velike dela.

Ze v soboto zvečer so ob ravnavali nesrečo med Lesca-mi in Bledom. Voznik, 29-letni Tomislav Lukič iz Bleda, je vozil osebni avtomobil proti Bledu. Vozil je prehitro, nasproti mu je takrat pravilno po svoji strani ceste, pripeljal 27-letni Stane Sušnik iz Kohe-tove ulice iz Ljubljane. Sušnik se je z avtomobilom umikal, nesrečo je skušal pre-prečiti. Ni mu uspelo in Lukič je treščil v njegov avtomobil. Bilo je z 50 tisočakov razbitje pločevine.

Vedraj popoldne je na regionalni cesti med Bohinjsko Bistrico in Savico prišlo zaradi prehitre vožnje do nesreče. Voznik osebnega avtomobila, 24 letni Stanko Pintar iz Bleda je podil fička po spolzki cesti. V dolgem preglednem ovinku se je srečal z avto-busom kranjske registracije. Ker je Pintar vozil prehitro ga je potegnilo na levo stran, tako da je treščil v prednji del avtobusa. Stanka Pintarja so hudo ranjenega prepeljali v jeseniško bolnišnico.

Le pol ure kasneje je na magistralni ponovno treščilo. Voznik prehitra vožnja glede na spolzko zasneženo cesto. Voznik 28 letni Vili Ferjan iz Lavrice 61 pri Ljubljani je vstopil s fičkom ljubljanske registracije proti domu. Na ravnem delu magistralne ceste, med Mejo in Jecroo ga je zaneslo na levo stran ceste v trenutku, ko se nasproti pripeljal, pravilno po svoji strani ceste, 40 letni Erik Kurent

KATRCA V FIČKA - Pri Jecro staj včeraj ob 14.30 trčila fička, ki ga je vozil 27-letni Vili Ferjan iz Ljubljane in R-4 39-letnega Erika Kurenta iz Nadgorice. Ferjan je vozil iz Kranja proti Ljubljani. Zaradi neprimerne hitrosti ga je na ravnem delu ceste zaneslo poševo na levo stran. Tedaj je iz nasprotne smeri pripeljal Kurent in s prednjim desnim delom katrce zadell zadnji del fičke. Ferjanov sopotnik 31-letni Jože Ferjan je pri trčenju padel iz fičke na cesto in se hudo ranil, laže pa je bila poškodovana Kurentova sopotnica 31-letna Stanislava Kurent. Škodo so ocenili na 45.000 dinarjev.

Zaslužni gorenjski prometniki

KRANJ, 15. jan. - Kolektivni prometni miličnikov iz Kranja se je te dni prisrčno poslovil od treh sodelavcev, ki so odšli v pokoj. Inspektorju Mirku Derlincu, komandirju Vinku Martinčiču in miličniku Lojzetu Semulčiču so izročili simbolična darila. Posebej pa so se vsem trem zahvalili za dolgoletno tovariško sodelovanje, za njihov vloženi trud in prispevek pri reševanju vsakodnevni problemov, s katerimi se srečujejo prometni miličniki na gorenjskih cestah. Letos jih namreč čaka odgovorno in zahtevno delo. Prometna varnost v lanskem letu ni bila najboljša, zato bodo naredili vse, da bi bilo žrtev čim manj.

Hudo ranjeni sopotnik

MURSKA SOBOTA, 16. jan. Sinoči okrog 20.40 je 25-letni Dragan Stefanovič iz Mačkovec vozil osebni avtomobil skozi naselje Korovci. S spolzke ceste ga je zaneslo v obcestni jarek. Vozilo se je prevrnilo in obstalo na strelhi. Hudo se je ranil sopotnik Jože Santavec iz Mačkovec, laže pa voznik. R. M.

Čez balkon v hišo

LJUBLJANA, 16. jan. - V soboto zvečer se je neznanec lotil hiše na Čebularski ulici. Preskočil je živo mejo in preko balkona po zunanji strani splezal do mesta, kjer je lahko vstopila. Iz notranjosti je odnesel okoli 1.000 litr, 330 nemških mark in nekaj drugih drobnarij. Ne bo jih skrivati dolgo... M. S.

AUTO + magazin AUTO magazin

DENISE ROBINS

Vonj po soncu

64. nadaljevanje

Čutila je, da ne sme otepševati Timovih grobov, ker bi s tem zaila Christov razum. Povedala mu je vse, od začetka do konca.

Sedel je na soncu in kadil, sombrero mu je zdrsnil na oči, ko je poslušal njevo pripoved. Dlje ko mu je pripovedovala, bolj ga je grabila jeza zaradi nje. Kakšen dolg neki za tako bogatega človeka! Ne bo ga konec, če bo moral poravnati te dolgove. Da Tima ne boli glava, ker mu jih je nakopal Pat je tista, ki ji je hudo. Kakor zmerom! Zvesta in plemenita Pat mora nositi vse to breme že od takrat, ko se je poročila s tem nedostupnim tihčičem.

Drugo za drugim mu je naštel skrb, ob katerih bi morda vsakdo skomignil z rameni, njo pa so bolele. Timova brezupna neodgovornost, njegov malomarni odnos do denarja, nora domisljica s barom in razvratne zabave, ki so ga tako drago stalo, penzija po spravilu na slab glas. Vse skupaj je bilo hudo mučno in je Tima prikazalo v neprijetni luči.

Christopher je zlahka ugotovil, da Pat ni ostala kaj dosti ljubezna za moža. Bila je rojena za ljubezen, vedel je, da bi bila neznanca dobra mati, pa zapravlja svojo nežnost za pobalina, ki vse lepo potepa v blato.

Ko je uhitnila, je bil Christopher jezen zaradi vsega, kar so prizadejali njej. Divje beseni je bil na Tima. Lahko bi bil poplačal dolgove in začela bi na novo. Za Pat je sreča nepreklicno mimo. Ne more ji vrniti zaupanja, tolikšne moči nimata noben denar na svetu.

Nekaj časa se mu je zdelo, da bi z lahkimi srčeni ubil capina, ki je pripravil Pat tako daleč, da je zdaj čisto potolčena. Da, potolčena, to je pravi izraz. Navzlic njenemu pogumu jo je potolčil. Pat je molčala in upirala slepi pogled v palmova drevesa.

Oglasil se je Christopher.

»Ne vem, kaj naj rečem, Pat.«

»Ni kaj reči. V Londonu si poplačal Timove dolgove in mu ponudil priložnost. V zahvalo pa ti morava midva spraviti na glavo tole.« je grenko rekla.

»Ne tneš se za to. Ne maram, da bi ti bilo hudo zaradi denarja. Pri vsem si važna samo ti.«

Otopelo je majala z glavo.

»Samo ti si važna.« je ponovil Christopher. »Kakšna smola, da se je moralo prav tebi zavajati na ramena. Vem, kako zelo si občutljiva.«

»Vse sem poskusila, nikjer ne najdem dahoda. Zdi se mi, da nimam nikakršnega vpliva več nanj.«

MARY H. CLARK

Kje sta otroka?

19. nadaljevanje

Ježerna obala, ki je bila ob tem letnem času, posebno pa še ob takem vremenu, običajno povsem pusta, je bila polna gledalcev, kaj se godi na tistem delu obale, ki so ga ogradili z vrvmi in kjer so se potapljači ukvarjali s svojimi aparati.

Coffin se je pognal iz službenega avta in pohitel na obalo. Stopil je naravnost k poročniku Peteju Reganu, ki je vodil iskanje. Na njegovo nezgovorno vprašanje je Pete samo molče skomignil z rameni.

Coffin je v težkem plašču zgrbil ramena in začepetal, da bi se vsaj nekoliko otresel pšena, ki mu je padalo v čevlje. Ugibal je, ali je Nancy Eldredge s tega kraja potegnila otroka v vodo. Zdal se možje morali zaradi nje tvegati življenje. Kdo bi mogel vedeti, kje bosta uboga malčka najdena! Ve se, kaj se lahko spet zgodilo... Nekaj spretnih strokovnih potez in obsojena morilka jo odnese, ker se bedastemu, a sposobnemu odvjetniku posreči prepričati solzave sodnike, ki oznanijo, da sodba ni polnomočna, dokler ne najdejo glavne priče obtožbe.

Ježno je zarenčal Petejevo ime. Ta se je naglo obrnil.

»Koliko časa se bodo tile fantje še potapljali?«

»Dvakrat so že bili spodaj. Potopili se bodo še dvakrat, potem se bodo odpočili in poskusili še kje drugje.« Pete je pokazal na televizijsko ekipo.

»Kaj, da so nam za nočjo namenili glavno vlogo. Čimprej pripravite izjavo.«

Z otrplimi prsti je Coffin pobrskal po žepu. »Nekaj sem že našel.« Naglo je prebral: »Z vsemi močmi se trudimo, da bi našli Eldredgova otroka. Prostovoljci prečesavajo meter za meter vso okolico hiše pa tudi bližnje gozdove. Helikopteri vodijo iskanje iz zraka. Jezero Maushop leži v neposredni bližini Eldredgovega doma, zato je normalno, da preiščemo tudi jezersko dno.«

Toda ko je nekaj minut kasneje prebral izjavo naraščajočemu številu novinarjev, ga je eden izmed reporterjev vprašal: »Ali je res, da so Nancy Eldredge našli zjutraj, ko sta otroka izgnila, tukaj na tem kraju, vso premočeno in histerično?«

»Tu je res.«

Suh reporter z bodečim pogledom, o katerem je mimogrede slišal, da je iz TV ekipe bostonskega petega kanala, je vprašal: »Ali tudi zaradi tega iz zaradi preteklosti te ženske preiskujete jezero?«

»Nobene možnosti ne smemo spreledati.«

Vprašanja so začela deževati. Reporterji so prekinali drug drugega.

Iz znanosti in tehnike

Prelahki otroci

ZENEVA — Državne in mednarodne zdravstvene ustanove v Evropi so začele skrbeljive, ker se množično rodijo otroci pod normalno težo. To ne velja samo za nedonošenčke. Vsi ti dojenčki ki so bolj izpostavljeni boleznim in motnjam v razvoju. Urad SZO za Evropo pripravlja zbiranje statističnih podatkov o naraščanju števila prelahkih novorojenčkov. V Veliki Britaniji so se začele dveletne raziskave, ki naj pokažejo, koliko ima pri tem opraviti prehrana mater. Strojnikovski zavoda za primerjalno medicino v Nutfield sodijo, da je nezadostna prehrana mater med nosečnostjo poglavitni vzrok, da se rodijo prelahki otroci, drugi izvedenci pa pripisujejo ta pojav kasnejši in dojsviti, da zdaj mnoge ženske hodijo v službo vse do poroda.

Rak na dojki

LONDON — Britanska strokovna revija »Nature« piše, da se človeški organizem v določenih okoliščinah samostojno brani pred rakom na dojki. Peter Medawar in Ruth Huntova iz londonskega kliničnega centra za raziskave sta objavila prispevek po poskusih z laboratorijskimi mišmi. Pobjudo so jima dale obsežne ameriške raziskave, ki so pokazale, da se nevarnost raka na dojki zmanjšuje, so razmeroma s številnimi rojenimi otroki. Mnogo bolj spodbudno je odkritje na harvardski šoli za zdravstveno skrbstvo, da zgodnji nosečnost po vsem vidu trajno škodi pred rakom na dojki, medtem ko kasnejša — pri ženskah nad 33 let — povečuje nevarnost. Medawar in Huntova sodita, da je odgovor morda v analizi snovi, ki jih oblikuje zarodek. Te fetusne kemikalije mogoče povečujejo imunost, ki napad organizma na celice tumorja, ki bi se lahko pojavili po nosečnosti.

Radar za vreme

AMBON — V Ambonu in Saumlakitu v provinci Maluku na jugovzhodni Sulavessiji (Celebesa) bodo postavili dva meteorološka radarja ameriške proizvodnje. Pokrivala bosta površino s polmerom 10.000 kilometrov. Zgradili ju bodo po sporazumu svetovne banke in indonezijskega ministrstva za zvezo. Upravitelj ju bodo po trile, ameriški strokovnjaki in indonezijska tehnika.

RESITEV PREJŠNJE KRIZANKA

VODORAVNO: 1. Rosario, 7. Ozark, 12. Adonis, 13. plama, 14. Javka, 15. AJ, 16. Izo, 17. Akra, 18. Agent, 20. N8, 21. Erastost, 22. AF, 23. maro, 27. tisk, 28. lan, 32. PI, 33. viola, 34. onager, 36. Kodrič, 37. ajvar, 38. Mahatma.

Pošta z nadzvočno hitrostjo

LONDON, 16. jan. — Ob začetku nadzvočnega poštnega prometa sta bila na londonskem letališču zastopana predstavnika dveh stoletij. Pred nadzvočnim concordom se je pojavila na majhnem slavu značilna britanska poštna kočija iz 18. stoletja. Londonski poštar Dennis Eyre je izročil prvo poštno pošiljko pilotu Leu Buddu in glavni stevardesi Marelli Sanderson. Zaradi časovne razlike bo pošta »Datapost« prispela v New York 75 minut prej, kot bo s concordom odletela iz Londona. Telefote: UPI

IZVOR LJUDI IZ OTOSKE DEŽELE

Japonci iščejo prednike

Knjiga ameriškega pisatelja afriškega rodu je spodbudila Japonce, da zdaj brskajo po preteklosti svojega rodu

TOKIO, 16. jan. — Roman ameriškega pisatelja Alexa Haleya »Korenine in po knjigi posneta istoimenska televizijska serija sta zbudila tudi med Japonci tolikšno zanimanje, da so se prevladali »dežele vzhajajočega sonca«, ki sicer veljajo za homogen narod, začeli bolj in bolj ukvarjati s svojim izvorom. Modno ravnanje po črnem pisatelju, ki je iskal svoj rod v Afriki, je postalo donosno delo za poslovne ljudi in hkrati draga reč za radovedneže.

Iskanje izvora je med Japonci tem bolj nenavadno, ker gre za deželo, katere prebivalci upravljeno izjavljajo, da ne vedo za nacionalne prvotne kakeršni marsikje na svetu kaklo odnose med ljudmi. Sicer pa to nerazumevanje ponazarja tudi japonski jezik, ki ima isto besedo za narod, raso in ljudstvo. Zaradi tega pogosto prihaja do zadržev in prevodih za nepoučene tujce, ki imajo v svojem jeziku posebno besedo za vsakega izmed omenjenih treh pojmov.

Ce odštejemo manjšo narodnostno skupino Ajnu, ki živi na otoku Hokaido in ki je svetloolasa, imajo tako rekoč vsi Japonci črne lase. Narodni slovi tudi to navajajo kot enega izmed dokazov za »črni« narod, ki se je zgodovinsko izoblikoval na medsebojno ločenih, dotraj samostojno razvijajočih se otokih. Seveda pa ni skrivnosti, da so to »homogenost naroda« v preteklosti izkoriščali tudi za šovinistične teorije. Japonski sociologi se zdaj priznavajo, da je v deteli opaziti diskriminacijski odnos do drugih narodov. Se vedno niso odpravili šovinistični diskriminacijski ukrepi, vendar so se po-

sebej pa proti Korejcem. Pri seljenju s polotoka Koreja, med katerimi jih je mnogo ostalo po drugi svetovni vojni, ko so delali v rudnikih in opravljali razna druga težka dela, so največja narodnostna manjšina na Japonskem. Po približni oceni jih je zdaj na vseh japonskih otokih okoli 700.000.

Zanimanje, ki ga je zbudila Halejeva knjiga, pa je zdaj tudi Japonce pripeljalo do ugotovitve, da niso homogen narod, marveč da večina mora iskati svoje korenine na Koreji, v Kitajski in v delih jugovzhodne Azije. Presenetljivo naključje: večina sedanjih Japoncev izhaja s Koreje, torej iz dežele, na katere prebivalce se zdaj pogosto gledajo zavišča in podcenjujoče.

Mnogi Japonci prizadevno iščejo svoj izvor. Ob tej njihovi težnji se je razvila donosna poslovna dejavnost. V tej zvezi velja posebej omeniti nastanek japonskega genealoškega društva, ustanovljenega v Tokiju leta 1976. To društvo je ustanovilo tudi dopisno šolo, v kateri slušatelji protujejo svoj izvor. Prisilna je sicer precej visoka — znaša 30.000 jenov — zdaj je vpisanih okoli 2.000 ljudi iz raznih poklicev po vsej Japonski. Doselej je kakih 350 slušateljev uspešno končalo šestmesečni tečaj. Dobili so diplome tehnikov za rodoslovje.

Ob pomoči takih tehnikov in drugih strokovnjakov lahko zdaj vsak radovedni Japonec poišče svojo posebno pradedovino. Potem ko društvo preverjanju izloči morebitne pomote, izda posebno rodoslovno debelo, narisano na okrašnem zvitiču ter opremljeno s posebnim pečatom častnega predsednika, ki izhaja iz japonske cesarske družine.

Za tečajno potrdilo o svojem izvorniku plača radovedni Japonec okoli 300.000 jenov, kar je zdaj — po lanski podražitvi japonske nacionalne valute — nekaj nad tisoč ameriških dolarjev. Kljub razmeroma visoki ceni je zanimanje čedalje večje zlasti med tako imenovanimi starimi družinami in v tistih poklicih, katerih predstavniki so prebrani, da jim bo v rodovnikih s pečatni pripomočki k še večji veljavi v domači srenji.

DRAGO BUVAČ

Ljudje in nravi

Novel za glasbo

Statistiki so tetratimam, da Italijani skupno 140 milijonkrat urjejo noveč in rešo, da bi postajali to ali ono pesem s plošč. To razsodilo jih stane sedem milijard lit. V severni Italiji pride po ena skrinja s ploščami na vsakih pet kvadratnih kilometrov površine, na jugu pa je mreža nekoliko bolj redka. Industrija teh naprav je o krizi kljub dejstvu, da je lani proizvedla in izvozila 100.000 takih aparatov. V italijanskih tovarnah glasbenih avtomatov je zaposlenih okoli 100.000 ljudi.

Hektarji preprog

V newyorškem hotelu Commodore, ki so ga zaprti leta 1976, je te dni razprodaja. Lastniki poskušajo pretopiti v denar prave, kar je še kaj vredno. Tako je naprodaj oprema za 2.000 sob, na trome srebrenine, 12,8 hektara preprog in tekače, 4.000 postelj, 40.000 blazin ter nešteto brisač in drugih predmetov za vsakdanjo rabo. Stavba ob 42. etazi je bila last švedskega družbe, ki je napovedala stečaj in katere kolodvor je bil tik zraven. Iz postajnega postolja so gostje lahko prišli v hotel, ne da bi jim bilo treba stopiti na ulico. Oprema apartmaja z devetimi prostori, kjer je leta 1952 prenočil Dwight Eisenhower, ima izključno ceno 20.000 dolarjev. Stropa obloga v hotelski avli je naprodaj za 25.000 dolarjev. Vse to hotel je še prvi dan razprodaje sklenil veliko kupit: kupit je vso opremo v 200 hotelskih sobah, za koliko, ni znano.

Plavalec v Renu

Pierre Passot, 29-letni Francoz, je prejšnji teden blizu Strasbourga skočil v renske vode z namenom, da bo plaval do ustja reke. Upa, da bo v dobrem tednu preplaval okoli 800 kilometrov. Svoj potopit je moral prekiniti, vendar le za krajši čas. Ko je prispel do zapornice, zaklenjenih, zaradi konca tedna, je lezel iz reke in peš nadaljeval pot, dokler ni prispel do odprte vode. Passot ima potapljaško obleko, ki ga varuje pred mrazo reko, katere voda ima zdaj kvečjemu pet stopinj Celzija. Na poti ga spremljajo sodalci, ki mu dajejo hrano in pitno vodo.

Španska erotika

Andres Garcia, 30. letni industrialec iz Katalonije, je dobil te dni na nagradnem tekmovanju neke barcelonske revije glavnih dobitke, Špansko igralo ko Susano Estrada, ki se je prva med kolegicami do golega slekla pred filmsko kamero. Petindvajsetletna igralka se zdaj v enem od svojih stadij, tako za film kakor za oder in za strani erotičnih revij. Tako je čez noč postala zvezda erotizma in pornografije, ki se v deželi širita zadnji dve leti. Pod frankističnim režimom je bila golota prepovedana v filmu in tisku, minili sta dve leti po padcu tega režima, preden se je v španskem kinu pojavila desimo film »Zadnji tangó« v Parizu — Susana Estrada je torej postala nenovodna suženja omenjenega katalonskega industrijalca. Njeno suženjstvo se je začelo opoldne, ko je iz-

švedane prišli na dogovorjeno mesto. Spremljati ga je morala po mestu, s njim je šla na kosilo in na večerjo, po opisu nagrade je morala ostati v njegovem družbi ponoč, leže potem se je smela vrniti domov. Zanimanje za to loterijsko komedijo raste, prihodnji teden bo revija prano goloto kupilo še več ljudi. Zdal skoraj ne mine teden, da se ne bi v kloščih pojavili kak nov list, večinoma gre za tednike, ki jih je zdaj že na duceate. Španci kupujejo, čeprav vedo, da bo in val kemalu mimi in da bodo mnogi listi spet izginiti. Primer: barcelonski »Intervevia« je zaradi erotične vsebine v kratkem dosegel naklado milijon izvodov. »Drugi so to fazo že zdravljali prebrodili.« je zapisal neki madridski list, smi pa šele zdaj doživljajo obdobje, v katerem nismo več drugačni kot druge evropske dežele.

Opust zaradi filmov

Neka košnaka tovarna je odpustila monterja, ki je med odmorom za malico predaval kolegom pornografske filme. Sodisce pa je bilo mnenja, da to ni razlog za odpust in da mora podjetje spet sprejeti monterja v službo. V utemeljitvi sodbe je rečeno, da uslužbenec ni mogel predpisovati, kaj naj počno v prostem času, če s tem ne kršijo reda in ne kalijo mru.

Townsend

Zakon s princeso Margaret ne bi bil srečen, pravi Peter Townsend, nekdanji adjutant kralja Jurija V. Prihodnji mesec bo v Londonu izšla knjiga, iz katere je »Daily Express« objavil nekaj izveščkov. Townsend piše, da bi se morala Margaret, če bi postala njegova žena, odpovedati marsikaj, med drugim položaju in aparatu, tega pa ji on kot mož ni bi mogel nadomestiti. Pravi, da je sam napisal besede, s katerimi je Margaret sporočila svoj sklep, da se ne bo poročila s kapetanom Petrom Townsendsom, zagrejen pa je bil zato, ker ga ni nihče pravdočasno obvestil, da se je lahko diskretno uvrstila. Townsend, ki zdaj živi z drugo ženo in s tremi otroki v Versaillesu, navaja v knjigi, da iz spoštovanja do britanske kraljevske družine ne želi pisati podrobnosti o svoji ljubezni s princeso Margaret, čeprav je prepričan, da bi bila odbrala kupčija. Zalostno je, dodaja, da princesa kljub svoji takratni odponi ni našla sreče. Sam ne čuti do nje ničesar več, poudarja, to je še zdaj, niti ni nihče v zadnji, če nanese beseda na princeso Margaret, to pa se zgodi kvečjemu enkrat na mesec.

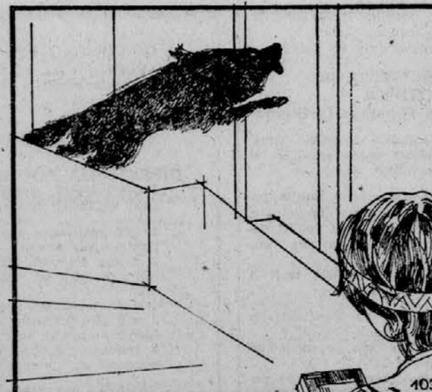
Cesta pred vojnaml

V ZDA je bilo v tem stoletju mnogo več žrtev avtomobilskih nesreč, kakor je padlo vojakov v dvestoletni zgodovini države. Po podatkih, objavljenih v listu »Washington Post«, je v 76 letih našega stoletja umrlo na cestah ZDA nad dva milijona ljudi, v vseh dosežanih vojnah ZDA pa jih je padlo 652.000.

Krizanka

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
11					12				
13					14				
15				16	17				
18				19				20	21
22	23	24				25	26		
27					28	29			
30					31				
32					33				

SREČA NA VRVICI

103. Iz zelene »klunje« je razlegel Matičev klic: »Jakob! Jakob!« Kuža ni opazil, da gre za posnetek, in je zvesto sledil glasu. Kar preskočil je zid in Bil je bil zadnji, ki se je odpravil po bližnjem v podzemlje. Zaobnelo je, ko je pristal na travi. Zgoraj se je sicer sprasčeval, če ne bi bilo morda pametnejše, da gre v garažo lepo po stopnicah, toda pri tem bi zamudil predstave; pa še poglavarju bi se dal v zobe... »Jakob, k nogi!« je se silalo iz diktafona. Kuža je stopal za fantoma, čeprav se mu je čudno zdelo.

104. Niti najmanj nista bila podobna Maticu. Pa tudi dišala sta čisto drugače kot njegov gospodar. Črni blisk je vstopil skozi majhna železna vrata, na katerih je pisalo KURILNICA. Tudi Bil je zlezel za njim. Jakob pa je obstal, kot bi se bal črne odprtine. Tudi cviliti je začel. Sele ko se je razlegel Matičev ukaz: »Jakob, k nogi!«, se je pognal čez prag. Bil je hitro zaloputnil železna vrata. V prostoru je bilo kljub razsvetljavi precej temačno in prav jima je prišla poglavarjeva svetilka. Pramen žarkov se je splazil po betonskih tleh.

105. Zdrsel je čez cel splet raznobarnih žic in cevč. Jakob je zalajal. Najprej potihoma, potem glasneje, tožeče. Razlegel se je odmev in Bil je planil v smeh. Tudi njegov glas so stene spale in po množile. »Zdal kar lajaj, kolikor te volja!« Poglavar pa ni bil tako miren. Skrbelo ga je, koliko časa ne bo Bikovega očeta v kirilnico. Bil je namreč kurjač. »Do jeseni ga ne bo. Sele potem ko bo začel ku-ku-kuriti...« Poglavarji se je oddahnil. Zapri je vrata zaslihega izhoda, potem pa se spustil na stopnico in si pomel dlan. »Tako, Matic, zdaj sva si bol!«

Sprejema pri predsedniku Titu

Pred obiski Stevana Doronjskega in Vladimira Bakarića

HERCEGOVI, 16. jan. (Tanjug) — Predsednik republike Josip Broz Tito je sprejel podpredsednika predsedstva Socialistične federativne republike Jugoslavije Stevana Doronjskega pred njegovim obiskom v Socialistični republiki burmanski uniji, republikah Indonezija, Nepala in Indiji.

Bakarić na obisku pri voditeljih ZRN

Intenziven delovni program med tridnevni obiskom - Včeraj srečanje z Brandtom, Schmidtom in Genscherjem

BONN, 16. jan. (Tanjug) — Na povabillo predsednika zahodnonemške socialdemokratske stranke (SPD) Willyja Brandta je danes dopotoval na tridnevni obisk v ZRN član predsedstva ZKJ in predsedstva SFRJ dr. Vladimir Bakarić.

Današnji delovni program je bil zelo intenziven: dr. Vladimir Bakarić se je srečal z Willyjem Brandtom, kanclerjem ZRN Schmidtom in zunanjim ministrom Dietrichom Genscherjem, s katerimi se je pogovarjal o zgodnjih vprašanjih, ki zadevajo odnose med ZRN in SFRJ, in o mednarodnih problemih. Bakarićevi sobesednici bodo tudi ugledni politiki SFRJ, člani predsedstva stranke Hans Jürgen Wischniewski in

Horst Ehmke, ministrski predsednik pokrajinske vlade Severnega Porenja — Vestfala je Heinz Kühn in predsednik zahodnonemških sindikatov (DGB) Heinz Oskar Vetter. Jutri bo dr. Vladimir Bakarić imel kot gost fondacije »Friedricha Eberta« predavanje o družbenopolitičnem sistemu v Jugoslaviji. Na letališču Bonn-Köln je dr. Vladimir Bakarića pričakal in pozdravil član predsedstva SPD Horst Ehmke.

DR. V. BAKARIĆ — Pogovori z najuglednejšimi voditelji ZRN.

Danes nadaljevanje KVSE

Delegacije 35 držav o sklepnem dokumentu - Kar 106 predlogov

BEOGRAD, 16. jan. (Tanjug) — Zaključni del beograjskega sestanka konferencije o evropski varnosti in sodelovanju se bo začel jutri povsem delovno in brez slavlja. Kot so že poprej določili, bodo delovna telesa konferencije nadaljevala delo, ki so ga prekinila 22. decembra. Delegacije 35 držav naj bi do kraja pripravile sklepní dokument tega srečanja, upoštevaje 106 predlogov, ki so jih zbrali pred počitnicami. Med včerajšnjimi premerami se je zvrstilo precej srečanj med državniki in diplomati, na katerih je telesa beseda o beograjskih dogovorih, do dogovorov pa je prišlo tudi v skupinah držav. (Komentar našega poročevalca objavljamo na 3. strani.)

Konec, tihe drame' Egipčani v Izraelu

Sadat je poslal delegacijo na pogajanja v Jeruzalemu — ZDA aktivno posredujejo — Nov dnevni red v 5 točkah

KAIRO, JERUZALEM, 16. jan. (Tanjug, Reuter, AFP) — Minila je najbolj dramatična kriza v egipčansko-izraelskem dialogu doslej, in politični odbor bo jutri dopoldne ob 10. uri začel delo v Jeruzalemu. Egipčanski predsednik Sadat se je v zadnjem hipu le odločil, da pošlje delegacijo v Jeruzalem, in tudi ameriški državni sekretar Vance je odpotoval na sestanke, potem ko je pomagal izgledati spor med Egipci in Izraelom zaradi dnevnega reda.

Kot poroča Tanjugov dopisnik iz Kaira, je Egipci zadnja dva dni doživljali »tiho dramo« in trdijo, da je Sadat vose noč od sobote na ne-
● Izraelska vlada je sklenila ustanoviti v letošnjem letu 25 novih naselij na zasedenih arabskih ozemljih, poroča egipčanska agencija MENA, ki se sklicuje na dobro obveščene vire z zasedenih ozemelj. Kot poroča agencija, sodi ta sklep v okviru izvajanja dolgoročnega načrta razvoja Izraela, ki predvideva, da bodo v prihodnjih desetih letih zgradili na zasedenih ozemljih 180 »kmetijskih kibucev«.

egipčanska delegacija dobila zeleno luč za odhod v Jeruzalem. Seja je bila očitno zelo napeta in po Kairu celo krožijo govorice, da je Sadat ponudil ostavko, da pa je svet ni sprejel. Vendar menijo, da gre za izmišljotino. Egipčanska delegacija pod vodstvom zunanjega ministra Kamela je danes že prispela v Jeruzalem, tja pa je iz Washingtona odpotoval tudi ameriški državni sekretar Cyrus Vance, ki bo v četrtki pred povratkom v ZDA obiskal tudi Kairo in se pogovarjal z Anvarjem el Sadatom. Poročevalci tujih tiskovnih agencij menijo, da bo imel Vance v tej fazi mirovnih pogajanj zelo pomembno vlogo. Pričakujejo, da bo poskušal vplivati na Izraelce, naj ne zavirajo pogajanj o umiku izraelskih čet z zahodnega brega Jordana in da naj pustijo odprta vrata za samoodlobo 1.100.000 Palestincev, ki žive na zahodnem bregu in v Gazi.

Izraelski zunanji minister Moše Dajan je sinoči na tiskovni konferenci poudaril »upoštevno vlogo ZDA v sedanjih mirovnih pogajanjih in dodal, da Izrael »ne potrebuje takega aktivnega posrednika. Dajan je imel danes že delovni zadržek z egipčanskim zunanjim ministrom Ibrahimom Kamelom. Kot poročajo iz Kaira, je Kamel dobil pred odhodom od predsednika Sadata navodilo, naj »vztraja na tem, da bi dosegel sporazum o osnovnih načelih in naj se osredotoči na to, da bi takoj začeli razpravljati o bistvu in da bi se onemogočilo proučevanje

Waldheim pripotoval v Atene

Generalni sekretar ZN: možnosti za nadaljevanje pogajanj o Cipru

ATENE, 16. jan. (Tanjug) — Po pogovorih v Anikari in Nikoziji je generalni sekretar ZN Kurt Waldheim danes pripotoval v Atene, kjer je ponovno izrazil upanje, da bo nov odnos do ciprskega vprašanja prispeval k njegovi rešitvi in k obnovitvi pogajanj med predstavnikoma obeh ciprskih skupnosti.

V pogovoru s novinarji je dr. Waldheim nato poudaril, da je med obiskom v Anikari in Nikoziji dobil vtis, da obstajajo možnosti za obnovitev pogajanj o Cipru. »Premier Egevitis, je dejal generalni sekretar ZN, sje poudaril, da želi sprejeti nov temelj za pogajanja in podati konkretne predloge za rešitev ciprskega vprašanja.

NEFORMALNI POGOVORI — Včerajšnje kosilo so egipčanski zunanji minister Kamel, izraelski zunanji minister Dajan, egipčovski državni minister za zunanje zadeve dr. Gall in pravni svetovalec izraelskega zunanjega ministrstva Rosenne izkoristili za prvo izmenjavo mnenj (z leve v desno). Telefoto: UPI

Rim: odstop vlade

Konec petintridesete republikanske vlade Italije — Razplet krize »zavit v temo« — »Igra z odprtimi kartami«

OD NAŠEGA RIMSKEGA DOPISNIKA
RIM, 16. jan. — Petintrideseta republikanska vlada Italije je danes odstopila. Kot je običaj, je predsednik republike zaprosil Giulia Andreottija, naj formalno še naprej opravlja dolžnost predsednika vlade, dokler ne bo imenovano novo izvršno telo. Odprta je vladna kriza, ki sodi med najtežje v vsem povojnem obdobju.

Pogajanja za sestavo nove vlade ne bodo niti kratka niti enostavna. Politični komentariji so si edini, da je razplet krize »zavit v temo«. Član sekretariata KPI Gerardo Chiaromonte je v včerajšnjem »Unitas« ponovno poslušal zahtevo komunistov po vladi demokratične enotnosti. Socialisti, republi-

vanje komunistom, do močne desnice, ki že sedaj, torej pred pogajanjmi, postavlja veto pred kakršnikoli sodelovanjem s komunisti. Sedanja vladna kriza se ne odraža samo kot vladna kriza, temveč tudi kot kriza krščanske demokracije. Od razpleta pogajanj znotraj te stranke bo v marsičem odvisen izid pogajanj za novo vlado. Jutri bo prišel predsednik republike Leone posvetovanja s strankami. Sredi tedna bo dosedajni ministrski predsednik Andreotti že dobiel nov mandat. Tedaj se bo odprla prava pogajanja med strankami. Karte, s katerimi bodo igrala stranke, so več ali manj znane, izid politične igre pa je negotov.

JANKO TEDESKO

Uboji opozicijskih voditeljev

Etiopske oblasti sprožile srdito kampanjo proti opoziciji

NAIROBI, 16. jan. (UPI) — V najnovejših spopadih med etiopskimi oblastmi in opozicijskimi skupinami v Adis Abebi so ubili 19 voditeljev različnih opozicijskih struj in prijel 276 njihovih privrženec. Kot poroča radio Adis Abeba, so etiopske oblasti zadnje dni sprožile srdito kampanjo proti opoziciji, zlasti proti pripadnikom ilegalne etiopske ljudske revolucionarne stranke (EPRP), ki razširja propagando proti vojaški hunti in se zavzema za ponovno vzpostavitev civilne oblasti. Med voditelji, ki so jih ubili, je tudi član politbiroja omenjene stranke in vodja opozicijske struje v okviru etiopskih sindikatov, med zaprtimi pa so tudi pripadniki fronte za osvoboditev Eritreje.

Ponovno bombardiranje juga Libanona

Po večmesečnem zatišju - Desničarske sile napadle mesta ob meji

BEJRUT, 16. jan. (AFP) — Na jugu Libanona so zadnja dva dni bombardirali več mest, ki so v rokah pripadnikov palestinsko-progresističnih sil.

Tuje agencije, ki se sklicujejo na izjavo vojaškega predstavnika palestinskih sil, katero je danes posredovala WFA, poročajo, da so libanonske desničarske sile bombardirale mesta Kijam, Ibi el Sak in Rašajju el Fakar, oddaljena kakih 10 kilometrov od izraelsko-libanonske meje. Do ponovnega bombardiranja je prišlo po večmesečnem zatišju, nastalem po ustavitvi ognja 26. septembra lani.

MILANO, 16. jan.

(AP) — V Milanu so danes trije neznanci ubili 35-letno Léo Zennari in 26-letnega Costima Taralla, ko sta sedela v parkirnem avtomobilu. Policija je sporočila, da so Taralla ubili na kraju samem, Zennarijeva pa je bila smrtno ranjena, ko je hotela pobegniti.

Hkrati je v Torinu v nekem hifeju eksplodirala močna bomba ter hudo poškodovala več parkiranih avtomobilov. Kot navajajo, je bila v zadnjih dneh to že tretja akcija.

POBELJENI MARIBOR — Medtem ko je v mestu zapadlo približno 15 centimetrov snega, je Pohorje dobilo precej večjo »pošiljko« — v veselje smučarjev in zadovoljstvo organizatorjev »Zlate listice«. Foto: Bogo Čerin

DANES V „DELU“

Koliko denarja je v gospodarstvu?

Naglejše obračunje denarja veliko pripomore k bolj smotrni porabi sredstev, ki so na voljo. Kljub večji finančni disciplini v lanskem letu smo lahko odkrili vire nepokrite porabe in tisto, kar niso mogli razbistiti poslovali v novih razmerah. Toda vseeno smo na področju povečanja likvidnosti dosegli lepe uspehe. Tako so imeli tozdi konec leta 1976 2,2-krat več denarja kot leto dni poprej, lanski devetmesečni obračun pa kaže, da se je ta vsota povečala za 3,2-krat.

stran 4

Afera zaradi prisluškovanja?

ZR Nemčija ima spet afero. Münchenski časopis »Süddeutsche Zeitung« je objavil zapis telefonskega pogovora, ki ga je menda imel vodja krščansko-socialne unije (CSU) Franz Josef Strauss z urednikom časopisa Bayerkurier. Sam pogovor, ki ga povezujejo z afero Lockheed, ni pomemben. Hudo kri (predvsem v Straussovi stranki) je vzbudilo vprašanje, kdo je prisluškoval temu pogovoru. Spretni bavarski politik bo s hudo kršitvijo ustave kajpak uporabil sebi v prid. Ostre kritike proti vladi so za zdaj močno propagandno orožje Straussa in njegove CSU.

stran 6

Otroci se veselijo

Sneženje v Sloveniji ni povzročilo omembe vrednih težav - Šolarji nestrpno čakajo zimske počitnice na snegu

LJUBLJANA, 16. jan. — Da smo dočakali »prvi pravi zimski dan«, skoraj ne moremo reči, saj v jugozahodnem delu Slovenije pravzaprav ni snega, pač pa so bili snega nekoliko bolj deležne pokrajine v osrednji in severovzhodni Sloveniji.

Tako iz Kopa poročajo, da so ceste dobro prevozne, kljub snežni brozgi, in se tu pa tam med oblaki kažejo modre zaplate neba in sonce. Podobno poročajo tudi z Goriskega, kjer niti na Trnovskem gozdu ni zapadlo omembe vredno snega. Na Gorenjskem so bili cestarji kos svojih nalogi, saj so le avtomobil iz Zgornjesavske doline imel okrog 10 minut zamude. Več težav je bilo na avstrijski strani gorskih mejnih prehodov; za vožnjo so bile tam potrebne verige. Snega je na Gorenjskem zapadlo okrog 20 centimetrov, pri čemer ni razlike med do-

lino in gorami. V Zasavju in Posavju neliči pa nekoliko več. Najdlje je ostala nespluzena cesta na Pohorje, večjih zastojev prometa pa na tem območju ni bilo. Organizatorje »Zlate listice« je 30 centimetrov novozapadlega snega na Pohorju rešilo težav. V Pomurju so imeli avtomobil tudi po 20 minut zamud, čemur je precej krivo dejstvo, da imajo še letne gume, cestno podjetje pa predvsem skrbi to, da jim bo vsak čas zmanjkalo soli za posipanje cest.

DOPISNIKI DELA

Nujen in hiter vir

Zaradi nakopičenih težav proračuna iz preteklih let je uvedba enodstotnega davka na OD edina možna rešitev

LJUBLJANA, 16. jan. — Nakopičeni problemi, ki že nekaj let nazaj rojevajo materialne obveznosti republike do zveznega proračuna, do premij, regresov in kompenzacij v kmetijski in težavi, ki tarejo republiški proračun pri dopolnilnem financiranju občin, so konec lanskega leta izsilile pripravo predloga zakona o enodstotnem republiškem davku na osebni dohodek.

Kot je poudarila republiška sekretarka za finance Milica Ozbič na pogovoru s novinarji, so se na sekretariatu za finance že vse lansko leto ubadali z iskanjem kake druge rešitve, vendar je praktično ni bilo.

Potreba po iskanju novih davčnih virov že dalj časa neusmiljeno trka na vrata. Docela očitno se je pokazala lanske leto, je pojasnila Milica Ozbič. Leto prej se je izpad proračunskih dohodkov še dalo reševati z zviševanjem tarif republiškega prometnega davka. Vendar je

dvig tarife prometnega davka učinkoval šele od 1. januarja lani tako, da so ostale težave iz leta 1976, nerешene. Zato so prispevek federaciji za leto 1976 lahko poravnali šele februarja 1977. V podobnem zaostanku so bile tudi druge republike. Podatki kažejo, da se je priliv temeljnega prometnega davka, ki pomeni pomemben proračunski vir dohodkov v zadnjih letih, naglo zmanjševal, tako da je leta 1976 preprosto zmanjkalo sredstev, ko bi morali s pobranim davkom plačati prispevek zvezu.

nemu proračunu. Zaradi tega je bilo nujno okrepiti pritisk pri pobiranju davkov iz ostalih davčnih virov. Vrsta razlogov je polagoma privedla do tega, da je bil indeks rasti temeljnega prometnega davka v Sloveniji že dalj časa nižji od jugoslovanskega povprečja. Ker pa so za prispevek federaciji odločili globalni kazalci rasti temeljnega prometnega davka in ne kazalci po republikah, je to pripeljalo republiški proračun v težaven položaj, iz katerega je bil edini izhod hitra uvedba novega davčnega vira. Ker so delegati v republiški skupščini nasprotovali hitremu postopku, po katerem naj bi bil zakon sprejet, je bilo zmanjšanje proračuna nujno, a začasen ukrep. MIHA LESAR

Pinochet izganja nasprotnike

Predvsem krščanske demokrate — Zatriranje »politizacije«

SANTIAGO, 16. jan. (Tanjug) — Čilski diktator Pinochet je z drastičnim ukrepom — izgonom kaznovanih skupino dvanajstih aktivistov krščansko-demokratske stranke, ki so jih v petek zvečer aretirali v Santiagu in obtožili, da so kršili predpise o prepovedi političnih dejavnosti. Med izgnanimi je tudi bivši senator Thomas Reyes Vikuna in poslanca Andres Aylwin in Samuel Astorga. Do nadaljnega bodo živel ločeno in pod nadzorom policije v majhnih gorskih krajih pokrajine Arica. Te aretacije in stroge kazni kažejo, da je diktator Pinochet sklenila s vse hujšim zatiranjem utišati »politizacijo« države, ki jo je sama povzročila, ko je razpisala umeten referendum.

Rušenje črnske četrti

Rasistični režim z buldožerji nad naselja — »V skladu z zakonom«

CAPETOWN, 16. jan. — Kljub prošnjam prebivalcev revne črnske četrti v predmestju Capetowna so južnoafriške oblasti danes začele rušiti naselje Unibell. Kot poročajo tuje agencije, rasistične oblasti v tej akciji uporabljajo buldožerje, policijske sile pa s strbnjo stražijo vhod v naselje. Temu dogodku lahko prisostvujejo samo novinarji. Oblasti se očitno ne bojijo, kaj bodo novinarji poročali o tej akciji, saj samo upostopajo v skladu z zakonom države.

V naselju Unibell živi okrog 15.000 črncev, v glavnem prebivalci Transkeja, bantustana, ki je 1975 postal neodvisen. Po rasističnih zakonih pa morajo imeti prebivalci bantustana posebna dovoljenja za delo in stanovanja v »belih četrtih«.

Razprodaje privlače precej kupcev

LJUBLJANA, 16. jan. — Sezonske razprodaje, ki so se danes začele v veliki večini trgovin v vsej Sloveniji, so privabile v ljubljanske prodajalne konfekcije in obutve precej kupcev. Najbolj živahno je bilo v blagovnicah Nama in Maksimarket, kjer je tudi najboljša izbira zimskih oblačil. V Maksimarketu so zimsko konfekcijo in obutve pocenili do 50 odstotkov, zimске sklanje pa za 35 odstotkov. V blagovnicah Nama, Astra, Centromer, Modna hiša in v večini drugih trgovin pa prodajajo zimska oblačila po od 30 do 40 odstotkov nižjih cenah od dosedanjih. Z današnjim dnevom so se tudi v nekaterih prodajalnih čevljev začele razprodaje zimске obutve. Foto: Sveto Busilj

NOVO MESTO

Kje graditi šole?

Za usako ceno trmasto vztrajati pri neki zahtevi, ki nima realne osnove in daljnosežne perspektive, res ne bi kazalo. Zato se v novejši dobi ne bomo smeli čuditi, da bodo zrasle nove osnove, morda pa kasneje tudi srednje šole v večjih stanovanjskih soseskah, kjer so bile pred leti še samo šabje mlake.

Verjetno ne bodo tako osamljeni zagovorniki, ki bodo zatrjevali, da šole sodijo v kraje, ki se imajo stoji tme. Zato bo težko prodreti s predlogom, da zrasle npr. nova osnovna šola v eni največjih novomeških stanovanjskih sosesk Drski, kjer bo čez nekaj let še več tisoč prebivalcev, morda pa tudi še kje drugje. Ob tem tem ne bi smeli pozabiti, da bo predvidenju do leta 1980 v Novem mestu in najbližji okolici najmanj 50 odstotkov vseh osnovnošolskih otrok, seveda pa nastajajo mlade družine ravno tam, kjer raste industrija. Nasprotno pa je znani podatek, da se na osnovni šoli Prevoles v Suhi krajini vsako leto zniža stavež učencev kar za 18 odstotkov. Podatka ne navajamo zato, da bi zaprli osnovno šolo v Prevolah, vendar je treba imeti različna merila, ko govorimo o šoli s 140 učenci, oziroma o taki, ki jih bo imela na primer tisoč ali še več. V prihodnje bo treba torej posebej drugače razmišljati o novogradnjah, kajti novi industrijski in urbanistični nabave zahteva poseben drugačen merila. Jasno je, da podobe šole in mora še vedno žetiti, vendar ne bi kazalo v prihodnosti večjih naložb usmerjati iz urbanih sredstev, saj to povzroča težave težave še pri sami gradnji infrastrukture, posebno pa še pri zadovoljevanju osebnega in družbenega standarda občanov.

SLAVKO DOKL

V ZDRUŽENEM GOZDNEM IN LESNEM GOSPODARSTVU BLEJ

Boljši izkoristek lesa

Prizadevanja gorenjskih gozdarjev in lesarjev za čimvečji količinski, kakovostni in pa vrednostni izkoristek

BLEJ, 16. jan. — Gorenjski gozdarji in lesarji, združeni v sestavljeni organizaciji Združeno gozdno in lesno gospodarstvo Blej, so v lanskem letu začeli z vidnejšimi prizadevanji za boljše izkoriščanje lesne surovine. O tem je pripovedoval direktor razvojno-programskega sektorja pri GLG Blej — Jurij Hočevar.

»Čili za čimboljše vrednotenje lesne surovine, smo si postavili v temeljih plana srednjeročnega razvojnega načrta in v samoupravnem sporazumu o združevanju v sestavljeno organizacijo. To pomeni, da bomo morali pri predelavi območne lesne surovine dosegati največji količinski, kakovostni in vrednostni izkoristek. Les bomo morali oblikovati in vgrajevati tako in v take končne izdelke, ki bodo v vseh teh pogledih zadovoljevali zahteve tržišča oziroma posameznega kupca.

Boljše izkoriščanje lesa pomeni večanje uporabnega dela surovine za predelavo v integralnim izkoristanjem ter s tem zmanjševanje količine neuporabnih ali izgubljenih ostankov lesa. Glede na dob-

predlovalnem konceptu. Večja gospodarnost pa bo s časoma le moralna pripeljala do sprememb.

Razdrobljenost žagarske proizvodnje je postala še bolj pereč problem takrat, ko bodo gozdna gospodarstva na posamezne žage začela dobavljati še več drobne oblovine na primer do premera 16 centimetrov.

Za predelavo take hlodovine danes po svetu že uporabljajo posebne priprave, ki zagotavljajo najboljše izkoriščanje. Razzagotavljanje oblovine drobnih premerov na velikih in težkih polnojemnih letih, ki obratujejo na teh dvanajstih žagah, ni gospodarno.

Nekatere naše organizacije pa so na tej poti vseeno opravile že precej dela. Razvojni biro LIP Blej je že dokazal, kako je moč s preurejeno tehnologijo pripraviti žagane lesa povečati izkoristek v primerjavi s sedanjim postopkom za pet odstotkov. Za toliko zmanjšanje neuporabne ali izgubljene količine surovine, pa pri integralnem izkoriščanju še smejat pomeni del uporabnega tvoriva.

Za gorenjsko območje pomeni vsak odstotek več kot 1500 kubičnih metrov prihranka hlodovine pri proizvodnji sedanje količine žaganega lesa ali pri sedanji ceni 1.500.000 dinarjev prihranka. Večja je tudi kakovost žaganega lesa in sicer za približno deset odstotkov. Po tem načinu že delajo v TOZD Tomaž Goodec v Bohinjski Bistrici, kjer strojno dopolnjujejo tehnologijo z domačo opremo.

Tovarna stavbnega pohištva in montažnih hiš Jelovciča iz Škofje Loke že dve leti uporabljata posebno spajalno progo za spajanje lesa v konstrukcijske elemente za stavbeno pohištvo. S tem so dosegli večjo kvaliteto, prihranek sušnih zmogljivosti in kar 17 odstotkov prihranka lesa.

V tovarni pohištva Alpes grade nov obrat za racionalnejšo pripravo in predelavo lesa, predvsem listavcev. Podobna prizadevanja tečejo tudi v TOZD Podnart.

Seveda pa bi bilo premalo, če bi zamenjali le stroje. Hkrati je treba menjati odnos do dragocene lesne surovine. Borbo za največjo količinsko storilnost pri strojih je treba zamenjati s skrbjo za najboljše vrednotenje surovine ter za kvaliteto dela in izdelka.

Ta skrb pa se mora začeti že v gozdu pri pripravljanju gozdnih sortimentov. Takrat storjene napake se namreč pokažejo tudi v izdelku.

VLASTA FELC

Zahtevno leto za Litijčane

Potruditi se bodo morali za 5-odstotno povečanje produktivnosti

LITJIA, 16. jan. — To in naslednja leta bodo potrebni večji napor, da bodo uresničeni dogovorjeni cilji srednjeročnega plana občine Litija za obdobje 1976—1980. Na to posebej opozarja letošnja občinska resolucija, katere osnutek je prav zdaj v javni razpravi.

Zadnji dve leti, zlasti pa 1976. leta, v litijski občini niso v celoti uresničili zastavljenih nalog. Zato bo treba narediti več, da bi povprečno dosegli 8-odstotno letno rast družbenega proizvoda, 5-odstotno povečanje produktivnosti in 3,7-odstotno rast zaposlenosti. Za to bodo našteli večji napor, ki ga bodo občina, občinski organi in podjetja, ki so v občini, morala biti ta stopnja očitno večja.

Število zaposlenih v gospodarstvu se bo to leto povečalo za 3 odstotke in v gospodarstvu največ za 3,7 odstotka.

Organizacije združenega dela v litijski občini načrtujejo, da bodo letos investirale v vrednosti več kot 203.000 tisoč dinarjev. 76 odstotkov vseh sredstev bo namenjenih za nakup in osnovna sredstva. V predmestni Litiji načrtujejo, da bodo letos investovali 100 tisoč dinarjev. V letos načrtujejo v Litiji večji del sredstev vlagati v rekonstrukcijo in modernizacijo v TOZD Plastika, v TOZD Mizarstvo bodo vlagali v vzdrževanje obstoječih zmogljivosti. V TOZD Industrija apna Kresnice bo največ investicijskih sredstev šlo za posamezna gradbena dela, v TOZD Gradmatl načrtujejo za letos ureditev proizvodnih prostorov za kovinsko proizvodnjo v Litiji ter zgraditev prostorov za proizvodnjo betonskih elementov v Kočevju. V TOZD Usnjarna Smartno načrtujejo povečanje zmogljivosti za predelavo govejih kož ter modernizacijo strojev in naprav. Vlaganja načrtujejo tudi v drugih litijskih TOZD.

Čeprav so v litijski občini lani dosegli očitne premike v združevanju dela in sredstev, osnutek letošnje občinske resolucije opredeljuje nove naloge na področju povezovalne.

P. BURKELJCO

NEDOVOLJENA ZIDAVA

Razmah črnih gradenj

V trziški občini rastejo brez ustrezne dokumentacije zlasti počitniške hišice — Inšpektorji se le prebujajo

TRZIC, 16. jan. — Črne gradnje kot radi imenujemo gradbene posege v prostor, za katere ni urejene potrebne dokumentacije, niso prizanesle ni trziški občini. Zavezle so že takšen razmah, da terjajo resne ukrepe.

Zanimivo je, da ni zabeleženih nedovoljenih gradenj stanovanjskih hiš, ampak za devajo vsi ugotovljeni primeri nepravilnosti nadzavde, oziroma gradnje objektov, izven pridobitnih dovoljenj ali pa gradnjo počitniških hišic. Teh je kar 84.

Takemu stanju je botrovalo več vzrokov. Tako je gradnja novih gozdnih poti odprla nova pokrajinska zemljišča in lepa območja, dolgotrajen in zapleten postopek za pridobitev ustreznih dovoljenj pa sili občane, da

hektorov novih zazidljivih površin.

Ostaja pa vprašanje, kaj z že zgrajenimi objekti. Približno 50 odstotkov jih je zajel dodatek k urbanističnemu programu občine in bodo lastniki morali urediti samo potrebno dokumentacijo, 45 odstotkov pa jih je tako raztresnih, da jih ni mogoče zajeti z enotnim programom. Za te bi moral ugotoviti, če niso v nasprotju z zakonoma o kmetijskih zemljiščih oziroma gozdnih. V takem primeru bi jih tudi lahko zavedli v zemljiško knjigo s posebno oznako. Pet odstotkov črnih gradenj pa je v strogo zavarovanih območjih, zato bi bilo zanje potrebno izdati odločbo za rušenje.

Sprejeti ukrepi, predvsem pa učinkovito delo inšpektorje, že dajejo prve rezultate in kažejo, da bo zagotovo moč zajeti stihilo na področju nedovoljenih gradbenih posegov v trziško občino.

STEFAN BREZAVSCEK

V Kočevju prvi servis Gorenja

KOČEVJE, 16. jan. — Avtobusna postaja v Kočevju je končno tudi dejanska in ne je uradno odprta, čeprav te dni dokokujejo še nekatera manjša dela. Tako je dobilo Kočevje prvi v svoji zgodovini pravo zidano avtobusno postajo. Potnikom prideta za to prav čakalnica in bife, saj zdaj tu čakajo avtobuse, medtem ko so jih doslej zunaj na mrazu, snegu, vetru in dežju.

V postaji so še prometna pisarna, soba za šoferje in sprevočnike, prodajalna in pisarna turističnega društva Kočevje, garderoba, prostor za prodajo vozovnic in sanitarije. Končno so tudi boksi dobili table, da potniki vedo, v katero smer pelje avtobus s posameznega boksa. M. P.

M. P.

SPREHOD PO ŠOLSLEM ZAVODU

Stiske poplavljenе šole

Na OŠ dr. Ivan Prijatelj v Sodražici pogumno prenašajo slabe delovne pogoje — Upi s samoprispevkom vaščanov

SODRAŽICA, 16. jan. — Lanska poveljen v Sodražici je prizadela tudi tukajšnja osnovna šola dr. Ivan Prijatelj. Bistrica je narasla avgusta, v spodnjih šolskih prostorih z vrtec so namerili kar meter in pol vode. Šestnajst otrok so bili prisiljeni poslati domov, preostalih 16 poplavljenih primerkov brez možnosti dopoldanskega varstva pa so preselili v nekdanjo sobico za igranje namiznega tenisa pri telovadnici.

Tudi sprehod po preostalem delu stavbe, ki je ostal nad vodo, ne gre brez vtisa, da je hudo dotrajan, pa čeprav ni iz časov Marije Terезije, kot se v šolsko dejavnostjo lahko pohaivalo v Sodražici, temveč so jo zidali po vojni. Električna napeljava je zamit, stropi so leseni, centralna kurjava izpred 15 let je v zadnjih vzhidljivih, v kuhinji, ki jo je zalilo skupaj z vrtecem, stoji en sam stiskalni štedilnik, na katerem skuha kuharica 150 kosil na dan in se boje, da ne bi v tej gospodinjstvi stiski hoteli imeti učenci še gospodinjstva.

Vse te pomanjkljivosti, h katerim sodi še 6-letno prizadevanja za športna igrišča, ravnateljica Zinka Benulič pogumno prenaša. Pri tem ji pomaga ubran kolektiv osemindvajsetih, ki so dosegli, da je šola prejela lansko leto kar tri republiške nagrade: za solidarnostne akcije, za kulturno delo in šolsko glasilo »Odmehi iz naše doline« ter za pripravo na splošni ljudski odpor ob dnevu JLA.

Razen kulturnih prireditev in proslav, ki jih pripravljajo učenci in vzgojitelji, bi se Sodražica težko pohvalila še

s kakšno drugo kulturno dejavnostjo, kjer svojega kulturno-umetniškega društva sploh nima. Vse je tako odvisno od učencev, ki se z mladino Sodražice povezujejo tudi z garnizonom Ribnica. Skupaj bodo pripravili športna tekmovanja in kulturne prireditve — v zadostnosti za organiziranje smučarski tečaj pri večini v Izverju, ki bo zaradi skopih padavin v zimskih poletnih spet padel v vodu — to pot že petič.

Sicer je pa edino upanje, ki je še ostalo šoli za izboljšanje njenih delovnih pogojev, krajevni samoprispevek, ki naj bi ga vaščani izglasovali junija prihodnjega leta. Z njim bi posodobili šolske prostore, zgradili vrtec in posteno kuhinjo ter dogradili športna igrišča. S 160.000 dinarji, ki jih imajo, bodo lahko popravili še poplavljenе prostore vrta in kuhinje.

Trenutno za kašno koncentracijo te proizvodnje na manjšo število pogoj še niso dozorili, ker žage tako ali drugače uspevajo v skupnem

DELO IN KULTURA

Obisk pri Prešernu in Finžgarju

JESJENICE, 16. jan. — V Prešernovi hiši v Vrbi so lani našeli 42.246 obiskovalcev. Od teh je bilo 29.069 solarjev. Največ jih je prišlo junija, ob koncu šolskega leta. V Finžgarjevi rojstni hiši pa so lani zapisali 7.369 obiskovalcev. V. P.

Srednješolci najmlajšim

TRBOVLJE, 16. jan. — Srednješolsko kulturno društvo Trbovlje je včeraj s predstavo »Carovnik iz Ozar« doseglo lep uspeh. Od decembra do polovice januarja so mladi igralci tega kulturnega društva imeli kar 15 predstav. V času novejnih prireditev za otroke so desetkrat nastopili s kratko igrico »Kam pa kam volk?«, šestkrat pa so uprizorili delo »Carovnik iz Ozar«. Naj k temu še povemo, da so srednješolci skotajda v celoti, razen igralcev, sestavljali tudi tehnično ekipo. Mlade gledališčneke je režisiral vodila Ančka Kuznikova. P. B.

Obrambna vzgoja uspešna

KOČEVJE — V kočevski občini uspešno nadaljujejo za obrambno vzgojo prebivalcev. Po končanem tečaju za nudenje prve zdravniške pomoči sta se začela tiva 86-urna tečaja o radiološki, biološki in kemični zaščiti. Obiskuje ju 73 članov posebnih enot civilne zaštite iz nekaterih krajevnih skupnosti in organizacij združenega dela. Trajala bošta do februarja. M. P.

Zasip dobil ulice

BLEJ — Zaradi razširitev vasi in številnih novih hiš so se v krajevni skupnosti Zasip odločili, da bodo kraj razdelili po domačih imenih na posamezne predele vasi: Stagna, Reber, Ledina, Polje, Muže, Sebenje, Dobje, Dolina, Pod hrubom in Piškovca. Verjetno bodo šla po tej poti še druga naselja in vasi v radoviški občini. B. B.

Zaradi tega domačini menijo, da pomeni zanje največja pridobitev ureditev televizijskega pretvornika na Pinču leta 1972, ki so ga v glavnem postavili z lastnim delom in denarjem. Od takrat lahko prebivalci Jelendola, Doline in Čadovlj pri Trziču na svojih zaslonih spremljajo vsaj prvi program ljubljanske televizije.

Sekretar krajevnega organizacije socialistične zveze Janez Meglič, ki je hkrati direktor trziške delovne organizacije TIKO, meni, da bi moral čimprej celoviteje pristopiti k urejevanju vasi. Gre za ureditev novih najemnih družbenih stanovanj, za kar je v Jelendolu dovolj prostora in kakih deset mladih ljudi, ki si nameravajo ustvariti družine. Toda če doma ne bodo imeli stanovanj, se bodo kot njihovi predniki, isezčili. Treba je reči, da krajevska skupnost meji v dolžini kar 19 kilometrov s sosednjo Avstrijo in že zaradi tega nam ne more biti vseeno, kaj čaka Jelendolčan. Zakaj ne bi mogli v vasi, kjer so vse hiše družbene lastnine, večina od gozdnega gospodarstva in slaba četrtina od trziške stanovanjske skupnosti, obnavljati dosedanja in graditi nova družbena stanovanja, kjer obenem tudi ni stiske s prostorom, ki mimogrede je vsak drugi dan.

Predlog za likvidacijo Termoplastike

Čeprav zaposluje tudi manj sposobne ljudi, očitno ni druge izbire

KOČEVJE, 16. jan. — Sanacijska komisija občine Kočevje je predlagala, naj bi likvidirali Termoplastiko, ki je bila lani tudi ob tričetrtletju med tistimi redkimi organizacijami združenega dela, ki so poslovala z izgubo.

Termoplastika je ena najmanjših delovnih organizacij v občini, ki zaposluje tudi za delo manj sposobne oziroma manj razvite osebe. Prav zato je bila za občino posebne pomena, vendar druge, ali bolje, prave poti za njeno sanacijo niso našli. Poslovanje je bilo tudi precej neurejeno. Izguba je postopoma narasla, celotni prihodek pa je bil tako skromen, da je komaj pokrival materialne stroške. Računajo, da bo izguba, ki je znašala ob tričetrtletju 447.000 din, po odpiru zaloga neidnih izdelkov še večja. M. P.

Zimsko veselje na Rinži

KOČEVJE, 16. jan. — To zimo je Rinža že četrtič zamrznila, kar so izkoristili mladi drsalci. Lani so občani s pomočjo KS zaslišno usposobili za drsanje tudi mošvirje ob Opekarski cesti. Kjer so drsali varnejši kot na globoki Rinži pa tudi led traja dalj časa. KS pa ima v narči, da bo letos v sedelovanju z drugimi uredila v športnem parku še pravo drsališče, ki ga bo mladina v ostalih letnih časih uporabljala kot kotalkališče. Foto: J. Primo

Še bolj učinkoviti pri delu

V Trziču bodo ustanovili samostojni oddelek inšpekcijskih služb

ISKRA Industrija širokopotrošnih izdelkov
Skupne strokovne službe

Odbor za medsebojna delovna razmerja razpisuje prasta dela in naloge:

VODJE SEKTORJA ZABAVNE ELEKTRONIKE

TRZIC, 16. jan. — Trziška občina je imela doslej večino inšpekcijskih služb organiziranih skupno s krajsko občino. Obseg dela pa je postal tako velik, da mu v tej občini niso bile več kos, ker se je poznalo pri njihovi učinkovitosti.

To so ugotovili tudi občinski zbori, ki so v odloku o občinskih upravnih organih in strokovni službi občinske skupščine predvideli v letošnjem letu ustanovitev samostojnega oddelka inšpekcijskih služb. V ta oddelek bodo vključeni delovni, gradbeni in sanitarni inšpektorji, ki so jih imeli doslej skupaj s krajsko občino in jih je Trzič plačeval posebejno. Poleg tega pa se tržni, urbanistični in požarni, ki so bili še doslej v Trziču, po potrebi pa še drugi.

Popotnik, ki dobesedno žade v Jelendolu, ki v prvem zaskelu v Čadovljah zama utrip očesa, vendar razbija ne doline. Divjeromantična pokrajina se začne s Dovžanovo sotesko, kjer je znano nahajališče fosilov, nad njo pa redica in zanimiva planinska flora. Od tu peljejo tudi za znamenovane planinske poti na Kal in Kofoce, iz Jelendola pa na Šijo. Tudi zaradi tega se Jelendol ne bi smel spreminjati v pozabljivi svet najemnikov družbenih stanovanj, ki živijo le od dela svojih rok v tukajšnjih gozdovih ali trziških delovnih organizacijah.

PETER POTOČNIK

KRAJEVNA KRONIKA

Priseljenci polnijo vas

Jelendol je vas, kjer so vsi domovi družbena last - Nejasna prihodnost privlačne obmejne karavanske vasice

JELENDOL, 16. jan. — Do danes bi sprejeli stavo s Slovencem, ki ni trdoglavo prisegel, da pozna vas na Slovenskem, kjer niti ena hiša ni v zasebni lastnini. Zaradi takšne naše nevednosti, so vaščani Jelendola — zadnje naše vasi v dolini Trziške Bistrice ob jugoslovansko-avstrijski meji, neniara pomislili, da smo nekoliko tečni ali zmedeni, ker smo pogosto silihi vanje s vprašanjem, zakaj še do danes v Jelendolu nihče ni postavil svojega doma.

Ampak Jelendolu so do leta 1955 pravili Putrhol. Tako se je imenoval grad, ki ga je leta 1893 postavil tedanji lastnik tukajšnjih gozdnov Karel Born. Graščak je bil dokaj iznajdljiv. Do gozdov in Medvodjah je spjal gozdno železnico, v Jelendolu pa zgradil žagarski obrat. Ker je za delo v gozdovih in na žagi potreboval delavce, je zanje postavil 16 večjih in manjših hiš. Tako je nastala vas, ki je po osvoboditvi skupaj s požanim gradom — partizanji so ga decembra 1944 v dobri veri, da se v njem ne utrdijo okupatorji, zažgali — postala splošna družbena lastnina. Po vojni so obnovili le grad, v njem pa od takrat domuje večina Jelendolčanov ali Putrholčanov. Sekretar krajevnega organizacije socialistične zveze Janez Meglič pravi, da imajo od 48 stanovanj le 14 kopalnice, 50 kvadratnih metrov stanovanjske površine. Pred tridesetimi leti je bilo v Putrholu blizu 500 prebivalcev, sedaj pa Jelendolu šteje le še 160 ljudi; med njimi je dobra polovica priseljencev iz drugih krajev Slovenije in Jugoslavije. To je že dru-

ga posebnost vasi v karavanskem kotlu, kjer Trziško Bistrico polnijo Zali potok Dožanka, Košutnik, Stegovnik, Vetrnik in drugi potoki iz nenaseljenih grad.

Tako kot pravi šala, da je Kristof Kolomb ob odkritju Amerike najprej naletel na Prekmurce in šele potlej na domačine (Indijance), se je podobno tudi nam pripetilo. »Doma sem iz Kuzme na Gorickem v Prekmurju. V Jelendolu sem že 31 let. Dobrih petindvajset let sem bil zaposlen kot gozdni delavec, zadnjih pet let pa sem v pokloju« odgovarja Franc Zrim, ki smo ga prvega povprašali po jelendolskih novicah. Franc Zrim je tudi predsednik domačega gasilskoga društva, ki šteje 40 članov in spada med najdelavnnejše v trziški občini. S pomočjo gozdnega gospodarstva in drugih trziških delovnih organizacij, občinske gasilske zveze in kajpak z

NOVA GORICA

Kljub zamudi ni odstopov

Pri uresničevanju programa gradnje in obnove osnovnih šol in vrtcev v novogoriški občini, ki so pa občani pred dvema letoma potrdili in vsvojljiva s tem, da so na referendumu izglasovali petletno plačevanje dvoostolnega samoprispevka, se je v prvih dveh letih sicer pojavila zamuda, ki pa izvedbe celotnega programa ne ogroža. Zato bi bila vsaka morebitna bojazn, da program ne bo v celoti uresničen, to je, da ne bo zgrajenih ali obnovljenih toliko šol in vrtcev, kot je bilo predvideno v programu samoprispevka, povsem odveč. Res je sicer, da so se pojavili dodatni stroški za komunalno urejanje, za gradnjo zaključnih in zaradi hitro naraščajočih cen v gradbeništvu, res pa je tudi, da je mogoče storiti še marsikaj, kar bo izboljšanje programa samoprispevka pocenilo.

Zamude v preteklih dveh letih so nastale iz več verovok. Spomniti je potrebno na dejstvo, da je bil v začetku veljavni obvezen polož, ki je skrajša za leto dni upravnika začel zidave šol in vrtcev. Tudi krajevne skupnosti, ki naj bi na prvotnem načrtu poskrbele za lokacije šol in vrtcev na svojih območjih, svoje naloge niso najbolje opravile. To pa je močno zavleklo začetke gradnje nekaterih šol in vrtcev.

V zadnjem obdobju je vse skupaj steklo hitreje. Kaže, da bo tako tudi vnaprej. Vendar pa bo potrebno storiti še mnogo, da bo z denarjem, ki se zbira s samoprispevkom, mogoče uresničiti vse naloge. Dejstvo je namreč, da se je v preteklih dveh letih zbralo s samoprispevkom zaradi višjih osebnih dohodkov nekaj več kot 60 odstotkov denarja več. Dejstvo pa je, da so bili doslej zgrajeni objekti in tisti, ki jih gradijo sedaj, dražji od načrtovanih za sto do dvesto odstotkov.

Zato si bo treba prizadevati zlasti za naslednje: doseči znižanje prispevka, ki ga je potrebno plačati zaradi gradnje šol ali vrtcev na kmetijskem zemljišču in tako zemljišče spremeniti svojo namembnost, pri plačevanju stroškov komunalnega urejanja zemljišč, kjer gradijo šole ali vrtce iz samoprispevka, naj bi prispevala na pomoč tudi komunalna skupnost občine; znižati bo potrebno stroške pri odkupu zemljišč. To bi bilo mogoče doseči zlasti s tem, da bi lastnikom zemlje, kjer bodo gradili šole ali vrtce, ponudili nadomestno parcelo, ki je v družbeni lasti. Tipični projekti in tipična oblika gradnje pa naj bi pocenilo izdelavo dokumentacije ter obrtniško inštalaterska dela. Dosednja pa bo treba spoštovati tudi načela, da naj bi gradili le tisto, kar je bilo sprejeto pred referendumom. Ni mogoče popuščati dodatnim željam krajanov ali kolektivov šol, kajti vsaka želja zahteva dodaten denar, tega pa zaradi že omenjenih pogojev ni mogoče dati, zato, kar bi s popuščanjem nekaterim željam lahko resnično ogrozilo izvedbo celotnega programa samoprispevka. To pa seveda sploh ni sprejemljivo.

BRANKO PODOBNIK

TOLMINSKI ŠOLSKI CENTER »VOJVODINA«

Za mladino in odrasle

Ob normalnem šolskem izobraževanju tudi znanje za odrasle ob delu — Načrti v kovinskopredelovalni smeri

TOLMIN, 16. jan. — Šolski center »Vojvodina« v Tolminu nosi ime avtonomne pokrajine in znamenje hvalečnosti za solidarnostno pomoč v skli po predlanih potresnih sunkih, ki so med drugim tudi usodno poškodovali vsa stara šolska poslopja v občini.

Nova sodobna šola ima štiriideset učilnic in kabinetov, nekaj večnamenskih prostorov in telovadnico, ki bo s svojimi 1500 kvadratnimi metri telovadnice površine zadovoljila potrebe mladine in odraslih v Tolminu.

Sicer pa je tolminski šolski center šele v letošnjem letu začel delovati v optimalnih delovnih pogojih. To velja predvsem za osnovno šolo, ki je šele pred kratkim dobila nove prostore v drugem delu stavbe šolskega centra.

Vzgojnoizobraževalni center v Tolminu zajema vzgojno-varstveno dejavnost, osnovno šolo, splošno gimnazijo, pedagoško gimnazijo, ekonomsko srednjo šolo, glasbeno šolo in delavsko univerzo. Vse strokovne izobraževalne dejavnosti so vezane na delovni program šolskega centra.

Center poleg normalnega šolskega izobraževanja, ki zajema okoli 1200 učencev vzgaja in izobražuje odrasle ob delu. Tako v okviru delavske univerze delujejo naslednji oddelki: oddelke tehnične srednje šole za strojništvo (32 slušateljev), delovska šola za strojništvo (23 slušateljev), oddelke administrativne šole in oddelki osnovne šole za odrasle.

BRANKO PODOBNIK

bo do te potrebe v naslednjih letih še povečala. Šolski center sicer nudi s svojo prostornostjo izredne delovne pogoje. Toda za izobraževanje učencev za poklice kovinske stroke bo potrebno ob sodelovanju organizacij združene dela, urediti in opremiti tehnične delavnice in usposobiti nekaj strokovnih sodelavcev.

Program razvoja usmerjenega izobraževanja v občini in program razvoja šolskih centrov v severnoprimorski regiji sicer še ni dokončno izdelan in verificiran. Toda v regiji je bil že sprejet dogovor, da bi v skladu s perspektivami gostinskoturističnega razvoja v regiji in občini v tolminskem šolskem centru izobraževali tudi gostinstvo delavcev.

V Tolminu pa so od vseh oblik usmerjenega izobraževanja največ dosegli na področju izobraževanja za pedagoške poklice. Po treh letih je v šolskem centru pet oddelkov pedagoške gimnazije, ki po dogovoru v regiji zajemajo jezikoslovno in družboslovno smer.

V tolminskem šolskem centru je s petimi oddelki podaljšanega bivanja dosežena zgornja meja denarnih možnosti občinske izobraževalne skupnosti. Čeprav so pripravili za prehod na celodnevno šolo že v letu pa v letošnjem letu ne bo nujena šola na Tolminskem prešla na to vzgojnoizobraževalno obliko.

Tolminski ima zaradi velike geografske razseženosti, zaradi obsejnega položaja in zaradi ostankov preteklosti svoje specifičnosti tudi na področju šolstva. Imeti in vzdrževati mora nadpovprečno veliko število vzgojnoizobraževalnih objektov. Družbeno ekonomski položaj deluje v povojnih letih pa ni bil takšen, da bi stare šolske objekte hitreje in sproti obnovili.

Sicer pa ima Tolmin že stoletno osnovnošolsko tradicijo, od leta 1919 pa je v Tolminu tudi srednja šola. Med obema vojnama je fašizem zatrl vse kulturno življenje v teh krajih in uvedel namesto slovenskega učiteljskega italijanske gimnazije. Po končani vojni se je Tolmin zopet uveljavil kot kulturno središče. Zaradi velikega pomanjkanja učiteljev na Primorskem so v Tolminu leta 1946 zopet ustanovili učiteljsko, po šolski reformi 1968 pa gimnazijo s splošno, pedagoško in posebej še ekonomsko smerjo. Število dijakov se je iz leta v leto večalo, večala pa so se tudi prostorske in kadrovske težave, tako da šola ni mogla izpolnjevati zahtev tolminskega gospodarstva.

KATJA ROS

minu tudi srednja šola. Med obema vojnama je fašizem zatrl vse kulturno življenje v teh krajih in uvedel namesto slovenskega učiteljskega italijanske gimnazije. Po končani vojni se je Tolmin zopet uveljavil kot kulturno središče. Zaradi velikega pomanjkanja učiteljev na Primorskem so v Tolminu leta 1946 zopet ustanovili učiteljsko, po šolski reformi 1968 pa gimnazijo s splošno, pedagoško in posebej še ekonomsko smerjo. Število dijakov se je iz leta v leto večalo, večala pa so se tudi prostorske in kadrovske težave, tako da šola ni mogla izpolnjevati zahtev tolminskega gospodarstva.

Omeniti pa je vsekakor tudi treba staro osnovno šolo, ki je bila pred predlanskim potresom že vrsto let podprta s tramovjem in otroci v njej niso bili več varni. Naravna nesreča je pospešila gradnjo šolskega centra. Solidarnost slovenskih in jugoslovanskih delovnih ljudi pa gre zahvaliti, da je bil večji del šolstva na Tolminskem rošen pravčasno in je ob začetku šolskega leta 1977, 1978.

KATJA ROS

Spodbudo delovanju kluba

Koper: ponekod premalo razumevanja za klub samoupravljavcev

KOPER, 16. jan. — Danes se je tu sestaj izvršni odbor kluba samoupravljavcev koprskih občine. V poročilu o izvajanju programa v preteklem letu so ugotovili, da je akopijski klub eden redkih v Sloveniji, ki je domet svoje vloge in jo zlasti na področju družbenega izobraževanja dobro uveljavljal. Vendar se ni manjkalo slabosti — predvsem v drugi polovici leta so bile slabe izvršne odbora zelo slabo obiskane in neisklepane. Naloge, ki so jih v letu 1977 slabo izpeljali, pa so si jih ponovno zastavili v delovnem programu za letošnje leto.

Posebno pozornost bodo posvetili izmenjavanju samoupravljalških izkušenj iz ne. Posredne prakse v temeljnih organizacijskih združenih delih, v krajevnih samoupravnih interesnih skupnostih. Klub naj bi namreč bil pomožnik in organizator takih oblik medsebojnega sodelovanja in ob zastoju tudi izdelal podrobnejši operativni načrt. Druga bistvena naloga kluba samoupravljavcev, ki je lani niso izpolnili, je svetovalna strokovna pomoč na področju uvajanja samoupravnih odnosov in urejanja samoupravne zakonodaje.

Organiziral bodo tudi sindikalni politični šoli v Kopru in Izoli, ki bosta skrbeli za sindikalne kadre. To je prvi primer takih šol v naši republici.

Med drugim so poudarili, da morajo čimprej rešiti problemsko in finančno problem, saj jim leti ostaja normalno delo. Za slab finančni položaj so krive podpisnice samoupravnih sporazumov, saj velika večina letnih nakazala objubljenih sredstev, pa tudi članarini ni plačalo petdeset organizacij združenega dela.

B. SULIGOJ

Končno so tudi boksi dobili tabelle, da potniki vedo, v katero smer pelje avtobus s posameznega boksa. Tako je odpadlo sprazevanje in tekaje potnikov za sprevodniki in šoferji, kar je povzročalo pri potnikih le jezo.

M. P.

Če pa temu ne bo tako, bo še vedno našel čas da bo pred jamo opazoval pisano množico obiskovalcev z različnih koncev sveta ter obujal spomine na svoje prelojene poti med kapniki. Zlasti pa spomine na dni, ko je lepota tega kraškega magnetna razkazoval državnim voditeljem in različnim delegacijam, med njimi tovarišu Titu, Naserju, Selasiju, Sukarnu in Pahljavju in ko je na predvečer njihovih obiskov, sicer že kot izkušen vodil, doma še pozno v noč skrbno kot šolar preverjal svoje »jamsko« znanje, da ne bi mirna visoki gostje v njem zasiedli niti najmanjši »vrzeli«. MARJANA TRILER

M. P.

TELEKS gre do konca!

Skupne moči za napredek KS Pridvor

S pomočjo krajanov in vjokov uspešno urejajo komunalne probleme

PRIDVOR, 16. jan. — V krajevni skupnosti Pridvor v koprski občini so s sodelovanjem domačinov, pripadnikov JLA in materialno pomočjo občinske skupnosti uredili marsikatero, za življenje v vsakdanjem pomembno vprašanje. Tako so uredili in asfaltirali nekaj krajevnih cest in dobili telefon, letos pa bodo rešili tudi vprašanje pitne vode.

Spručo uspešnega urejanja komunalnih problemov, je veliko zanimanje za gradnjo stanovanj in Pridvoru in bližnjih naseljih. Tako so v zadnjih petih letih zgradili ali obnovili v tej KS nič manj kot sto stanovanjskih hiš. Ne le krajanji, ampak tudi ljudje iz drugih krajev, se zanimajo, da bi si v Pridvoru uredili stanovanje. Prav te dni so predstavniki KS, občinske zemljiške kmetijske skupnosti in investitorje došli prostora za gradnjo 200 novih stanovanjskih hiš. To je le začetna rešitev, v kratkem pa bodo pripravili prostorski načrt, s katerim bodo določili površine za nove gradnje v prihodnosti. V. T.

V. T.

Za boljše poslovne rezultate

Meblo TOZD Pohištvo Klavže bo investiral v gradnjo novih prostorov

TOLMIN, 16. jan. — Tudi do na vpogled občanom, organizacijam združenega dela in drugim organizacijam v krajevni skupnosti Kneža osnutke lokacijske dokumentacije za gradnjo skladiščnih in proizvodnih prostorov »Meblo TOZD Pohištvo Klavže na Knežkem polju. Lokacijska dokumentacija bo na vpogled krajanom kneške krajevske skupnosti cel mesec.

Projekt (Projektivni biro SGP iz Nove Gorice) bo na sestankih krajevske skupnosti prizadevil občanom razložiti namen in pomen objektov, ki se bodo raztezali ob že zgrajeni stavbi temeljne organizacije. Priznamni lesni izdelki iz Kneže, na 36000 kvadratnih metrih Kneškega polja.

Komisija za urbanizem, gradbeništvo in komunalne zadeve je namreč na zadnjem sestanku ugotovila, da pomeni gradnja proizvodnih skladiščnih prostorov v Kneži močan poseg v prostor. Na delu Kneškega polja, na katerem želi temeljna organizacija Pohištvo Klavže, predvidevajo njive in travnike. Člani komisije za obsejane površine, s katerimi naj odločata krajevna skupnost, prizadeji občani in zemljiška skupnost.

»Meblo TOZD Pohištvo Klavže je zaradi izredno nizkega obsega proizvodnje in seveda tudi prodaje letos posloval z veliko izgubo. Eden izmed osnovnih vzrokov za slabo poslovanje so bili tudi neprimerni proizvodni prostori, ki niso dovoljevali povečanja proizvodnje. Temeljna organizacija je lani ob političju pripravila program ukrepov, ki naj bi pripomogli k izboljšanju poslovnih rezultatov. Med temi je najpomembnejši investicija v izgradnjo proizvodnih prostorov in v modernizacijo proizvodnje. Predračunska vrednost investicije znaša več kot 35 milijonov dinarjev.

K. ROŠ

GOSPODARJENJE

Realni, zahtevni cilji

V občini Ajdovščina naj bi precej bolje izkoristili zmogljivosti in znanje — Izvoz naj bi še bolj pospeševali

AJDOVŠČINA, 16. jan. — Čeprav naloge, našteje v osnutku resolucije o politiki izvajanja družbenega plana ajdovske občine v letošnjem letu niso nezahtevne, so kljub temu napovedane stopnje rasti dokaj realne. Tako je mogoče trditi predvsem zaradi razmeroma uspešnega gospodarjenja v ajdovski občini v minulih dveh letih.

Po predvidevanjih naj bi v ajdovski občini letno zabeležili naslednje realne stopnje rasti: vrednost novoustanovitve družbenega proizvoda naj bi se povečala za 9,5 odstotka, zaposlenost v družbenem sektorju za tri, produktivnost dela pa za 5,5 odstotka. Pri tem naj bi bila rast sredstev za osebnih dohodke v globalu za 10 odstotkov manjša od rasti ustvarjenega dohodka, skupna in splošna poraba pa naj bi napredovala počasneje od rasti dohodka.

Boljšje izkoriščanje obstoječih zmogljivosti, vlaganje večjega znanja in novih raziskovalnih dosežkov v proizvode, vztrajnejše pri izvornih prizadevanjih ter ponekod sodobnejša organizacija dela, to so naj bi posvetili tudi modernizaciji proizvodnje oziroma razvoju tehnologije. Kvaliteti izdelkov naj bi v industriji posvetili posebno skrb, kajti največ naj bi jih prodali na

Da bodo morale skupščinske službe tesneje sodelovati z gospodarstvom in drugimi deli združenega dela, da bodo morali sprejeti srednjeročne načrte tudi v sredinah, kjer jih zaradi najrazličnejših razlogov še niso ter da bo potrebno urediti samoupravni položaj delavcev, zaposlenih v dislociranih obratih ali tujih na območju občine, je pa tudi zelo potrebno.

Kot doslej, bo tudi letos v občini industrija, zlasti živilsko-predelovalna, prva nosilka razvoja. Doseženi uspehi v industriji občine namreč odločno vplivajo na skupno dosegene rezultate v občini. Letos naj bi v industrijskih delovnih organizacijah ponovno preverili svoje investicijske načrte za srednjeročno obdobje, posebno pozornost pa naj bi posvetili tudi modernizaciji proizvodnje oziroma razvoju tehnologije. Kvaliteti izdelkov naj bi v industriji posvetili posebno skrb, kajti največ naj bi jih prodali na

BRANKO PODOBNIK

Operti so na lastne moči

V Sp. Idriji so se lotili urejanja otroškega varstva — Posluh združenega dela — Med željami: boljša preskrba

IDRIJA, 16. jan. — Krajevna skupnost Spodnja Idrija zajema pokrajino Spodnje Idrije, Srednjo in Gornjo Kanoljo ter Makroško vas. 1900 prebivalcev živi v njej. To pomeni 1900 žetla in prav toliko potreb, 1900 različnih misli. Pa naj se sliši še tako čudno: vseh 1900 krajanov KS Spodnje Idrije se kar lepo ujema med seboj. Resmejši problemov v medsebojnih odnosih nima, poravnani svet se je zgradil leta sedem samo enkrat. To nam daje misliti, da so družbenopolitične organizacije v Spodnji Idriji delavne in z vsvo odgovornostjo opravljajo svoje delo.

Krajanji Spodnje Idrije so že prišli do sklepa, da jim ne bo nič podarjenega, da se morajo zaneseti zgolj na svoje lastne moči. Tako sedaj pospešeno pripravljajo vse potrebno za ureditev otroškega varstva. Leta nazaj je bila

Predlog za likvidacijo Termoplastike

Čeprav zaposluje tudi manj sposobne ljudi, očitno ni druge izbire

KOČEVJE, 16. jan. — Sanacijska komisija občine Kočevje je predlagala, naj bi likvidirali Termoplastiko, ki je bila lani tudi ob triletnem letu med tistimi redkimi organizacijami združenega dela, ki so poslovale z izgubo.

Termoplastika je ena najmanjših delovnih organizacij v občini, ki zaposluje tudi za delo manj sposobne oziroma manj razvite osebe. Prav zato je bila za občino posebnega pomena, vendar druge, ali bolje, prave poti za njeno sanacijo niso našli. Poslovanje je bilo tudi precej neurejeno. Izguba je postopoma naraščala, celotni prihodek pa je bil tako skromen, da je komaj pokrival materialne stroške. Računajo, da bo izguba, ki je znašala ob triletnem letu 447.000 din, po odplezu zaloga neidčnih izdelkov še večja.

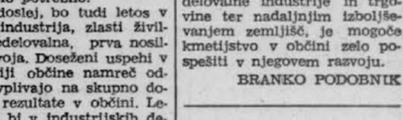
M. P.

tujem. Seveda pa to ne pomeni, da se sme za domačo prodajo izdelovalci nekvalitetne izdelke.

V ajdovski občini je kmetijstvo sorazmerno dobro razvito. Vendar pa se da seveda še mnogo izboljšati, kajti v okviru SOZD Fruita se ponujajo tudi neposredni kmetijski proizvodni nove možnosti, zato pa je treba sprejeti tudi nove naloge. Bolj intenzivna kmetijska proizvodnja, združevanje zemlje, dela in sredstev, z dohodkovnim povečanjem kmetov, živilske predelovalne industrije in trgovine ter nadaljnjim izboljševanjem zemljišč, je mogoče kmetijstvo v občini zelo pospešiti v njegovem razvoju.

BRANKO PODOBNIK

Na vašo knjigo tudi presrečno polico

BRANKO PODOBNIK

KRAJEVNA KRONIKA

Operti so na lastne moči

V Sp. Idriji so se lotili urejanja otroškega varstva — Posluh združenega dela — Med željami: boljša preskrba

IDRIJA, 16. jan. — Krajevna skupnost Spodnja Idrija zajema pokrajino Spodnje Idrije, Srednjo in Gornjo Kanoljo ter Makroško vas. 1900 prebivalcev živi v njej. To pomeni 1900 žetla in prav toliko potreb, 1900 različnih misli. Pa naj se sliši še tako čudno: vseh 1900 krajanov KS Spodnje Idrije se kar lepo ujema med seboj. Resmejši problemov v medsebojnih odnosih nima, poravnani svet se je zgradil leta sedem samo enkrat. To nam daje misliti, da so družbenopolitične organizacije v Spodnji Idriji delavne in z vsvo odgovornostjo opravljajo svoje delo.

Krajanji Spodnje Idrije so že prišli do sklepa, da jim ne bo nič podarjenega, da se morajo zaneseti zgolj na svoje lastne moči. Tako sedaj pospešeno pripravljajo vse potrebno za ureditev otroškega varstva. Leta nazaj je bila

Spodnja Idrija v takem položaju, da so morali otroško varstvo opustiti, ker preprosto ni bilo čutili potrebe po njem. V zadnjih letih pa se je sestava prebivalstva tako spreminila, da je postalo zelo pečeče. Na sedežu krajevske skupnosti, na krajevni konferenci SZDL, na krajevni odboru ZZB NOV in krajevni organizaciji ZSMS ter v OO ZK so nam vsesprek hiteli za trepetati, da bržkone ni prebivalca KS Spodnja Idrija, ki ne bi bil zainteresiran za rešitev tega problema. Pa tudi združeno delo v Spodnji Idriji in ne samo tu, temveč tudi v okolici, je pokazalo veliko zanimanja za ureditev tega problema. Seveda — združeno delo bo pomagalo, kolikor bo mogoče. Sicer pa sta bodisi Iskra ali pa Slovenjalec vedno imela posluh za potrebe krajanov v Spodnji Idriji, tako, da so tu s sodelovanjem resnično zadovoljni.

Sicer pa Spodnja Idrija, resda počasno spreminja svojo podobo. Kraj je lep, vsak dan lepši. Okolje je svežino urejeno. Vendar krajanji še niso zadovoljni. Menijo, da bo treba postoriti še kar precej, da bo ta kraj še lepši.

Popravili so cesto, ki pelje na pokopališče, letos namenjajo urediti mriško vozilce, uvedli so prometne znake, tako da so peš-

MARJAN CANTARUTTI

ci sedaj varnejši, za nizkonapetostno omrežje so krajanji prispevali 400-500 prostovoljnih ur, kar v denarju znaša kar lepo vsoto, za komunalno ureditev Makroške vasi so porabili 100 tisočakov, približno toliko pa bodo potrebovali za dokončanje tel del; 320 tisočakov so namenili za popravilo športnega igrališča, uredili so vodovod v naselju Koreja II, pa še marsikaj, da se nemara našlo.

Midanja je delovna, bila pa bi še bolj, če bi imela vsaj osnovne pogoje za delo. Borci NOV so s mladimi sodovljinic; leti so namreč prevzeli skrb za spomenik NOB. Sodelujejo pa tudi pri ureditvi kraja.

Niso pa zadovoljni s trgovino. Premalo izbira delo. Množijo pa tudi, da v Idriji mislijo, da je Spodnja Idrija le idrijsko predmestje in morajo za vsak večji nakup leteti v Idrijo. Sicer pa so toliko samokritični in priznavajo, da morda sami niso bili dovolj vztrajni pri reševanju tega problema.

In želje? Da bi letos zgradili načrtovanih 94 stanovanj, uredili otroško varstvo, in zboljšali preskrbo. Da bi bili občani boljše informirani, nameravali izdati informativni, ki bi izšel vsaj dvakrat na leto. V Spodnji Idriji menijo, da bodo vsem nalogam, ki so v njihovi pristojnosti, kos. Dosedajni rezultati namreč potrjujejo dobro voljo krajanov za boljši jutri. Pa čeprav se morajo ulvarjavati tudi s tistimi obratnimi problemi, ki so prisotni v vseh krajevnih skupnostih, moroče na jih le reševati in rešiti samo z dobro voljo vseh.

MARJAN CANTARUTTI

ISKRA Industrija širokopotrošnih izdelkov Skupne strokovne službe

Odbor za medsebojna delovna razmerja v razpisuje prsta dela in naloge:

VODJE SEKTORJA ZABAVNE ELEKTRONIKE

POGOJI: diploma visoke ekonomske ali tehnične smeri, štiriletna praksa v komerciali.

OD po pravilniku. Delo je v Iskrini poslovni stavbi, Trg revolucije 3, Ljubljana. Poskusno delo traja tri mesece. Stanovanja ni. Nastop takoj ali po dogovoru. Razpis velja 8 dni.

Prijave pošljite na naslov: Iskra — Kadrovska služba, Titov trg 3/a, 64220 Skofja Loka, telefon (064) 61-981. 328

»MURA« tovarna oblačil in perila v Murski Soboti

oglašja prsta dela in naloge

PREVAJALCA-KORESPONDENTA za angleški in nemški jezik

Pogoj: višja šola komercialne ali pedagoške smeri s strokovnim izpopolnjevanjem za tuje jezike ter začetni 2 leti prakse v prevajanju in korespondenci

Obvladanje strojepisja. Trimesečno poskusno delo.

Če se želite vključiti v perspektivno delovno organizacijo in vas zanima razpisno področje, pošljite prijave do 24. 1. 1978 kadrovsko-socialni službi organizacije. 331

POMENEK

Vodič v svetu kapnikov

Obiskovalcem Postojnske jame Lojze Oblak že skoraj četrst stoletje odkriva skrivnosti tega kraškega bisera

POSTOJNA, 16. jan. — Ko je pred 24 leti zasledil razpis, da pri Postojnski jami iščejo novih vodičev Lojze Oblak ni pomišljal niti za trenutke. Delo z ljudmi mu kot tedanjemu inkasantu na podružnici DES v Slovenski Bistrici ni bilo tuje, vero in upanje, da bo kot vodič v tej kraški jami uspel, pa mu je vtilvalo tudi znanje nemškega in francoskega jezika.

Te svoje odličnosti pred skoraj četrst stoletja še danes ne obzahuje, ko je z 58 leti najstarejši med okoli 30 vodičev po Postojnski jami.

»Morda se zdi naše delo komu na prvi pogled enolično, ko iz dna v dan po istih poteh vodimo in odkrivamo lepote tega kraškega bisera številnim obiskovalcem. Vendar pa temu ni tako, saj kdor s sreom ljubi naravo in njene lepote, mu odkrivanje njenih skrivnosti drugim ljudem predstavlja pravi užitek.« je povedal Lojze Oblak.

Pa ne le to. Kar je še danes, vsaj znanj, tako vabeče v poklici vodiča, je pogled na pisano množico obiskovalcev različnih občejev in značajev, ki vedoželjno pričakujejo vstop v jamo.

»Pri nas imamo svet v maletem, saj kot vedo povedati statistični podatki, so se v 150-letni zgodovini turizma v Postojnski jami v njej zvrstili obiskovalci 98 narodnosti. Vodiči smo pravzaprav psihologi, saj znamo že od daleč oceniti iz katerega dela sveta so naši gostje, s katerimi bomo preživeli v jami podgorno uro.

Italijana po kretanjah rok in glasnih govoric ter oblačnjo nju po zadnji modni in moč spregledati, med Američani, ki se brez izjeme oblačijo v rožaste vzorce vseh velikosti in barvi, jih skoraj 75 odstotkov nosi očala, pa če vidijo dobro ali ne. Nemške, angleške in tudi francoske goste odlikuje velika discipliniranost, vodri obrabi, živahna govorica ter oblačila svetlih barv, pa naj gre za mlajše ali starejše, so skoraj zanesljivo znak, da so nas obiskali belgijski in nizozemski turisti.« je nital vodje misli najstarejši vodič Postojnske jame.

Kot takšnemu mu tudi primerjava delovnih pogojev pred leti in danes ni delala preglediva. »Ko sem začel služiti kruh med kapniki, je vodičev primanjlovalo. Tudi po petkrat dnevno smo morali popeljati po jami 300 ali 400-člane skupine, ter v eni skupini spregovoriti v dveh jezikih hkrati. Vloga in številčno močne skupine gostov so opravili svoje. Kroničnih obolenj glaslik je bilo med vodiči precej, saj smo morali pravzaprav vplati, da so nas

precej visoko, se tej bolezi skorajda ni moč ogrniti...»

»Sicer pa ima vsak poklic svoje dobre in slabe strani. Iz vodništvu mora vedno imeti v povsod prevratni raz

PRVA VOLILNA KONFERENCA MS ZKS ZA KOROŠKO

Zavzeto nad številne naloge

Komunisti občin koroške regije pred odgovornimi programi pri uresničevanju zakona o združenem delu, v gospodarstvu, zdravstvu in še marsikje

DRAVOGRAD, 16. jan. — Pred zvezo komunistov v občinah koroške regije se pomembne naloge. Napore za uresničitev zakona o združenem delu, za hitrejšo preobrazbo družbeno-ekonomskih odnosov, posebej za razvoj samoupravljanja, bo potrebno podvojiti. Tu pa je še vrsta drugih nalog, pri reševanju katerih bodo komunisti iz ravnanske, dravogradske, radeljske in slovenjgraške občine morali krepko priti na delo. Mednje sodijo povezovanje gospodarstva, razreševanje problemov »zguščašev«, napore za uresničevanje srednjeročnih razvojnih načrtov, razvoj samoupravljanja v krajevnih in interesnih skupnostih itd.

Medobčinski svet ZKS za Koroško je na prvi volilni seji, kjer so za skrajšanje znanosti izločili Ivana Bošnjaka iz Slovenj Gradca, razpravljali o obsežnih nalogah ZK v tem letu, hkrati pa se kritično ozeli na delo v minulih štirih letih in predložili razpravljajci, da se je ZK v minulih štirih letih v vseh občinah tako organizacijsko, idejno in akcijo okrepila, kar je imelo za posledico, da je bilo delo komunistov v vseh srednjih občinskih skupnostih, ki so jih vodili v tozidnih, delovnih organizacijah, krajevnih in interesnih skupnostih, društvih in drugih sredstvih so bile vse prodornejše, pa tudi v gospodarstvu, razreševanje katerih so se zavzeli komunisti, je bilo vse več.

V središču pozornosti komunistov so bili preplet socialističnih odnosov v zdru-

ženem delu, uresničevanje stabilizacije, srednjeročnih načrtov, naprki za ustrezno samoupravno organiziranost, svobodno menjavo dela, dohodkovne odnose, delegatski skupščinski sistem, družbeno dogovarjanje in sporazumevanje itd. Tako praktično skrajša ni bilo področja, kjer tudi komunisti ne bi pomagali razreševati problemov ali si sicer prizadevali za hitrejši razvoj. Tudi primerov, da komunisti v osnovnih organizacijah niso zadovoljivo opravili svojega dela, je bilo precej, o čemer so povsod razpravljali že na občinskih volilnih konferencah.

V zadnjih letih je koroška regija doživela hiter družbeni in gospodarski razvoj, vendar so člani medobčinskega sveta ZKS opozorili, da je gospodarska aktivnost v primerjavi s slovenskim povprečjem v zaostanku. To dejstvo

OSNUTEK PROGRAMA V RAZPRAVI

Koliko velja kultura?

Celjska kulturna skupnost bo skušala letos uveljaviti načela svobodne menjave — Problem: merila, standardi

CELJE, 16. jan. — V javni razpravi je osnutek programa občinske kulturne skupnosti, ki so ga pripravili na podlagi ponudb, zbranih v javnem razpisu, in resolucije o politiki uresničevanja družbenega načrta občine v letih od 1978 do 1980. leta.

Kot nam je povedal predsednik izvršnega odbora kulturne skupnosti Stane Mrvič, je letošnji osnutek programa boljše od vseh dosedanjih in bo vsekar količnega podlaga za usklajevanje. Bistvo je v tem, da so skušali izjavljati prvič opredeliti posamezne postavke, oziroma kulturne storitve, ki naj bi jih porabniki financirali, kar pomeni plačevali, pri čemer naj bi prevladal neproračunski odnos. To seveda ni novost, nastala po kakšni izvirni zamisli, ampak bolj pod težo sistema in zakona, po katerem naj bi tudi na tem področju še uveljavili ustreznega ekonomskega razmerja.

Med besedah Staneta Mrviča pa to sploh ne bo lahko, kajti v kulturi manjka merila in standardov, ni jasno, kaj je osnovni in kaj dodatni program, prav tako se še niso dogovorili, čemu bodo namenili prednost, ne nasadnje pa ni ovrđen tudi delež celjske kulture v širšem prostoru. Čeprav bi lahko prizadevali za ozadje kot pomemben pozitivni premik, si ne obetajo bistveno boljšega gnetnega položaja.

Letos naj bi v skladu s srednjeročnim programom usvarili toliko dohodka, da bi lahko uresničili redne programe in zagotovili osebne dohodeke, ki bi za 13 (lani 16)

SREDNJEROČNI PROGRAM PRAŠIČEREJE

Prašičje farme

Obnova starih in graditev novih hlevov — V Rakičanu selekcijski center

MURSKA SOBOTA, 16. jan. — Srednjeročni program razvoja prašičereje v Sloveniji in napore za povečanje proizvodnje hrane narekujejo penotenje rejnega programa za vso Slovenijo. Program predvideva rekonstrukcijo hlevov za prašiče in gradnjo novih. V prihodnje pa naj bi ustanovili tudi selekcijsko-proizvodne centre za proizvodnjo domačega mesa, namena, belega hibridnega prašiča. Omenjene centre bodo ustanovili v Rakičanu pri M. Soboti, Zalcu in Kočevju.

Selekcijski center v Rakičanu bo s kapaciteto 104.000 prašičev največji v Sloveniji. V Pomurju so že začeli z rekonstrukcijo starih hlevov na Jezerih in Nemščaku, ki imajo kapaciteto 17.000 prašičev. Obe farmi sta zastarele in ne dopuščata sodobnega načina proizvodnje. Do neke mere pa je na odločitev za rekonstrukcijo vplivala tudi prisrčnost slovenske mesne industrije v predelavo industrijskega prašiča (teža okoli 105 kg).

Novi selekcijski center v Rakičanu bo dopolnil potrebo po surovini nove Mesne industrije v Murški Soboti. Delal bo kontinuirano, letno bo 6000 svinj pustil za plemo — 25-kilogramske tekače pa bodo dopitali na farmah Jezer in Nemščak. Z izgradnjo centra bodo odpravljena nihanja v proizvodnji, penotenja bo tudi pasma, ki je bila doslej v Pomurju izredno heterogena. Hkrati pa se Kmetijsko gospodarstvo Rakičanu s svojimi kapacitetami vključuje v razvojni koncept prašičereje v SR Sloveniji. Prednost nove farme bo ne dvomno tudi v tem, da bodo živali enakega izvora, prilagojene mikroklimi, za katero bodo imele še dedno pridobljeno odpornost. Podvrženost raznim boleznim je doslej delala velika preglavica, saj so pujske nakupovali v raznih krajih po Jugoslaviji.

Nova farma bo imela tudi druge prednosti: koncentracijo strokovnega kadra, cenajša bo ureditev komunalnih priključkov, skrajšan bo čas natanjaranja ipd.

Selekcijsko proizvodni center bo vključeval vse ciklus vzreje: oddelek za oseme-njevanje, čakalnice za čas

brejosti, praslišče za doječe pujske, vzrejališče za pujske in pitališče. Za potrebe novega selekcijskega proizvodnega centra so že obnovili šestnajst hlevov na Jezerih, predvidenih za obnovo je še enajst hlevov na Nemščaku, zgradili pa bodo tudi trinajst novih hlevov in tri objekte za progenotestno postajo. Naložba bo veljala več deset milijonov novih dinarjev.

Novi prostori in razstava
HOCE, 16. jan. — Na oddelku za psihiatrijo in alkoholizem splošne bolnice Maribor na Pohorskem dvoru so pred dnevi odprli nov objekt, v katerem bo 62 novih postelj (na sliki zgoraj). Odpril so tudi razstavo ročnih del (spodaj), ki so jih izdelali pacienti med delovno terapijo.

POMENEK

Študenti radi plešejo

Za akademsko folklorno skupino mariborskega KUD Študent je že petnajst let uspešnega dela — Tudi težave so

MARIBOR, 16. jan. — Akademsko folklorna skupina iz Maribora je najstarejša kulturno-umetniška društva »Študent«. Z njenim predsednikom, študentom 3. letnika Visoke ekonomske komercialne šole Borisom Črničem smo se pogovarjali o delu in načrtih folklorne skupine.

— Kako dolgo obstaja skupina in koliko članov združuje?
»Akademsko folklorna skupina deluje že 15. leto in ima sedaj že okoli 50 aktivnih članov, ki se udeležujejo v dveh skupinah. Prvo sestavljajo plesalci z daljšim plesnim stažem, v drugi pa so mlajši plesalci. Večina med njimi so dijaki in študenti mariborskih šol.

— V kratkem boste praznovali jubilej. Kaj pripravljate v okviru proslav tega jubileja?
»Prihodnje sezono bomo praznovali 15-letnico akademsko folklorne skupine in tudi KUD Študent, v okviru ka-

ZIMSKE POČITNICE

Kam gre občinski dinar?

Celje: največ za dejavnost državnih organov - Novi kadri in naloge

CELJE, 16. jan. — Letošnji celjski občinski proračun narašča v višini 106,7 milijona din, kar pomeni v primerjavi z lanskim letom 13 odstotno povečanje. Pri tem so seveda upoštevali določilo resolucije, po katerem vse oblike porabe ne bodo mogle naraščati hitreje od rasti dohodka.

Kot poudarjajo, so se v zadnjem obdobju znašili občinski organi pred zahtevnimi nalogami, ki jih bo mogoče uresničiti tudi z zaposlitvijo dodatnih kadrov, zlasti na področju inšpekcijske in urbanizma ter z gradnjo novih poslovnih prostorov. Državne organe čaka večje naloge v zvezi z vitalnimi in delovanjem delegatskega sistema. Da bi jim bilo lažje, so se v celjski občini odločili za povečanje števila državnih uradnikov, ki so v praksi zanje uveljavljati vsebinsko dohodkovnih odnosov. Komunisti si bodo morali prizadevati, da z dohodkovnimi odnosi ne bi prišli starih kupo-podajnih odnosov, temveč z njimi resnično spremenili medsebojne odnose.

Med probleme, s katerimi se bodo morali komunisti spopasti v tem letu, sodi tudi obravnava problematike regionalne zdravstvene skupnosti in povezovanje zdravstvenih služb v regiji. Znano je namreč, da so odnosi v ravnanski regionalni zdravstveni skupnosti, kamor sta vključeni tudi občini Velenje in Mozirje, slabi. Regionalna zdravstvena skupnost ni prava risična skupnost, saj v njej »vodi dva ločena obračuna prihodkov in izdatkov.

V programu dela je medobčinski svet zastavil še vrsto drugih nalog, med katerimi so v ospredju spremljanje uresničevanja zakona o združenem delu, izvajanja srednjeročnih gospodarskih načrtov in gospodarske stabilizacije, kadrovska politika, razvoj kmetijstva, uresničevanje koncepta SLO in družbene samožadite, idejno, organizacijske in kadrovske krepitve ZK itd.

IVAN PRAPROTNIK

Poroke

V Mariboru so se poročili naslednji pari: Maksimiljan Zmudič, vodovodni inštalater in Marija Košek, štetilka; Andrej Furlan, detajlist in Katarina Pivec, kalkulant materiala; Anton Horvat, ključavničar in Leonida Potrč, delavka.

TELEKS gre do konca

TELEKS gre do konca

Prikrajšani za smuko

Večina učencev v Pomurju se bo morala odpovedati pohodom na smučišča — Dobro pa so začeli v Lendavi

MURSKA SOBOTA, 16. jan. — Menda nikjer v Sloveniji v zimskih počitnicah učenci niso tako prikrajšani za užitek zimskih športov, kot je to v Pomurju. Čeprav je pokrajina oddaljena od zimskih športnih središč, doslej še niso našli denarja vsaj za ureditev večjega pokritega smučišča. Zaradi vse bolj skopih zim s neogrom pa so opustili tudi načrte o nadaljnjem urejanju manjših smučarskih terenov v Slovenskih goricah in na Gorickem.

Tedaj ni čudno, da si miadeti že dni veliko obeta od prve večje »poojilke snega, ki jih je že več let zapored prikrajšal, da bi lahko s »dlačnicami krenili vsaj na bližnji greč. Zaradi drage smučarske opreme in drugih velikih stroškov za pot na znana smučišča bo namreč tudi tokrat večina mladine prikrajšana za tolikanj koristne smučarske pohode. To velja zlasti za podeželsko mladino, ki pa v Pomurju prevladuje.

Nekoliko bolje je v občinskih središčih, kjer smo se pozanimali, kakšne možnosti nudijo učencem za smučanje v zimskih počitnicah in kako so se vodstva šol nasploh obnašala za čimboljše počutje mladeži, ki bo že konec tega tedna odločila šolske torbice za štirinajst dni.

Najdlje so prišli z organizacijo svobodnih dejavnosti v zimskem času na dvojezični osnovni šoli »Drago Lugačič« v Lendavi, kjer so učenci petih razredov že deležni z zakonom določene šole v naravi. Ne samo v zimskih počitnicah, ampak skozi vsa zimo pripravljajo za mladino smuko na Golteh. V petih izmenah prebije okoli 250 učencev z vaditelji nepozabne dneve v tem znanem zimskošportnem središču. Ena skupina učencev pa bodo vedeli tokrat celo na Golico v Avstriji, vendar bodo tega pohoda deležni le otroci gromotno bolje sitiranih staršev. Sicer pa bodo ves čas zimskih počitnic v Lendavi na stečaj odprta vrata šolske telovadnice in TVD Partizan, kjer bo večina učencev vadila in tekmovala v sekočjih za košarko, namizni tenis in badminton. Če bo dovolj snega in ledenih ploskev, bodo organizirano povabili k sodelovanju vso mladino, saj lahko hkrati popolno opremo kar 70 smučarjev.

D. HRIBAR

V Gornji Radgoni bo dopolnjevanje najmlajšemu številu učencev, ki imajo lastno smučarsko opremo in bodo zmogli stroške za smučanje. Z vseh osnovnih šol v radgonski občini bo deležno te blagodati okoli sto učencev.

Jugomont bo spremenil fasado

Vse bliže uresničitvi sanacijskega programa, ki so ga izdelali lani

MARIBOR, 16. jan. — Fasada na stanovanjskih objektih tipa »Jugomont« v Mariboru so že dalj časa potrebne popravila. Dolgo so čakali s tem, kajti nikoli ni bilo dovolj denarja, tudi načrtov ni bilo, celo dobre volje je primanjkovalo. Stanovalci pa so se nenehno pritoževali.

Gradbeno podjetje Stavbar kot graditelj in projektant stanovanjskih stavb v naselju Jugomont je izdelal program sanacije Jugomonta, ki naj bi ga začeli uresničevati že lani, vendar ga še do danes niso. Po njihovem programu je celotni sanacijski program sestavljen iz treh skupin. Pogodba je že sklenjena, dela odnana in izgleda, da se bo le premaknilo. Vse kaže, da bo nesrečni Jugomont končno le spremenil fasado.

J. J.

Skupne moči za napredek KS Pridvor

S pomočjo krajanov in vojakov uspešno urejajo komunalne probleme

PRIDVOR, 16. jan. — V krajevni skupnosti Pridvor v koprski občini so s sodelovanjem domačinov, pripadnikov JLA in materialno pomočjo občinske skupnosti uredili marsikatero, za življenje vaščanov pomembno vprašanje. Tako so uredili in asfaltirali nekaj krajevnih cest in dobili telefon, letos pa bodo rešili tudi vprašanje pitne vode.

Sprico uspešnega urejanja komunalnih problemov, je veliko zanimanje za gradnjo stanovanj v Pridvoru in bližnjih naseljih. Tako so v zadnjih petih letih zgradili ali obnovili v tej KS nič manj kot sto stanovanjskih hiš. Ne le krajanj, ampak tudi ljudje iz drugih krajev, se zanimajo, da bi si v Pridvoru uredili stanovanje. Prav te dni so predstavniki KS, občinske zemljiške kmetijske skupnosti in investitorjev doleteli prostor za gradnjo 200 novih stanovanjskih hiš. To je že začasna rešitev, v kratkem pa bodo pripravili prostorski načrt, s katerim bodo določili površine za nove gradnje v prihodnosti.

V. T.

Stanovanja kmalu vseljiva

V Mariboru in Lovrencu na Pohorju novi ključ v mesecu dni

MARIBOR, 16. jan. — Znanost do dokončne prodajne cene na tako imenovanem objektu B-3 v soseski S-8 ob Koroški cesti, ki ga gradi Kograd iz Dravograda in pa cene v bloku B-2 v Lovrencu na Pohorju, ki ga prav tako gradi Kograd.

V objektu B-3 ob Koroški cesti je 28 stanovanj. Začeli pa so ga graditi decembra 1976 in končali po letu dni gradnje. Cena za to blok je nekoliko višja od cen dveh prejšnjih Kogradovih blokov, to pa zaradi tega, ker je v novem bloku, ki bo vseljiv v mesecu dni, boljše toplotna izolacija in pa kar so medtem cene spet narasle. Tako je dokončna cena 8020 dinarjev za kvadratni meter. S polno močjo delajo tudi na obeh sosednjih blokih, to je B-4 in B-5, ki imata, prvi 21 in drugi 19 stanovanj. Izhodna prodajna cena je prav tako 8020 dinarjev za kvadratni meter, seveda pa pride lahko do precejšnje spremembe, kajti bloka bosta vseljena do konca leta.

V okviru teh blokov bo tudi veliko podzemsko parkirnišče s 118 parkirnimi prostori in pa 648 kvadratnih metrov poslovnih prostorov.

V Lovrencu na Pohorju pa bodo prav tako v mesecu dni vseljiva nova stanovanja v bloku B-2, ki ima 14 stanovanj. Cena za kvadratni meter je 8787 dinarjev.

ISKRA Industrija širokopetrošnih izdelkov Skupne strokovne službe

Odbor za medsebojna delovna razmerja razpisuje prosta dela in naloge:

VOJDE SEKTORJA ZABAVNE ELEKTRONIKE
FOGOJI: diploma visoke ekonomske ali tehnične smeri, štiri letna praksa v komercialni.
OD po pravilniku. Delo je v Iskrini poslovni stavbi, Trg revolucije 3, Ljubljana. Poskusno delo traja tri meseca. Stanovanje ni. Nastop takoj ali po dogovoru. Razpis velja 8 dni.
Prijava pošljite na naslov: Iskra — Kadrovska služba, Titov trg 3/a, 64220 Škofja Loka, telefon (064) 61-981.

»MURA« tovarna oblačil in perila v Murški Soboti

oglašja prosta dela in naloge

PREVAJALCA-KORESPONDENTA za angleški in nemški jezik

Pogoj: višja šola komercialne ali pedagoške smeri s strokovnim izpopolnjevanjem za tuje jezike ter zabeležen 2 leti praksa v prevajanju in korespondenci

Obvladanje strojepisja.

Trimesečno poskusno delo.

Ce se želite vključiti v perspektivno delovno organizacijo in vas zanima razpisno področje, pošljite prijavo do 24. 1. 1978 kadrovske-socialni službi organizacije.

331

NOVI PROSTORI IN RAZSTAVA

HOCE, 16. jan. — Na oddelku za psihiatrijo in alkoholizem splošne bolnice Maribor na Pohorskem dvoru so pred dnevi odprli nov objekt, v katerem bo 62 novih postelj (na sliki zgoraj). Odpril so tudi razstavo ročnih del (spodaj), ki so jih izdelali pacienti med delovno terapijo.

DELO IN KULTURA

Zanimivi nastopi gimnazijcev

MARIBOR, 16. jan. — Na gimnaziji Milosa Zidaniška v Mariboru se je kulturna dejavnost v letošnjem šolskem letu še posebno razmahnila. Tako so v decembru organizirali teden kulture. Tedaj so se zvrstile filmske predstave, literarni večer, večer glasbe in plesa, okrogla miza ob 60-letnici Oktobrske revolucije, kot gost pa je nastopil Andrej Šifrer. Mladi so se res izkazali, škoda le, da je bil obisk včasih bolj skromen, posebno na mariborskem večeru. Teden kulture pa je vseeno uspel. V teh dneh so pripravili zanimiv večer predstavil javnosti. Poslušalci so bili v glasbo zadovoljni, mladim glasbenikom pa je to lahko le vzpodbuda za še uspešnejše delo.

NOVI PROSTORI IN RAZSTAVA

HOCE, 16. jan. — Na oddelku za psihiatrijo in alkoholizem splošne bolnice Maribor na Pohorskem dvoru so pred dnevi odprli nov objekt, v katerem bo 62 novih postelj (na sliki zgoraj). Odpril so tudi razstavo ročnih del (spodaj), ki so jih izdelali pacienti med delovno terapijo.

NOVI PROSTORI IN RAZSTAVA

HOCE, 16. jan. — Na oddelku za psihiatrijo in alkoholizem splošne bolnice Maribor na Pohorskem dvoru so pred dnevi odprli nov objekt, v katerem bo 62 novih postelj (na sliki zgoraj). Odpril so tudi razstavo ročnih del (spodaj), ki so jih izdelali pacienti med delovno terapijo.

NOVI PROSTORI IN RAZSTAVA

HOCE, 16. jan. — Na oddelku za psihiatrijo in alkoholizem splošne bolnice Maribor na Pohorskem dvoru so pred dnevi odprli nov objekt, v katerem bo 62 novih postelj (na sliki zgoraj). Odpril so tudi razstavo ročnih del (spodaj), ki so jih izdelali pacienti med delovno terapijo.